

BIULETYN INFORMACYJNY

Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność"

ISSN 1234 - 9771

196

Wydawany od 1992 r.

W numerze m.in.:

- 👤 Uroczystości 4 czerwca
- 👤 Kampania „Solidarność na kryzys”
- 👤 Związkowcy na celowniku
- 👤 Bezcenne miejsca pracy - czyli o polskich i niemieckich receptach na kryzys
- 👤 Notes Związkowca nr 58

DZIAŁ INFORMACJI
KK NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"

Gdańsk, czerwiec / lipiec 2009 r.

Spis treści

WYDARZENIA MIESIĄCA	3
Z OBRAD PREZYDIUM KK	9
POSIEDZENIE Z DNIA 02.06.2009 R.	9
POSIEDZENIE Z DNIA 08.06.2009 R.	10
POSIEDZENIE Z DN. 22 CZERWCA 2009 R.	13
POSIEDZENIE Z DN. 23 CZERWCA 2009 R.	14
POSIEDZENIE Z DNIA 7.07.2009 R.	15
Z OBRAD KOMISJI KRAJOWEJ	16
POSIEDZENIE Z DNIA 24.06.2009 R.	16
KAMPANIA „SOLIDARNOŚĆ NA KRYZYS”	19
KONFERENCJA "CO SIĘ KRYJE W PAKIECIE ANTYKRYZYSOWYM"	19
KOMUNIKAT W SPRAWIE USTAWY ANTYKRYZYSOWEJ	19
KONIEC DIALOGU?	23
PAKIET W WERSJI PO	25
2009- ROK NIEPODLEGŁOŚCI I SOLIDARNOŚCI	26
W SAMO POŁUDNIE W GDAŃSKU	26
DZIAŁ DS. POLITYKI SPOŁECZNEJ	44
WSKAŹNIKI GUS – MAJ 2009	44
WSKAŹNIKI GUS – CZERWIEC 2009	46
DZIAŁ DS. WALKI Z BEZROBOCIEM	47
NACZELNA RADA ZATRUDNIENIA	47
LISTY PRZESŁANE DO STRUKTUR ZWIĄZKOWYCH	50
EFEKTYWNOŚĆ WSPARCIA BEZROBOTNYCH PRZEZ FUNDUSZ PRACY (ZA ROK 2008)	51
FUNDUSZ GWARANTOWANYCH ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	52
KOMITET KOORDYNACYJNY NSRO NA LATA 2007 – 2013	53
SZKOLENIA ZWIĄZKOWE	54
MOBBING	54
ROZWÓJ ZWIĄZKU	55
WIZERUNEK I MEDIA	55
MEDIA I ROZWÓJ	56
NEGOCJACJE	56
BHP	57
DOROCZNE SEMINARIUM KK/GIP	57
INFORMACJE RÓŻNE	57
KOMISJA TRÓJSTRONNA	57
MUSIMY SZUKAĆ NOWYCH SPOSOBÓW MYŚLENIA	58
IX WARSZTATY WROCŁAWSKIEJ WSZECHNICY SPOŁECZNEJ INSPEKCJI PRACY	59
ARTYKUŁ MIESIĄCA	61
BEZCENNE MIEJSCA PRACY – CZYLI O POLSKICH I NIEMIECKICH RECEPTACH NA KRYZYS	61

WYDARZENIA MIESIĄCA

Posiedzenia, opinie, spotkania prezydium i Komisji Krajowej

5 czerwca - prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" pozytywnie oceniło projekt ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym. Związkowcy domagają się jednak umożliwienia reprezentowania przed sądem pracowników przez przedstawiciela związku zawodowego. Zdaniem NSZZ "Solidarność" ustawa pozwoli uprościć i przyspieszyć procedurę dochodzenia roszczeń pracowniczych od nierzetelnych pracodawców, ale wprowadzenie przymusu reprezentowania przez radców czy adwokatów rodzi dla pracowników dodatkowe koszty. Prezydium Komisji Krajowej proponuje więc rozszerzenie art. 4 ust. 2 i 5 projektu w ten sposób, aby reprezentantem grupy zastępującej powoda przed sądem mógł być na przedstawiciel związku zawodowego. Dotychczasowy zapis, że reprezentantem grupy może być osoba będąca członkiem grupy oraz rzecznik konsumentów związkowcy uznali za niewystarczające. W wielu sprawach sądowych pracowników reprezentuje związkowy prawnik nie będący radcą prawnym. Wprawdzie wprowadzenie przymusu adwokacko-radcowskiego w sprawach grupowych może być zasadne, ale taki przymus naraża pracowników na dodatkowe koszty i będzie dla nich dodatkowym utrudnieniem.

8 czerwca – odbyło się posiedzenie prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Prezydium nie wniosło uwag projektu rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie w sprawie udzielenia przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 oraz nie wniosło uwag od projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 maja 2009 roku w sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” postanowiło opracować i złożyć w partnerstwie z Funduszem Gospodarczym projekt zatytułowany roboczo: „Społeczna Odpowiedzialność Biznesu – zadania i możliwości dla partnerów społecznych”, ubiegający się o dofinansowanie w ramach PO KL, Priorytet II, Podziałanie 2.1.2.

9 czerwca – w Warszawie odbyło się spotkanie przewodniczących regionów i branż. Tematem głównym spotkania był Pakiet Antykrzysowy, którego część w postaci tzw. ustawy antykrzysowej znajduje się w Sejmie. W przygotowanej przez rząd ustawie antykrzysowej znajduje się część postulatów zawartym w pakiecie przyjętym 13 marca 2009 r. przez związki zawodowe i pracodawców. Rząd nie odpowiada na dwa postulaty z pakietu tzn. pomoc dla osób najbardziej dotkniętych skutkami kryzysu oraz ustanowienie pakietów socjalnych źródłami prawa pracy. Dla NSZZ „Solidarność” także szczególne znaczenie ma subsydiowanie zatrudnienia.

17 czerwca - NSZZ "Solidarność" z zaniepokojeniem stwierdził, że w ostatecznym projekcie rządowym ws. ustawy antykrzysowej skierowanym do Sejmu, bez konsultacji z partnerami społecznymi - znalazły się zapisy umożliwiające wprowadzenie 12-to miesięcznego okresu rozliczeniowego czasu pracy dla wszystkich przedsiębiorców niezależnie od ich sytuacji finansowej. Wprowadzone zmiany oznaczają w praktyce wydłużenie czasu pracy, likwidację płatnych dodatków za nadgodziny, a tym samym znaczne obniżenie wynagrodzeń. Postępowanie takie należy uznać za cyniczne wykorzystanie kryzysu i rosnącego poczucia zagrożenia wśród pracowników dla kolejnej próby przeforsowania antypracowniczego rozwiązania. Możliwość wprowadzenia rozwiązań uderzających w pracowników dla firm niedotkniętych skutkami kryzysu stawia pod znakiem zapytania trudny kompromis osiągnięty w sprawie pakietu antykrzysowego pomiędzy pracodawcami i związkami zawodowymi 3 miesiące temu.

23 czerwca – prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” postanowiło, że Związek weźmie udział jako partner w projekcie „Rozwój międzynarodowy sieci współpracy na rzecz rozwoju związków zawodowych”. Celem projektu jest wzmocnienie organizacji związkowych we współpracy międzynarodowej i współpracy na rzecz rozwoju.

24 czerwca – w Warszawie odbyły się obrady Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Rozmawiano nt. Pakietu Antykrzysowego. Jeśli parlament nie przyjmie poprawek postulowanych przez NSZZ „Solidarność”, Związek po uzgodnieniu z innymi centralami związkowymi rozważy zawieszenie udziału swoich przedstawicieli w Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego i Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i jej zespołów branżowych.

7 lipca – odbyło się posiedzenie prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Prezydium wydało następujące opinie: o projekcie rozporządzenia MPIP w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych, o projekcie rozporządzenia RM w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany ZUS, o projekcie rozporządzenia MRR w sprawie udzielania ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Komisja Trójstronna

15 czerwca - w Warszawie obradował Zespół Problemowy przy Komisji Trójstronnej ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych. Zespół nie zaakceptował informacji o stanie realizacji programu kryzysowej pomocy dla społeczeństwa, w szczególności wsparcia rodzin najuboższych, poszkodowanych w wyniku kryzysu oraz zwiększenia środków na świadczenia socjalne z związku ze wzrostem liczby osób zwalnianych z pracy. Szczegółowe zarzuty zespołu przedstawiono w dwóch stanowiskach- strony społecznej i strony związkowej zespołu. Przedstawiciele strony społecznej stwierdzają, że strona rządowa nie podjęła żadnych działań na rzecz realizacji postulatów dotyczący punktu pierwszego "Pakietu działań antykrzysowych" (Program kryzysowej pomocy dla społeczeństwa w szczególności wsparcie rodzin najuboższych poszkodowanych w wyniku kryzysu). Przedstawiciele strony związkowej z głębokim oburzeniem przyjmują brak propozycji rządu w zakresie podwyższenia wysokości progów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz zasiłków z pomocy społecznej. Związkowcy uważają, że poprzez blokadę środków budżetowych przeznaczonych na ten cel w aktualnie obowiązującej ustawie budżetowej, rząd dokonuje oszczędności kosztem najuboższych.

17 czerwca – w Warszawie obradował Zespół problemowy przy Komisji Trójstronnej ds. prawa pracy i układów zbiorowych nt. realizacji postulatów zawartych w Pakiecie działań antykrzysowych. Strona związkowa uważa, że zapisy dotyczące umów na czas określony pogarszają sytuację pracowników i nie stanowią przeciwwagi dla rozwiązań w zakresie czasu pracy. Strona związkowa wnioskuje o wprowadzenie rozwiązań stabilizujących zatrudnienie pracowników, przez ograniczenie możliwości zawierania umów na czas określony.

W tym dniu obradował także Zespół problemowy ds. polityki gospodarczej i rynku pracy przy Komisji Trójstronnej. Realizując ustalenia Prezydium Komisji Trójstronnej, zespół omówił propozycje rządowe dotyczące pakietu działań antykrzysowych. Strona społeczna ustaliła w rozdziale 4 ustawy o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i pracodawców zasadę finansowania kosztów szkoleń i studiów podyplomowych oraz finansowania stypendiów oraz finansowania stypendiów – nie powinna być refundacja oraz płatność z Funduszu Pracy.

25 czerwca – w Warszawie obradował Zespół Problemowy przy Komisji Trójstronnej ds. ubezpieczeń społecznych w sprawie postulatów zawartych w Pakiecie Działań Antykrzysowych. Dokonano rozpatrzenia projektu ustawy o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców kontekście ustawodawstwa ubezpieczeń społecznych.

29 czerwca – odbyło się posiedzenie plenarne Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, które poświęcone było omówieniu założeń makroekonomicznych. Głównymi tematami było: zwiększenie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent z FUS na 2010 r. oraz założenia do budżetu państwa na 2010 r. Organizacje związkowe przedstawiły swoje stanowiska do założeń budżetu.

29 czerwca – odbyło się posiedzenie Prezydium Trójstronnej Komisji, na którym omówiono utrudnianie prezentacji stanowisk partnerów społecznych podczas prac legislacyjnych podkomisji i komisji sejmowej. Efektem rozmów jest deklaracja premiera Waldemara Pawlaka, że będzie wnioskował o zmiany do regulaminu Sejmu gwarantujące w przyszłości partnerom społecznym udział w spotkaniach różnych komisji i zabieranie głosu w sprawach istotnych społecznie oraz podjęcie próby autonomicznego wypracowania przez partnerów społecznych wspólnie popieranej listy poprawek do ustawy antykryzysowej.

10 lipca – Zespół Komisji Trójstronnej ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych wydał stanowisko w którym przyjął i zaakceptował propozycje rządu w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę. Strona społeczna zespołu przypomniała o konieczności rozpoczęcia prac nad wypracowaniem mechanizmu i harmonogramu osiągnięcia minimalnego wynagrodzenia do wysokości 50 proc. przeciętnego wynagrodzenia. Nie uzgodniono wysokości średniego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na 2010 r., ponieważ strona rządowa i pracodawcy podtrzymują propozycję rządu 1 proc. nominalnego wzrostu wysokości ww. wskaźnika. Natomiast strona związkowa proponuje określenie wskaźnika w wysokości (co najmniej 3 proc. nominalnego wzrostu).

13 lipca – odbyło się posiedzenie Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych. Informacje w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2010 r. były głównymi tematami posiedzenia. Płaca minimalna wzrośnie w przyszłym roku do 1317 zł. Uchwałę w tej sprawie przyjęła Komisja Trójstronna ds. Społeczno-Gospodarczych.

Spotkania, negocjacje, rozmowy, spory z rządem i prezydentem RP

1 czerwca - NSZZ "Solidarność" przekazał wicepremierowi Pawlakowi wstępną opinię w dotyczącą przesłanego przez rząd projektu ustawy o pomocy państwa pracodawcom w przeciwdziałaniu rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Zastrzeżenia Związku budzą szczególnie propozycje dotyczące ograniczenia stosowania umów na czas określony oraz tzw. subsydiowania zatrudnienia (płatne postojowe). Zaproponowane przez rząd rozwiązanie dotyczące ograniczenia stosowania umów na czas określony nie realizują intencji zawartych w pakiecie antykryzysowym przyjętym przez pracodawców i związki zawodowe. Zdaniem NSZZ "Solidarność" propozycje te nie tylko nie poprawią stabilności zatrudnienia ale utrwalą istniejące już patologie związane z zawieraniem umów na czas określony. Rząd nie przygotował żadnych propozycji dotyczących specjalnych programów wspierających rodziny dotknięte skutkami kryzysu. Nie przewidziano również dodatkowych środków na ten cel. W przesłanym do wicepremiera Pawlaka piśmie związkowcy domagają się uzupełnienia brakujących propozycji i przystąpienia do rozmów i negocjacji w ramach zespołów problemowych Komisji Trójstronnej.

3 czerwca - Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” zwróciła się do Premiera RP o podjęcie natychmiastowych działań, które spowodują wypłacenie należnych wynagrodzeń pracownikom szkół i placówek prowadzonych przez organy administracji rządowej.

1 lipca - w Sejmie zakończyły się prace nad tzw. ustawą antykryzysową. Za przyjęciem ustawy o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i pracodawców opowiedziało się 228 posłów, przeciw było 2, a 188 wstrzymało się od głosu. Za nowelizacją ustawy o podatku dochodowym było 406 posłów, przeciw 2, nikt nie wstrzymał się od głosu. Niestety mimo pozytywnej opinii biura legislacyjnego rządu i ministerstwa pracy poprawki zgłoszone w imieniu strony związkowej zostały odrzucone. Posłowie przyjęli jedynie jedną z ponad dwudziestu poprawek zgłoszonych przez posłów. Poprawka do nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zwalnia od podatku zapomogi dla pracowników do kwoty 638 zł rocznie, wypłacane ze środków zakładowych, lub międzyzakładowych organizacji związkowych. Ustawa została skierowana do Senatu. Jeśli Senat wniesie poprawki ustawą ponownie zajmie się Sejm. Jeśli nie, dokument trafi do Prezydenta.

17 lipca – prezydent RP Lech Kaczyński spotkał się z przedstawicielami związków zawodowych. Natomiast 20 lipca br. podpisał nowelizację ustawy o świadczeniach opieki zdrowot-

nej, którą przewiduje, że minister zdrowia będzie określał w rozporządzeniu wykaz świadczeń gwarantowanych, czyli świadczeń opieki zdrowotnej częściowo lub całkowicie finansowanych ze środków publicznych. Zdaniem Komisji Krajowej ustawa dezinformuje i stwarza pole na nadużyć. Niepokojące jest szczególnie oddanie w ręce ministra zdrowia większości decyzji dotyczących określenia w rozporządzenia tzw. koszyka świadczeń gwarantowanych pacjentom w ramach ubezpieczenia zdrowotnego czy skreślenie przepisów dających szczególną ochronę kobietom w ciąży, osobom starszym i niepełnosprawnym

Współpraca zagraniczna

2 czerwca – w Brukseli unijna komisarz ds. konkurencji Neelie Kroes poinformowała, że plan restrukturyzacji Stoczni Gdańskiej jest do zaakceptowania, jeżeli będą pozytywnie rozpatrzone dwie techniczne kwestie finansowania stoczni. Stoczniowa „Solidarność” uważa jednak, że przywrócenie działalności tylko dla jednej z trzech pochylni nie rozwiąże problemu.

3 czerwca - w Genewie rozpoczęła się Międzynarodowa Konferencja Pracy - Zgromadzenie ogólne - Międzynarodowej Organizacji Pracy, której głównym hasłem w tym roku jest światowy kryzys gospodarczy. W tym roku konferencję rozpoczął Prezydent Lech Kaczyński a przedstawicielem "Solidarności" jest Tomasz Wójcik. Rozpoczynając swoje wystąpienie Prezydent podkreślił, że zna strukturę i zadania Międzynarodowej Organizacji Pracy, bo był stałym uczestnikiem posiedzeń zgromadzenia MOP, a także przez krótki czas zastępcą członka Rady Administracyjnej MOP. W tym roku konferencja Międzynarodowej Organizacji Pracy trwała do 19 czerwca.

22 lipca – Komisja Europejska wydała pozytywną decyzję dotyczącą planów restrukturyzacji Stoczni Gdańsk. ISD Polska nie będzie musiał ponosić kosztów pomocy publicznej, w kwocie przyjętej przez europejskich urzędników, co równałoby się upadkowi zakładu.

23 lipca – z doradcami prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego o ustawie antykryzysowej rozmawiali przedstawiciele NSZZ „Solidarność”. Maciej Jankowski, zastępca przewodniczącego Komisji Krajowej i Zbigniew Kruszyński, członek prezydium Komisji Krajowej, przekazali doradcom Prezydenta stanowiska NSZZ „Solidarność” w sprawie ustawy antykryzysowej. Zwrócili uwagę na przebieg prac w komisjach sejmowych, gdzie odrzucano wszystkie poprawki zgłaszane w imieniu „Solidarności”. Przedstawiciele „Solidarności” przedstawili również elementy ustawy, które mogą okazać się niekorzystne dla pracowników.

Protesty, manifestacje, spory, akcje strajkowe, porozumienia w zakładach pracy

2 czerwca - podpisano porozumienie w zakładach SEWS-Polska w Rawiczu i Lesznie. Zwolnieni pracownicy od maja 2009 do 31 sierpnia 2010 oprócz ustawowych odpraw otrzymają po 10.000 zł netto. Po wielogodzinnych negocjacjach zakończył się protest pracowników przeciwko zapowiedzianej likwidacji zakładu pracy.

3 czerwca – Komitet Obrony Stoczni Gdańsk złożył w Prokuraturze Rejonowej Gdańsk – Wrzeszcz zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa na szkodę Stoczni Gdańsk poprzez zniesławienie przez Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska podczas debaty, która odbyła się w Gdańsku 18 maja 2009 r. Zdaniem stoczniowców premier w dyskusji podał nieprawdziwe informacje na temat wysokości pomocy publicznej udzielonej Stoczni Gdańskiej.

9 czerwca – w Polkowicach odbyła się pikietą pracowników Sanden Manufacturing Poland sp.z.o.o., w której uczestniczyło 150 osób. Organizacja zakładowa NSZZ „Solidarność” zamierza uratować możliwie najwięcej osób przed zwolnieniem. Pracownicy zgodzili się na zlikwidowanie jednej zmiany, zawieszenie na cały rok funduszu socjalnego i premii motywacyjnej. Obecna pensja w większości pracowników to 900 -1100 zł netto. Związkowcy poprzez protest chcą zmusić pracodawcę do podjęcia rozmów w sprawie podwyższenia wynagrodzeń. Oprócz związkowców z Sandenu podczas pikiety byli obecni przedstawiciele: Volkswagena, Sitach, RCM, Real i Oddziału ZR Polkowice Sieroszowice.

18 czerwca – rozpoczęły się negocjacje w fabryce Autosan w Sanoku (region podkarpacki) w sprawie zwolnień grupowych. Pracę może stracić ponad 90 osób. Powodem zwolnień jest

spadek zamówień na produkty firmy m.in. autobusy. Redukcja zatrudnienia ma rozpocząć się od lipca br.

25 czerwca – przed Sejmem protestowało około 200 celników. Domagali się podobnych warunków pracy, jak inne służby mundurowe, postulowali o obiecane im zwiększenie płac i wcześniejsze emerytury. Służba celna jest jedyną formacją, która w 2009 r. nie otrzymała podwyżek, pomimo zabezpieczenia środków w ustawie budżetowej oraz wprowadzenia przez rząd uchwały modernizacyjnej Służby Celnej.

6 lipca – stoczniowa „Solidarność” wywiesiła na bramie Stoczni Gdańskiej tablicę z postulatami. Najważniejsze z nich to wstrzymanie zwolnień grupowych oraz zachowanie dwóch z trzech istniejących pochylni. Stoczniowa „Solidarność” domaga się ponownego spotkania z premierem Donaldem Tuskiem.

7 lipca – zarząd zapowiedział w fabryce H.Cegielski – Poznań S.A. zwolnienia grupowe. Fabryka od kilku lat boryka się z kłopotami. Ma także zostać wprowadzone postojowe i mają być zawieszone niektóre postanowienia układu zbiorowego pracy. Zwolnienia mają dotyczyć innych spółek.

8 lipca – na posiedzeniu Komisji Międzyzakładowej MPK w Łodzi, związkowcy zdecydowali o kontynuowaniu akcji protestacyjnej. Związkowcy walczą o podwyżki płac. Zamierzają przeprowadzić referendum, w którym mają podjąć decyzję, czy załoga opowiada się za strajkiem.

13 lipca – górnicy z kopalni Silesia w Czechowicach - Dziedzicach z dnia na dzień mogą stracić pracę. Zakład prawdopodobnie ma być zlikwidowany i pracę może stracić 800 osób.

14 lipca – stoczniowcy Marynarki Wojennej S.A. w Gdyni protestowali przeciwko brakowi wypłat należnych im wynagrodzeń. Komisja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” wydała oświadczenie, w którym wezwano właścicieli stoczni czyli Ministerstwo Obrony, Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. oraz Zarząd Stoczni do podjęcia szybkich i konstruktywnych decyzji umożliwiających realizację zobowiązań na rzecz pracowników.

20 lipca – w Tczewskim Flextronicsie ogłoszono informację o planowanych zwolnieniach. Zamierza się zwolnić 644 pracowników. Zwolnienia mają rozpocząć się w sierpniu br. Związkowcy z „Solidarności” prowadzą cały czas negocjacje co do liczby zwalnianych pracowników, warunków oraz wysokości odpraw.

22 lipca – zakłady niemieckiego koncernu motoryzacyjnego MAN w Starachowicach zapowiedziały zwolnienia. Zakład planuje redukcję etatów i w sierpniu wypowiedzenia ma otrzymać 180 osób. 21 lipca odbyło się kolejne spotkanie z dyrektorem zakładu. Związkowa „Solidarność” domaga się większych odpraw dla osób zwalnianych oraz premię roczną za osiem miesięcy.

22 lipca – we Wrocławiu przed siedzibą Ruchu protestowało ponad 40 osób. Domagali się usunięcia członków dolnośląskiego zarządu i zaprzestania zwolnień pracowników. Pracowników się zastrasza i namawia do dobrowolnych odejść.

23 lipca – prezydium Zarządu Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność” potępiło metody zastosowane podczas rozwiązywania sporu między spółką KDT a Prezydentem Miasta Warszawy. Region zaapelował, aby wszystkim kupcom stworzono warunki wznowienia działalności. Wobec kupców zastosowano brutalne środki przymusu.

Inicjatywy, uroczystości, konferencje organizowane przez NSZZ „Solidarność”

1 czerwca - z okazji 20. rocznicy wyborów 4 czerwca 1989 roku odbyło się uroczyste posiedzenie Zarządu Regionu Gdańskiego NSZZ „Solidarność”. Janusz Śniadek, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” mówił, że jest to okazja do oddania szacunku wszystkim Polakom, którzy przez lata walczyli z komunizmem. Podkreślił, że wybory 1989 roku zapoczątkowały rozpad systemu, co doprowadziło do powstania demokratycznego społeczeństwa obywatelskiego, wzrostu bezpieczeństwa i przemian gospodarczych. Na posiedzenie przybyli: Olga Krzyżanowska, Antoni Furtak, Bogdan Lis, Jacek Merkel i Czesław Nowak.

Dzielili się oni wspomnieniami z kampanii wyborczej. Z zaproszenia za posiedzenie ZR skorzystali także byli przewodniczący Regionu Gdańskiego: Jan Hałas, Jacek Rybicki i Janusz Śniadek.

2 czerwca – minęła 30. rocznica pierwszej pielgrzymki Ojca Świętego Jana Pawła II do ojczyzny. Z tej okazji w Pałacu Prezydenckim odbyła się konferencja „Rola Kościoła w odzyskaniu niepodległości”. W konferencji uczestniczyli hierarchowie Kościoła, kapelani „Solidarności”, duszpasterze ludzi pracy, przedstawiciele władz krajowych i regionalnych NSZZ „Solidarność”.

4 czerwca - 5-6 tys. osób z całego kraju wraz z ok. 250 pocztami sztandarowymi wzięło udział w Mszy Św. pod pomnikiem Poległych Stoczniovców w Gdańsku i wiecu związkowym z udziałem Prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Msza Św. była koncelebrowana przez blisko 100 kapłanów z prymasem Polski kardynałem Józefem Glempem na czele. Homilię wygłosił metropolita gdański, abp Sławoj Leszek Głódź, który podkreślił istotną w dalszym ciągu rolę „Solidarności”, dodając, że w sporze ludu z władzą rację ma zawsze lud. Na wiecu przewodniczący KK podziękował raz jeszcze „Bogu i ludziom” za dar wolności i niepodległości. Wezwał jednocześnie polityków, żeby w sytuacji kryzysu ponad podziałami realizowali program narodowej solidarności, powtórzony w przyjętym przez zebranych Apelu: „Polsce potrzebny jest program narodowej solidarności – na rzecz zmniejszenia rozwarstwienia społecznego i ubóstwa, na rzecz skutecznego wsparcia przedsiębiorstw w czasie kryzysu, równego dostępu do usług publicznych – ochrony zdrowia i edukacji, na rzecz wyrównywania szans, inwestowania w człowieka, dialogu i partnerstwa. Będziemy się tego domagać od każdego rządu i parlamentu, od każdej władzy – w imię godności polskiego pracownika, w imię przyszłości młodych pokoleń i rozwoju Polski. NSZZ „Solidarność” nie da się podzielić ani zniszczyć!”. Wcześniej w siedzibie „Solidarności” Prezydent Lech Kaczyński odznaczył orderami Odrodzenia Polski 36 osób za wybitne zasługi w działalności na rzecz przemian demokratycznych w Polsce i za osiągnięcia w podejmowanej z pożytkiem dla kraju pracy zawodowej i społecznej. Zebrani na Placu Solidarności przyjęli Apel w 20-tą rocznicę odzyskania suwerenności. Związkowcy wyrażają w nim solidarność z tymi, którzy upominają się o godną pracę i godziwą płacę, o Polskę przyjazną pracownikom.

4 czerwca - około 6 tys. manifestantów przeszło ulicami Katowic. Śląsko-Dąbrowska „Solidarność” pod hasłem „To nie tak miało być” połączyła obchody 20. rocznicy wyborów ze sprzeciwem wobec braku działań antykryzysowych i lekceważeniu przez rząd dialogu społecznego. Akcja ma być protestem przeciwko bezczynności rządu w walce z kryzysem i lekceważeniu przez rządzących dialogu społecznego. Nieprzypadkowo jednak odbędzie się w rocznicę pierwszych częściowo wolnych wyborów z 1989 roku. - Takie rocznice - ważne i głośnie w całym kraju - są dobrą okazją, by pokazać swój sprzeciw wobec tego, co dzieje się w gospodarce czy w relacjach rząd - związki zawodowe. Właśnie w tym dniu warto pokazać, że po 20 latach nie wszystko wygląda tak, jak wtedy Polacy oczekiwali - mówił szef Śląsko-Dąbrowskiej „Solidarności” Piotr Duda. Blisko 3-godzinna manifestacja zakończyła się odśpiewaniem „Żeby Polska była Polską”. Protest przebiegł bez żadnych incydentów. Oprócz związkowców ze Śląsko-Dąbrowskiej „Solidarności” uczestniczyli w nim członkowie „Solidarności” z Podbeskidzia, Częstochowy i Małopolski, stoczniovcy z Gdańska i Szczecina, ZZ Kadra, ZZ Górników w Polsce, Sierpnia 80 i NSZZ „S” Policjantów. Do Katowic w geście solidarności przyjechali także związkowcy ze Słowacji, Czech i Włoch.

6 czerwca – w Świdniku i Lublinie odbył się XVII Międzynarodowy Ogólnopolski Bieg Solidarności „Lubelski Lipiec 80”. To największy amatorski bieg uliczny. Bieg główny na dystansie 12,5 km przeznaczony był zarówno dla zawodowców, jak i amatorów.

18 czerwca – w Kielcach odbyła się II Konferencja Delegatów Regionu Świętokrzyskiego NSZZ „Solidarność”, na której zwrócono uwagę na coraz bardziej dokuczliwe skutki kryzysu dla pracowników i ich rodzin. Jacek Rybicki, sekretarz Komisji Krajowej omówił najistotniejsze założenia pakietu antykryzysowego ze wskazaniem strategii postępowania w okresie kryzysu. Waldemar Bartosz, przewodniczący Regionu Świętokrzyskiego swoim wystąpieniem

zwrócił szczególną uwagę na nierozwiązany od wielu lat problem braku skutecznej egzekucji prawa i coraz bardziej dokuczliwe skutki kryzysu dla pracowników i ich rodzin.

25 czerwca – rozpoczęły się uroczyste obchody 33. rocznicy Radomskiego Czerwca '76. Delegacje związkowe złożyły wieńce i wiązanki kwiatów pod Pomnikiem Radomskiego Czerwca '76. Mszę św. Odprawił biskup senior diecezji radomskiej Edward Materski.

5 lipca - w Łodzi zakończył się 20. Międzynarodowy Wyścig "Solidarności" i Olimpijczyków. Prawie tysiąc kilometrów liczyła trasa jubileuszowego Międzynarodowego Wyścigu Kolarskiego "Solidarności" i Olimpijczyków. Ostatni etap jubileuszowego wyścigu - z Radomska przez Kamieńsk, Piotrków Trybunalski, Tuszyn, Pabianice, Konstancję do Łodzi - wygrał Bartłomiej Matysiak z grupy CCC Polsat. Natomiast w klasyfikacji generalnej pierwsze miejsce zajął Artur Król z włoskiej grupy Centri Della Calzatura. W uroczystym zakończeniu wyścigu brał udział Maciej Jankowski, wiceprzewodniczący KK NSZZ "S". Wyścig zorganizował Region Ziemia Łódzka NSZZ "Solidarność" we współpracy z Towarzystwem Olimpijczyków Polskich. Patronat nad imprezą objął prezydent Lech Kaczyński i Tygodnik Solidarność.

8 lipca – minęła 28. rocznica Lubelskiego Lipca '80. W lipcu 1980 r. WSK Świdnik po raz pierwszy w historii PRL zmusił władzę komunistyczną do podpisania porozumienia z robotnikami. Protestujący chcieli zniwelować dysproporcje płacowe, uzyskać poprawę warunków socjalno-bytowych oraz zrekompensować podwyżki.

Z OBRAD PREZYDIUM KK

POSIEDZENIE Z DNIA 02.06.2009 R.

Decyzja Prezydium KK nr 101/09

**ws. upoważnienia do podpisania umowy dotyczącej strony internetowej
NSZZ „Solidarność”**

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 103/09

ws. zgody na użycie znaku „S”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” potwierdza udzielenie zgody Komitetowi Wyborczemu Prawo i Sprawiedliwość na zamieszczenie nazwy i znaku NSZZ „Solidarność” w spocie telewizyjnym związanym z kampanią wyborczą do europarlamentu w którym przedstawi się zasługi „Solidarności” i Narodu Polskiego w uwolnieniu Europy od komunizmu.

Potwierdza się także udzielenie zgody na użycie nazwy i znaku NSZZ „Solidarność” przy okazji konferencji naukowej 5 czerwca 2009 r. pt. „Polska była pierwsza”.

Decyzja Prezydium KK nr 104/09

ws. zgody na użycie znaku „S”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” potwierdza udzielenie zgody Samorządowi Studenckiemu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie na nieodpłatne wykorzystanie nazwy i znaku NSZZ „Solidarność” w związku z organizacją obchodów 20. rocznicy demokracji w Polsce.

Zgody w formie maila udzielono dnia 2 czerwca 2009 r.

Decyzja Prezydium KK nr 105/09

ws. zgody na użycie znaku „S”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wyraża zgodę Centrum Badania Opinii Społecznej na zamieszczenie nazwy i znaku NSZZ „Solidarność” na stronie internetowej przy informacji publikacji raportu badań sondażowych z serii Opinie i Diagnozy „Dwa-dziesiąt lat przemian ustrojowych w Polsce”.

POSIEDZENIE Z DNIA 08.06.2009 R.

Decyzja Prezydium KK nr 106/09

ws. opinia o projekcie ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie ocenia projekt ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, ponieważ pozwoli ona uprościć i przyspieszyć procedurę dochodzenia roszczeń pracowniczych od nierzetelnych pracodawców. W ocenie Prezydium Komisji Krajowej należy jednak rozszerzyć art. 4 ust. 2 i 5 projektu w ten sposób, aby reprezentantem grupy zastępującym powoda przed sądem mógł być na wzór zwrotu z art. 465 § 1 k.p.c. przedstawiciel związku zawodowego. Użyte w projekcie sformułowanie, że reprezentantem grupy może być osoba będąca członkiem grupy oraz rzecznik konsumentów, a powoda przed sądem reprezentuje adwokat lub radca prawny bądź rzecznik konsumentów, nie jest wystarczające. Należy zwrócić uwagę, że w wielu sprawach sądowych pracowników reprezentuje związkowy prawnik nie będący radcą prawnym. Wprowadzenie przymusu adwokacko – radcowskiego w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu grupowym z uwagi na konieczność profesjonalizmu procesu może być zasadne. Jednakże przymus taki naraża pracowników na dodatkowe niepotrzebne koszty, ponieważ członkowie związku mogą nieodpłatnie korzystać z pomocy prawnej zatrudnionych przez związek zawodowy prawników i nie dopuszczając tych wyspecjalizowanych w prawie pracy specjalistów związkowych do występowania w procesie będzie dla pracowników dodatkowym utrudnieniem. Wynajęcie adwokata lub radcy prawnego nie powinno stanowić warunku koniecznego, jeżeli pożądaną przez ustawodawcę profesjonalizm postępowania można uzyskać poprzez reprezentację przez przedstawiciela związku zawodowego. Instytucja ta z powodzeniem sprawdza się już w postępowaniu w sprawach indywidualnych.

Decyzja Prezydium nr 107/09

ws. projektu rozporządzenia MRR zmieniającego rozporządzenie w sprawie udzielenia przez PARP pomocy finansowej w ramach PO RPW 2007-2013

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie w sprawie udziele-

nia przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013.

Decyzja Prezydium KK nr 108/09

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag od projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 maja 2009 roku w sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Decyzja Prezydium KK nr 109/09

ws. projektu dofinansowanego w ramach PO KL, Priorytet II, Podziałanie 2.1.2,

Tytuł roboczy projektu: „Społeczna Odpowiedzialność Biznesu – zadania i możliwości dla partnerów społecznych”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” postanawia opracować i złożyć w partnerstwie z Funduszem Gospodarczym projekt zatytułowany roboczo: „Społeczna Odpowiedzialność Biznesu – zadania i możliwości dla partnerów społecznych”, ubiegający się o dofinansowanie w ramach w ramach PO KL, Priorytet II, Podziałanie 2.1.2.

Z ramienia Prezydium odpowiedzialni za realizację wyżej wymienionego projektu będą:

1. Józef Mozolewski – Członek Prezydium KK
2. Stefan Kubowicz – Skarbnik KK.

Decyzja Prezydium KK nr 110/09

ws. projektu dofinansowanego z EZA o tytule roboczym: „Solidarność a Europa”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” postanawia opracować i złożyć projekt zatytułowany roboczo: „Solidarność a Europa” do Europejskiego Centrum ds. Pracowniczych - EZA, którego praca jest wspierana przez Komisję Europejską.

Z ramienia Prezydium odpowiedzialni za realizację wyżej wymienionego projektu będą:

1. Stefan Kubowicz – Skarbnik KK
2. Maciej Jankowski – Zastępca Przewodniczącego KK
3. Józef Mozolewski – Członek Prezydium KK.

Decyzja Prezydium KK nr 111/09

ws. projektu dofinansowanego w ramach PO KL, Priorytet II, Podziałanie 2.1.2,

Tytuł roboczy projektu: „Promowanie zarządzania wiekiem jako narzędzie wzmacniające potencjał adaptacyjny przedsiębiorstw”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” postanawia opracować i złożyć w partnerstwie z firmą PROFIRMA projekt zatytułowany roboczo: „Promowanie zarządzania wiekiem jako narzędzie wzmacniające potencjał adaptacyjny przedsiębiorstw”, ubiegający się o dofinansowanie w ramach w ramach PO KL, Priorytet II, Podziałanie 2.1.2.

Z ramienia Prezydium odpowiedzialni za realizację wyżej wymienionego projektu będą:

1. Stefan Kubowicz – Skarbnik KK
2. Józef Mozolewski – Członek Prezydium KK
3. Krzysztof Dośła – Członek Prezydium KK.

Decyzja Prezydium KK nr 112/09

ws. poszerzenia składu zespołu

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” na mocy uchwały KK nr 17/09 ws. koordynacji działań protestacyjnych w zakładach pracy i branżach poszerza skład protestacyjno-strajkowego zespołu koordynacyjnego o następujące osoby:

1. Jacek Smagowicz – KK
2. Jan Mosiński – ZR Wielkopolska Południowa
3. Bogumił Nowicki – Sekretariat Łączności
4. Maria Ochman – Sekretariat Ochrony Zdrowia
5. Kazimierz Grajcarek – Sekretariat Górnictwa i Energetyki
6. Bogdan Szozda – członek KK.

Decyzja Prezydium KK nr 113/09

ws. przekazania środków wspierania statutowych zadań Związku

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 114/09

ws. pomocy z Krajowego Funduszu Pomocy dla członków NSZZ „Solidarność” szykanowanych za działalność związkową

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 115/09

ws. dotacji finansowych

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 116/09

ws. zgody na użycie znaku NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wyraża zgodę na umieszczenie nazwy i znaku NSZZ „Solidarność” na zaproszeniu z okazji promocji książki Wojciecha Polaka „Wydawnictwo Alternatywy”. Z dziejów gdańskiej poligrafii podziemnej”.

Decyzja Prezydium KK nr 117/09

ws. zgody na użycie znaku NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” na wniosek ambasady RP w Budapeszcie wyraża zgodę na użycie nazwy i znaku NSZZ „Solidarność” w dwóch dodatkach do węgierskich gazet poświęconych 20 rocznicy upadku komunizmu oraz roli Polski i „Solidarności” w tych wydarzeniach.

Decyzja Prezydium KK nr 118/09

ws. zgody na użycie znaku NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” na wniosek Zarządu Regionu Gdańskiego wyraża zgodę na umieszczenie nazwy i znaku NSZZ „Solidarność” na plakacie informującym o organizowanym koncercie pod tytułem „Santo Subito”.

Decyzja Prezydium KK nr 119/09

ws. zgody na użycie znaku NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wyraża zgodę na użycie nazwy i znaku NSZZ „Solidarność” przez Helsińską Fundację Praw Człowieka w przygotowywanym raporcie z działalności w latach 2007-2008.

Decyzja Prezydium KK nr 120/09

ws. wniosku do KFS o refundację kosztów transportu

(do użytku służbowego)

POSIEDZENIE Z DN. 22 CZERWCA 2009 R.

Decyzja Prezydium KK nr 121/09

ws. zgody na użycie znaku graficznego NSZZ "Solidarność"

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" na wniosek Zarządu Regionu Ziemia Sandomierska wyraża zgodę na użycie nazwy i znaku graficznego NSZZ "Solidarność" w nazwie ronda przy zbiegu ulic E.Kwiatkowskiego i E.Orzeszkowej w Stalowej Woli.

Decyzja Prezydium KK nr 122/09

ws. wykonania praw właścicielskich w spółce Fundusz Gospodarczy Sp. z o.o.

(do użytku służbowego)

POSIEDZENIE Z DN. 23 CZERWCA 2009 R.

Decyzja Prezydium KK nr 123/09

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MRR w sprawie trybu terminów i zakresu sprawozdawczości NRP

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie w sprawie trybu, terminów i zakresu sprawozdawczości dotyczącej realizacji Narodowego Planu Rozwoju oraz trybu i zakresu rozliczeń.

Decyzja Prezydium KK nr 124/09

ws. podejmowania zobowiązań finansowych przez NSZZ „Solidarność” na rzecz projektu „Konstruktywny dialog – program rozwoju kompetencji liderów NSZZ „Solidarność”

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 125/09

ws. projektu tytuł roboczy „Rozwój międzynarodowych sieci współpracy na rzecz rozwoju związków zawodowych”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” postanawia, że Związek weźmie udział, jako partner w projekcie, tytuł roboczy projektu „Rozwój międzynarodowych sieci współpracy na rzecz rozwoju związków zawodowych”.

Celem projektu jest wzmocnienie polityczne i operacyjne organizacji związkowych we współpracy międzynarodowej i współpracy na rzecz rozwoju.

Prezydium KK deklaruje udział w działaniach projektowych jako partner.

Z ramienia Prezydium KK odpowiedzialni za realizację wyżej wymienionego projektu będą:

1. Stefan Kubowicz – Skarbnik KK
2. Józef Mozolewski – Członek Prezydium KK.

Decyzja Prezydium KK nr 126/09

ws. reprezentacji NSZZ „Solidarność” na Światową Konferencję Kobiet

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wyznacza delegację na Światową Konferencję Kobiet w składzie:

- Danuta Wojdat - Pełnomocnik ds. Kobiet
- Anna Wolańska – Biuro Zagraniczne
- Elżbieta Ździebło – przedstawicielka Sekcji Krajowej Kobiet.

Decyzja Prezydium KK nr 127/09

ws. wykonania praw właścicielskich w TYSOL Sp. z o.o.

(do użytku służbowego)

POSIEDZENIE Z DNIA 7.07.2009 R.

Decyzja Prezydium KK nr 128/09

ws. wykonania praw właścicielskich w Solkarta Sp. z o.o.

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 129/ 09

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych (...)

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz innych dokumentów.

Decyzja Prezydium KK nr 130/ 09

ws. opinii o projekcie rozporządzenia RM w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany ZUS

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Decyzja Prezydium KK nr 131/09

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MRR w sprawie udzielania ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Decyzja Prezydium KK nr 132/09

ws. dotacji finansowych

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 133/09

ws. zgody na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” na wniosek Rady Podregionu Zduńska Wola przy akceptacji Zarządu Regionu Ziemia Łódzka wyraża zgodę na użycie nazwy i znaku graficznego NSZZ „Solidarność” w nazwie ronda przy zbiegu ulic Łódzkiej, Szadkowskiej, Juliusza i Opiesińskiej w Zduńskiej Woli.

Decyzja Prezydium KK nr 134/09

ws. zgody na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wyraża zgodę na użycie nazwy i znaku graficznego NSZZ „Solidarność” przez Young Digital Poland S.A. w Gdańsku na portalu Nauczyciel.pl, w przedmiocie „Przedsiębiorczość”.

Z OBRAD KOMISJI KRAJOWEJ

POSIEDZENIE Z DNIA 24.06.2009 R.

Uchwała KK nr 20/09

ws. projektu ustawy z 4 czerwca br. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i pracodawców

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” stwierdza, że rząd w projekcie ustawy antykryzysowej nie uszanował kompromisu osiągniętego trzy miesiące temu pomiędzy pracownikami i pracodawcami, gdy wypracowano tzw. pakiet działań antykryzysowych.

Dlatego Komisja Krajowa upoważnia Prezydium KK – po uzgodnieniu z innymi reprezentatywnymi centralami związkowymi – do podjęcia decyzji o zawieszeniu udziału przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego i Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i zespołów branżowych.

Uzasadnienie:

Brak konsekwentnej realizacji założeń tzw. pakietu antykryzysowego powoduje, że cały pakiet traci rację bytu i staje się zbiorem pojedynczych, czasami niespójnych i niekorzystnych dla pracowników rozwiązań.

Ustalono w nim m.in., że:

- nadzwyczajne rozwiązania mają dotyczyć zakładów dotkniętych zjawiskami związanymi z kryzysem,
- pakiet ma stanowić jedną całość bez możliwości wprowadzenia tylko wybranych rozwiązań.

Dlatego NSZZ „Solidarność” postuluje o:

- ograniczenie regulacji osłabiających funkcje ochronne kodeksu pracy (takich jak ustanowienie 12-to miesięcznego okresu rozliczeniowego lub wprowadzenie nowego pojęcia doby pracowniczej) wyłącznie do sytuacji związanych z kryzysem,
- odstąpienie od proponowanych rozwiązań dot. umów na czas określony do uregulowania ich w odrębnej ustawie, w sposób uzgodniony pomiędzy pracodawcami i związkami,

- • wprowadzenie – w razie potrzeby – gwarancji wsparcia finansowego z budżetu państwa dla funduszy obsługujących rynek pracy,
- przy subsydiowaniu zatrudnienia zagwarantowanie poziomu świadczenia zgodnie z porozumieniem na poziomie płacy minimalnej.

Jednocześnie KK stwierdza, że w poszczególnych projektach ustaw zawarte są postulaty z pakietu, które mogą okazać się pozytywnymi dla pracowników, w tym:

- subsydiowanie zatrudnienia (przy wszystkich wątpliwościach),
- zniesienie opodatkowania zapomóg związkowych i świadczeń z funduszu socjalnego,
- utworzenie funduszu szkoleniowego,
- zmiana ustawy o negocjacyjnym kształtowaniu wynagrodzeń,
- obowiązek uzgadniania na poziomie zakładu pracy ze związkami zawodowymi wynikających z ustawy działań antykryzysowych.

Kryzys dociera do Polski z opóźnieniem, ale przestrzegamy rządzących, że filozofia przerzucania kosztów społecznych na pracowników przyniesie efekt pogłębiania zjawisk kryzysowych. Wybiórcza i niepełna realizacja pakietu antykryzysowego jest zaprzeczeniem idei dialogu społecznego i w konsekwencji zmusi Związek do podjęcia działań protestacyjnych.

Uchwała KK nr 21/09

ws. udzielenia pożyczki PPUH „Dekom” sp.z o.o.

(do użytku służbowego)

Uchwała KK nr 22/09

ws. centralnych obchodów XXX rocznicy Polskiego Sierpnia i powstania NSZZ „Solidarność”

Zbliża się XXX rocznica Polskiego Sierpnia i powstania NSZZ „Solidarność”. Znaczenie tamtych wydarzeń i konsekwencje polityczne, społeczne i gospodarcze z nich wynikające, mają ogromne znaczenie nie tylko dla Polski i jej najbliższego otoczenia. Aby przygotować godne tej rocznicy uroczystości, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” postanawia:

1. Centralne uroczystości XXX rocznicy Porozumień Sierpniowych i powstania NSZZ „Solidarność” odbędą się w Gdańsku w dniach 30-31 sierpnia 2010 roku.
2. Powołać komitet organizacyjny obchodów XXX-lecia NSZZ „Solidarność”.

W skład komitetu organizacyjnego wchodzi:

- Jerzy Langer
- Jacek Rybicki
- Krzysztof Dośła
- Mieczysław Jurek
- Piotr Duda
- Marian Król

Komisja Krajowa zwraca się jednocześnie z zaproszeniem do władz państwowych, samorządowych i kościelnych o powołanie wspólnego komitetu koordynującego program obchodów XXX rocznicy Porozumień Sierpniowych i powstania NSZZ „Solidarność”.

Stanowisko KK nr 26/9/09

ws. zmiany ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

W związku z uchwaleniem ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – wprowadzającej możliwość określania w rozporządzeniach tzw. koszyka świadczeń przez ministra zdrowia, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” stwierdza, że uchwalone rozwiązania (wraz z poprawkami przyjętymi przez Senat RP) skutkować będą pogorszeniem dostępu obywateli do świadczeń zdrowotnych oraz nadają pozaustawową możliwość wprowadzenia odpłatności za usługi medyczne.

Większość parlamentarna zdecydowała o ograniczeniu, zapisanych w Konstytucji, gwarancji Państwa dla równego dostępu do świadczeń zdrowotnych. finansowanych ze środków publicznych w tym:

- rozszerzono możliwość dopłat do usług zdrowotnych, poprzez zastąpienie ustawowego katalogu odpłatnych świadczeń, niczym nie ograniczoną delegacją dla ministra zdrowia do wydania rozporządzeń w tej sprawie. Może to stanowić naruszenie przepisu art.68 Konstytucji RP gwarantującej obywatelom równy dostęp do świadczeń zdrowotnych bez względu na ich sytuację materialną,
- określenie norm co do wielu procedur zdrowotnych, wbrew wyrokowi Trybunału Konstytucyjnego z 7 stycznia 2004 r. dotyczącego m.in. warunków stanowienia koszyka świadczeń zdrowotnych, oddane zostało całkowicie w ręce ministerstwa zdrowia, pomimo jednoczesnego ustanowienia wysokokosztowej rządowej agencji, jedynie opiniującej każde świadczenie,
- skreślono przepisy dające szczególną ochronę – w myśl Konstytucji RP- grupom objętym opieką Państwa-kobietom w ciąży ,dzieciom, oraz osobom starszym i niepełnosprawnym,
- pominięto w ogóle rolę profilaktyki chorobowej.

Dodatkowo niepokoić musi fakt, iż nowo określone koszyki świadczeń mają zostać wprowadzone, nawet bez stosownej opinii wymienionej agencji, już w procesie kontraktowania na rok 2010.

Przyjęte prawo - wbrew oczekiwaniom pacjentów i Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z dnia 7.01.2004 r. stwierdził iż „ustawa powinna wprowadzać co najmniej jasne i jednoznaczne kryteria formalne, według których następować będzie ustalenie zakresu należnych pacjentowi świadczeń w ramach odpowiedniej, ustalonej w ustawie procedury”- dezinformuje i stwarza pole do nadużyć.

Z tych powodów Komisja Krajowa zwraca się do Prezydenta RP o rozważenie nasyżych zastrzeżeń przed podjęciem decyzji dotyczącej omawianej ustawy.

KAMPANIA „SOLIDARNOŚĆ NA KRYZYS”

KONFERENCJA "CO SIĘ KRYJE W PAKIECIE ANTYKRYZYSOWYM"

25 czerwca 2009 r., w biurze Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" w Warszawie odbyła się konferencja prasowa dotycząca pakietu antykryzysowego oraz sprzeciwu NSZZ "Solidarność" wobec założeń rządu zawartych w ustawie antykryzysowej.

W konferencji uczestniczył Janusz Śniadek - Przewodniczący KK NSZZ "Solidarność". W czasie spotkania przedstawione zostały między innymi wątpliwości związane z brakiem programów pomocowych dla pracowników dotkniętych skutkami kryzysu oraz możliwością wprowadzenia 12-miesięcznego okresu rozliczeniowego czasu pracy dla wszystkich pracodawców bez względu na ich kondycję finansową. Poruszona została kwestia niespójności punktu dotyczącego ograniczenia umów na czas określony.

"Solidarność na kryzys" to znaczy solidarne dźwiganie ciężarów kryzysu

przez pracowników, przez pracodawców i przez państwo. W przypadku stabilizacji zatrudnienia, czyli rozwiązań dotyczących umów na czas określony to, co proponuje rząd w naszej ocenie jest zdecydowanie gorsze od stanu obecnego" - powiedział Janusz Śniadek, Przewodniczący NSZZ "Solidarność".

Założeniem konferencji było zwrócenie uwagi społeczeństwa na niezgodności pomiędzy założeniami wypracowanymi przez związki i partnerów społecznych, a projektem wprowadzanym przez rząd do sejmu.

Janusz Śniadek zaznaczył, że pakiet antykryzysowy ma być pomocą dla tych firm, które w czasie kryzysu znalazły się w złej sytuacji ekonomicznej. Jest to szansa skierowana bezpośrednio do poszkodowanych pracowników i możliwość przeczekania najgorszego momentu w gospodarce.

KOMUNIKAT W SPRAWIE USTAWY ANTYKRYZYSOWEJ

NSZZ "Solidarność" z zaniepokojeniem stwierdza, że w ostatecznym projekcie rządowym skierowanym do Sejmu, bez konsultacji z partnerami społecznymi znalazły się zapisy umożliwiające wprowadzenie 12-to miesięcznego okresu rozliczeniowego czasu pracy dla wszystkich przedsiębiorców niezależnie od ich sytuacji finansowej.

Wprowadzone zmiany oznaczają w praktyce wydłużenie czasu pracy, likwidację płatnych dodatków za nadgodziny, a tym samym znaczne obniżenie wynagrodzeń. Postępowanie takie należy uznać za

cyniczne wykorzystanie kryzysu i rosnącego poczucia zagrożenia wśród pracowników dla kolejnej próby przeforsowania antypracowniczego rozwiązania.

Możliwość wprowadzenia rozwiązań uderzających w pracowników dla firm nie-dotkniętych skutkami kryzysu stawia pod znakiem zapytania trudny kompromis osiągnięty w sprawie pakietu antykryzysowego pomiędzy pracodawcami i związkami zawodowymi 3 miesiące temu.

W załączeniu stanowiska:

STANOWISKO

**strony społecznej Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy
w sprawie realizacji postulatów zawartych w pakiecie działań antykryzysowych
w obszarach będących w kompetencjach Zespołu
przyjęte w dniu 17 czerwca 2009 r.**

Realizując ustalenia Prezydium Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych oraz posiedzenia Plenarnego Komisji, w dniu 8 czerwca 2009 r. treścią którego było omówienie w trybie pilnym propozycji rządowych dot. realizacji uzgodnień autonomicznych w sprawie pakietu działań antykryzysowych, w obszarze wchodzącym w zakres kompetencji, Zespół obradował na posiedzeniu w dniu 17 czerwca 2009 r.

II. Obszar rynku pracy i stosunków pracy

7. Uruchomienie zakładowego funduszu szkoleniowego.

- Strona społeczna ustaliła, że w rozdziale 4 ustawy o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i pracodawców zasadą finansowania kosztów szkoleń i studiów podyplomowych oraz finansowania stypendiów nie powinna być refundacja z Funduszu Pracy a płatność z Funduszu Pracy.
- Strona społeczna ustaliła, że niezbędne jest doprecyzowanie zapisu w art. 22 ust. 4, w sposób który jednoznacznie będzie postanawiał, że w przypadku nieukończenia, z winy pracownika, szkolenia lub studiów podyplomowych, zwrot kosztów będzie ponoszony tylko i wyłącznie przez pracownika, co wyłącza także odpowiedzialność regresową pracodawcy wobec starosty.

III. Obszar polityki gospodarczej

12. Przyspieszona amortyzacja.

Jest to zadanie już realizowane,

13. Subsydowanie zatrudnienia jako alternatywy wobec zwolnień grupowych.

- Strona społeczna ustaliła, że w przepisach ustawy o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i pracodawców - rozdz. I art. 3 ust. 1 pkt 1 - należy wprowadzić dwie zmiany:
 - a) spadek obrotów gospodarczych powinien być nie mniejszy niż 20%,
 - b) spadek obrotów gospodarczych nie mniejszy niż 20% powinien wystąpić w ciągu 3 kolejnych (następujących po sobie) miesięcy w odniesieniu do tych samych miesięcy w stosunku do okresu od dnia 1 lipca 2007 do dnia 30 czerwca 2008.

Rozdział I art. 3 ust. 1 pkt 2

- Strona społeczna na wniosek przedstawiciela Ministra Pracy i Polityki Społecznej ustaliła, że przepisy ww. ustawy stosuje się także do przedsiębiorcy, który zawarł porozumienie w sprawie spłaty zadłużenia sprzed 2004 r. wobec Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Rozdział I art. 3 ust. 1 pkt 5

- Strona społeczna ustaliła, że przepisy ww. ustawy stosuje się do przedsiębiorcy, który otrzymał pomoc publiczną na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego ze środków Funduszu Pracy w okresie po 12 miesiącach od daty pozostawienia do dyspozycji przedsiębiorcy ww. środków z pomocy publicznej.

ROZBIEŻNOŚCI:

Rozdział I art. 3 ust. 1

- PKPP Lewiatan, BCC-ZP i ZRP zgłosiły wniosek o wprowadzenie dodatkowego kryterium definiowania przedsiębiorcy, do którego stosuje się przepisy ww. ustawy:
 - a) który w okresie od 1 lipca 2007 do 30 czerwca 2008 osiągnął dodatni wynik finansowy z działalności podstawowej, powiększony o amortyzację.

Wniosek ten nie uzyskał akceptacji pozostałych partnerów społecznych.

DODATKOWO:

W odniesieniu do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (druk sejmowy nr 2045) strony pracodawców i pracowników wyrażają negatywne stanowisko w odniesieniu do propozycji rządowej, jako nierealizującej postulatu zawartego w Pakiecie Działań Antykryzysowych dotyczącego zwolnienia podatkowego pomocy socjalnej realizowanej w formie bonów uprawniających do ich wymiany na towary lub usługi, w tym tzw. bonów towarowych.

Jednocześnie:

- ZRP proponuje przyjęcie rozwiązań idących w kierunku przyznania zwolnienia podatkowego wszystkim „rzeczowym świadczeniom okolicznościowym, w tym bonów, talonów i innych znaków uprawniających do ich wymiany na towary lub usługi, otrzymywanym przez pracowników – do wysokości nie przekraczającej w roku podatkowym kwoty 380 zł”. (a nie ograniczać go tylko i wyłącznie do świadczeń finansowanych z ZFŚS lub funduszy związkowych).
- OPZZ zgłosił propozycję podniesienia kwoty zwolnienia przedmiotowego z 380 zł do wysokości połowy kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Strona pracodawców:

Adam Ambrosi

Strona związkowa:

Krzysztof Janusz

STANOWISKO

**strony społecznej Zespołu problemowego ds. prawa pracy i układów zbiorowych
w sprawie realizacji postulatów zawartych w pakiecie działań antykryzysowych
w obszarach będących w kompetencjach Zespołu
przyjęte w dniu 17 czerwca 2009 r.**

Realizując ustalenia Prezydium Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych oraz posiedzenia Plenarnego Komisji, w dniu 8 czerwca 2009 r. treścią którego było omówienie w trybie pilnym propozycji rządowych dot. realizacji uzgodnień autonomicznych w sprawie pakietu działań antykryzysowych, w obszarze wchodzącym w zakres kompetencji, Zespół obradował na posiedzeniu w dniu 17 czerwca 2009 r.

Dokonano szczegółowej analizy następujących zapisów:

1. Wprowadzenie 12-miesięcznego okresu rozliczeniowego.
2. Racjonalizacja rozwiązań dotyczących doby pracowniczej w kontekście rozliczania czasu pracy.
3. Ruchomy czas pracy jako instrument wspomagający łączenie obowiązków rodzinnych z zawodowymi.
4. Stabilizacja zatrudnienia poprzez ograniczenie stosowania umów na czas określony.
5. Obniżenie wymiaru czasu pracy.

Strona społeczna przedstawiła szereg problemów interpretacyjnych, które zostaną zgłoszone na piśmie stronie rządowej z wnioskiem o ich wyjaśnienie.

Strona związkowa stoi na stanowisku, że zapisy dotyczące umów na czas określony pogarszają de facto sytuację pracowników i nie stanowią one przeciwwagi dla rozwiązań w zakresie czasu pracy.

Strona pracodawców stoi na stanowisku, że Pakiet powinien być szybko przyjęty w obecnym kształcie, a jednocześnie złożyła deklarację, że po roku funkcjonowania przedmiotowych rozwiązań nastąpi ich ocena i wypracowane zostaną rozwiązania systemowe w zakresie ograniczenia stosowania umów na czas określony i czasu pracy.

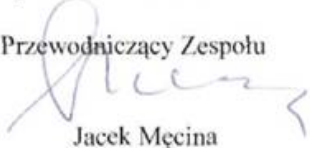
Strona związkowa nie wyraża zgody na powszechne stosowanie 12-miesięcznego okresu rozliczeniowego, a NSZZ „Solidarność” wnioskuję o usunięcie art. 13 w obecnym kształcie z projektu ustawy o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców.

Strona związkowa wnioskuję o wprowadzenie rozwiązań stabilizujących zatrudnienie pracowników, poprzez ograniczenie możliwości zawierania umów na czas określony.

Strona związkowa, wniosła aby nowopowstały związek zawodowy stawał się stroną zawartych wcześniej porozumień dotyczących czasu pracy z reprezentacją pracowników, a KPP widzi możliwość podjęcia rozmów po spełnieniu warunków.

Strony zgodziły się na zmianę art. 11 projektu ww. ustawy w ten sposób, że pracodawca w przypadku nieuwzględnienia wniosku pracownika zobowiązany będzie do uzasadnienia odmowy.

Przewodniczący Zespołu

Jacek Męcina

KONIEC DIALOGU?

Jeśli parlament nie przyjmie poprawek postulowanych przez NSZZ "Solidarność", Związek po uzgodnieniu z innymi centralami związkowymi rozważy zawieszenie udziału swoich przedstawicieli w Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego i Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i jej zespołów branżowych.

Przesłana do Sejmu ustawa antykryzysowa chociaż daje nadzieję na ochronę miejsc pracy ignoruje osiągnięty trzy miesiące temu kompromis pomiędzy pracodawcami a związkami zawodowymi. Pakiet rozszerza możliwość uelastycznienia czasu pracy na wszystkie przedsiębiorstwa, nie tylko te dotknięte kryzysem i pomija niektóre punkty pakietu.

W związku z trwającymi pracami w Parlamencie NSZZ "Solidarność" postuluje:

- ograniczenie możliwości stosowania 12-miesięcznego okresu rozliczeniowego do przedsiębiorstw dotkniętych kryzysem;
- uregulowanie ograniczenia stosowania umów na czas określony w oddzielnej ustawie w sposób uzgodniony między związkami zawodowymi a pracodawcami;
- wprowadzenie gwarancji wsparcia finansowego z budżetu państwa dla funduszy związanych z rynkiem pracy;
- zagwarantowanie świadczenia za pracę w obniżonym wymiarze czasu pracy na poziomie płacy minimalnej.

Przesłana do Sejmu ustawa ignoruje kompromis zawarty między związkami zawodowymi a pracodawcami ponieważ:

- rząd nie proponuje wszystkich rozwiązań z pakietu np. brakuje programów pomocowych dla pracowników dotkniętych skutkami kryzysu
- forsuje możliwość wprowadzenia 12-o miesięcznego okresu rozliczeniowego czasu pracy dla wszystkich firm, nie tylko dla dotkniętych kryzysem;

- przepisy dotyczące stabilizacji zatrudnienia wbrew intencjom wnioskodawców nie ograniczają stosowania umów na czas określony i jeszcze bardziej pogarszają sytuację pracowników bez stałego zatrudnienia;
- nie gwarantują źródeł finansowania obsługujących rynek pracy: Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Szczególnie niebezpieczne dla pracowników jest umożliwienie stosowania 12-to miesięcznego okresu rozliczeniowego czasu pracy dla wszystkich przedsiębiorców niezależnie od ich sytuacji finansowej. W ten sposób wszystkim pracodawcom umożliwia się wydłużenie czasu pracy (w skrajnych wypadkach do 72 godzin tygodniowo, dziś w kodeksie pracy - 40 godz.), likwidację płatnych dodatków za nadgodziny, a tym samym znaczne obniżenie wynagrodzeń.

Postępowanie takie należy uznać za cyniczne wykorzystanie kryzysu i rosnącego poczucia zagrożenia wśród pracowników dla kolejnej próby deregulacji kodeksu pracy i przeforsowania antypracowniczego rozwiązania. Możliwość wprowadzenia rozwiązań uderzających w pracowników dla firm niedotkniętych skutkami kryzysu stawia pod znakiem zapytania trudny kompromis osiągnięty w sprawie pakietu antykryzysowego pomiędzy pracodawcami a związkami zawodowymi 3 miesiące temu - podkreśla Janusz Śniadek przewodniczący KK NSZZ Solidarność.

13 marca br. związkowcy i pracodawcy ustalili, że: nadzwyczajne rozwiązania mają dotyczyć zakładów dotkniętych zjawiskami kryzysowymi, pakiet stanowi jedną całość bez możliwości wprowadzania tylko wybranych rozwiązań. Wbrew deklaracji rządu w proponowanym projekcie ustawy została zawarta część punktów z pakietu antykryzysowego przygotowanego przez związki zawodowe i organizacje pracodawców reprezentowane w Komisji Trójstronnej.

**Uchwała KK nr 20/09
ws. projektu ustawy z 4 czerwca o łągo-
dzeniu skutków kryzysu ekonomicznego
dla pracowników i pracodawców**

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” stwierdza, że rząd w projekcie ustawy antykryzysowej nie uszanował kompromisu osiągniętego trzy miesiące temu pomiędzy pracownikami i pracodawcami, gdy wypracowano tzw. pakiet działań antykryzysowych.

Dlatego Komisja Krajowa upoważnia Prezydium KK – po uzgodnieniu z innymi reprezentatywnymi centralami związkowymi – do podjęcia decyzji o zawieszeniu udziału przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego i Trójstronnej Komisji Do Spraw Społeczno-Gospodarczych i zespołów branżowych.

Uzasadnienie:

Brak konsekwentnej realizacji założeń tzw. pakietu antykryzysowego powoduje, że cały pakiet traci rację bytu i staje się zbiorem pojedynczych, czasami niespójnych i niekorzystnych dla pracowników rozwiązań.

Ustalono w nim m.in., że:

- nadzwyczajne rozwiązania mają dotyczyć zakładów dotkniętych zjawiskami związanymi z kryzysem,
- pakiet ma stanowić jedną całość bez możliwości wprowadzenia tylko wybranych rozwiązań.

Dlatego NSZZ „Solidarność” postuluje o:

- ograniczenie regulacji osłabiających funkcje ochronne kodeksu pracy (takich jak ustanowienie 12-to miesięcznego okresu rozliczeniowego lub wprowadzenie nowego pojęcia doby pracowniczej)

wyłącznie do sytuacji związanych z kryzysem,

- odstąpienie od proponowanych rozwiązań dot. umów na czas określony do uregulowania ich w odrębnej ustawie, w sposób uzgodniony pomiędzy pracodawcami i związkami,
- wprowadzenie – w razie potrzeby – gwarancji wsparcia finansowego z budżetu państwa dla funduszy obsługujących rynek pracy,
- przy subsydiowaniu zatrudnienia zagwarantowanie poziomu świadczenia zgodnie z porozumieniem na poziomie płacy minimalnej.

Jednocześnie KK stwierdza, że w poszczególnych projektach ustaw zawarte są postulaty z pakietu, które mogą okazać się pozytywnymi dla pracowników, w tym:

- subsydiowanie zatrudnienia (przy wszystkich wątpliwościach),
- zniesienie opodatkowania zapomóg związkowych i świadczeń z funduszu socjalnego,
- utworzenie funduszu szkoleniowego,
- zmiana ustawy o negocjacyjnym kształtowaniu wynagrodzeń,
- obowiązek uzgadniania na poziomie zakładu pracy ze związkami zawodowymi wynikających z ustawy działań antykryzysowych.

Kryzys dociera do Polski z opóźnieniem, ale przestrzegamy rządzących, że filozofia przerzucania kosztów społecznych na pracowników przyniesie efekt pogłębiania zjawisk kryzysowych. Wybiórcza i niepełna realizacja pakietu antykryzysowego jest zaprzeczeniem idei dialogu społecznego i w konsekwencji zmusi Związek do podjęcia działań protestacyjnych.

PAKIET W WERSJI PO

1 lipca 2009 r. w Sejmie zakończyły się prace nad tzw. ustawą antykryzysową.

Za przyjęciem ustawy o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i pracodawców opowiedziało się 228 posłów, przeciw było 2, a 188 wstrzymało się od głosu.

Jak głosowali posłowie – wyniki znajdują się na stronie www.solidarnosc.org.pl

Za nowelizacją ustawy o podatku dochodowym było 406 posłów, przeciw 2, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Niestety mimo pozytywnej opinii biura legislacyjnego rządu i ministerstwa pracy poprawki zgłoszone w imieniu strony związkowej zostały odrzucone. Posłowie przyjęli jedynie jedną z ponad dwudziestu poprawek zgłoszonych przez posłów. Poprawka do nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zwalnia od podatku zapomogi dla pracowników do kwoty 638 zł rocznie, wypłacane ze środków zakładowych, lub międzyzakładowych organizacji związkowych.

W głosowaniach przepadła m.in. poprawka wykreślająca zapis, który pozwala wszystkim, a nie tylko firmom, których dotknął kryzys na stosowanie elastycznego czasu pracy. Wbrew uzgodnieniom możli-

wość stosowania elastycznego czasu pracy rozszerzono na wszystkie firmy, nie tylko te, które mają problemy z zamówieniami. W dotychczasowym kształcie pozostały też zapisy dotyczące umów o pracę na czas określony.

- Pakiet był trudnym kompromisem. Niestety przyjęta przez Sejm rządowa ustawa ten kompromis burzy. Jest faktem, że są w ustawie rozwiązania, które mogą być korzystne dla pracowników, ale są też takie, które destabilizują kodeks pracy i pogarszają sytuację pracowników - mówi Janusz Śniadek, przewodniczący KK NSZZ "S".

Ustawa została skierowana do Senatu. Jeśli Senat wnieśnie poprawki ustawą ponownie zajmie się Sejm. Jeśli nie, dokument trafi do Prezydenta.

W ubiegłym tygodniu Komisja Krajowa upoważniła prezydium do wycofania przedstawicieli "S" z Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego i Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i zespołów branżowych, jeśli ustawa w kształcie forsowanym przez rząd zostanie przyjęta przez Parlament. Decyzja o wycofaniu się z Komisji Trójstronnej ma być uzgodniona z innymi reprezentatywnymi centralami związkowymi.

2009- ROK NIEPODLEGŁOŚCI I SOLIDARNOŚCI

W SAMO POŁUDNIE W GDAŃSKU

Największym niepowodzeniem ostatnich 20 lat jest brak społecznej solidarności i aktywności - powiedział podczas obchodów 20. rocznicy wyborów w 1989 r. pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców, Janusz Śniadek, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność".

Okolo 5 tys. uczestników, 250 pocztów sztandarowych wzięło udział w obchodach 20. rocznicy częściowo wolnych wyborów, które odbyły się 4 czerwca 2009 r. w Gdańsku. Przedstawiciele regionów i branż z całej Polski, uczestniczyli w uroczystej mszy św. za ojczyznę, którą pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców odprawił kardynał Józef Glemp.

Wcześniej w siedzibie "Solidarności" Prezydent Lech Kaczyński odznaczył orderami Odrodzenia Polski 36 osób. Za wybitne zasługi w działalności na rzecz przemian demokratycznych w Polsce i za osiągnięcia w podejmowanej z pożytkiem dla kraju pracy zawodowej i społecznej orderzy otrzymali:

KRZYŻ KOMANDORSKI ORDERU ODRODZENIA POLSKI

- Pan Zdzisław BIEGAŃSKI
- Pan Tomasz BOCZYŃSKI
- Pan Tadeusz MARKIEWICZ
- Pan Wiesław MIZERSKI
- ksiądz Jerzy NOWACZYK
- Pan Andrzej PERLAK
- ksiądz Edward RYBA
- Pan Wojciech WIŚNIEWSKI

pośmiertnie

- Adam KINASZEWSKI

KRZYŻ OFICERSKI ORDERU ODRODZENIA POLSKI

- Pan Edward BIELAWSKI
- Pan Stanisław BIERNACKI
- Pan Czesław BIGUS
- Pan Jakub CHMIELEWSKI
- Pan Mirosław GRABOWSKI
- Pan Jan KOZIAR
- Pan Roman URBAŃSKI
- Pani Romana ZAWITKOWSKA

pośmiertnie

- Jan CHMIELEWSKI
- Kazimierz DERKOWSKI
- Roman DETTLAFF

KRZYŻ KAWALERSKI ORDERU ODRODZENIA POLSKI

- Pan Adam BOROWICZ
- Pan Marek BUDNIAK
- Pan Janusz CHOMIN
- Pan Antoni CHRZANOWSKI
- Pan Krzysztof CIERPIŃSKI
- Pani Aleksandra GIELEWSKA
- Pan Zygmunt GRABARCZYK
- Pan Józef GRZĄDZIELSKI
- Pan Jacek KOŁODZIEJSKI
- Pan Stanisław ŁASZCZYK
- Pan Artur ŁEPECKI
- Pani Monika MAKOŚ
- Pani Alina MATUSZAK
- Pani Krystyna MIELNIK
- Pan Zenon OLESZEWSKI
- Pan Marek RITTER
- Pan Edmund SZULC

- Pan Eugeniusz SZYMECKI
- Pan Stefan ZAWADZKI

pośmiertnie

- Antoni BROWARCZYK
- Kazimierz PŁOCHARCZYK

Podczas krótkiego wystąpienia po uroczystości Prezydent przypomniał, że bez "Solidarności" ogromna operacja, jaką było przejście władzy i stabilizacja sytuacji w kraju, nie byłaby możliwa. - Zwycięstwo nie mogło być wtedy dziełem jednego człowieka, nawet najbardziej genialnego, musiało być dziełem zbiorowego wysiłku, dziełem tysięcy, tysięcy i jeszcze raz tysięcy i takim właśnie było to zwycięstwo roku 1989, taka była walka podziemna - powiedział Prezydent.

Lech Kaczyński wyraził żal, że odznaczenia, które w czwartek wręczył, zostają przyznane tak późno, 20 lat po obaleniu komunizmu. Przypomniał również, że od 3 lat stara się odznaczać osoby, które wniosły wkład w walkę o niepodległą Polskę, ale dotychczas nie zostali docenieni.

Lech Kaczyński powiedział również, że rocznica 4 czerwca nie jest świętem wspólnym dla wszystkich. W jego opinii kolebka "Solidarności" jest miejscem naturalnym dla organizacji tej uroczystości. Dodał również, że żałuje, że na tej sali był jedynym reprezentantem najwyższych organów Rzeczypospolitej. - Pomimo wszystkich różnic bardzo żałuję, że tak się stało - powiedział Prezydent.

W samo południe na Placu Solidarności rozpoczęła się msza św. pod przewodnictwem Prymasa Józefa Glempa. Podczas homilii abp Sławoj Leszek Głódź, powiedział że czerwcowe wybory były ważnym etapem polskiej drogi do wolności. Wówczas rzesze Polaków powiedziały "tak" drodze ku wolności, przemianom systemowym i gospodarczym. Metropolita gdański przypomniał, że źródłem przemian w Polsce i powstania "Solidarności" była ofiara robotników z Grudnia 1970 r. Późniejszy zryw, jego zdaniem czerpał siłę ze źródeł wiary i nauki Jana Pawła II. - "Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi". Przedwczoraj, 2 czerwca, minęło trzydzieści lat od chwili, kiedy na war-

szawskim placu Zwycięstwa Jan Paweł II wypowiedział to zdanie. Może najważniejsze zdanie wypowiedziane w ciągu polskiej historii! Może najważniejsze wezwanie! Wysłuchane! - mówił gdański metropolita.

- Czy to dziedzictwo trwa? (...) Odniesień można niekiedy wrażenie, że najwyższe instytucje narodu, szczególnie parlament, przypominają nową wieżę Babel w której pomieszały się języki - jakże trudno porozumieć się z tymi, którzy wyrosli ze wspólnego, solidarnościowego pnia. Czy pamiętamy słowa Ojca Świętego z Zaspły: "Nie może być program walki ponad programem solidarności". Co zrobić z rozwarstwieniem płacowym, z prywatyzacją, z bezrobociem? - pytał abp Głódź.

Podczas mszy przedstawiciele NSZZ "Solidarność" wręczyli w darze ołtarza płaskorzeźbę z mapą Europy i bursztynowym napisem "Solidarność" wykonaną przez gdańskiego artystę Andrzeja Drapińskiego.

Po mszy na wiecu wystąpił Prezydent Lech Kaczyński i Janusz Śniadek, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ "S". Lech Kaczyński przyznał, że dziś, po 20 latach możemy mówić zarówno o wielkich sukcesach, jak i o wielkich porażkach. Sukcesem - w ocenie Lecha Kaczyńskiego - jest wolność, niepodległy kraj, "pewne postępy w modernizacji", edukacja milionów Polaków. Do porażek prezydent zaliczył z kolei sytuację w Stoczni Gdańskiej i "chorobę bezrobocia".

Jak mówił, stocznia w Gdańsku "to nie jest tylko zakład montażowy statków", ale i symbolem wolnej Polski. - I nie ma prawa upaść - uważa Prezydent. Stocznia jest pomnikiem - mówił - a żaden naród, który szanuje samego siebie, nie będzie zwał pomników, cokołów. - Ten pomnik już jest i niech zostanie - dodał Lech Kaczyński.

Mówiąc o bezrobociu Prezydent zaznaczył, że "choroba" ta "niszczyła ponad pół pokolenia i niosła za sobą wszelkie możliwe nieszczęścia".

- Dwa, trzy lata temu wydawało się, że pokonaliśmy tę chorobę, a dziś ona znów wraca - ocenił Lech Kaczyński, a "Solidarność" powinna się jej energicznie

przeciwstawić. - Musicie walczyć i jestem tutaj z wami - dodał.

Jak podkreślił, w Polsce nie może znów być 2 czy 2,5 mln bezrobotnych.

Lech Kaczyński zaznaczył, że praca to "mniej ludzkiego nieszczęścia i więcej sukcesów". - A to państwo ma służyć wszystkim, a nie tylko bogatym. Rzeczpospolita jest dobrem wszystkich Polaków" - powiedział.

Przewodniczący "Solidarności" podziękował wszystkim ludziom i środowiskom, o których się nie pamięta, a bez których nie byłyby możliwe przemiany w Polsce. Niestety, jak mówił Janusz Śniadek, pokolenie "Solidarności" nie zawsze na tych przemianach korzystało. Największym niepowodzeniem ostatnich 20 lat jest brak społecznej solidarności i aktywności. - Dziś Polska członek wielkiej europejskiej rodziny, należy do krajów o największym rozwarstwieniu płac - grupa najbogatszych zarabia 15-cie razy więcej niż proporcjonalna grupa zarabiających najmniej, 2/3 pracowników zarabia poniżej średniej krajowej, płaca minimalna należy do realnie najniższych w Europie, a pracujący Polacy

najczęściej w europie znajdują się w sferze ubóstwa - wymieniał przewodniczący "S".

Kończąc swoje wystąpienie przewodniczący podkreślił, że "Solidarność" musi pamiętać o tych, którzy nie mają powodów do radości. Podziękował także wszystkim przybyłym tego dnia pod Pomnik Poległych Stoczniowców.

Zebrani na Placu Solidarności przyjęli Apel w 20-tą rocznicę odzyskania suwerenności. Związkowcy wyrażają w nim solidarność z tymi, którzy upominają się o godną pracę i godziwą płacę, o Polskę przyjazną pracownikom. "Apelujemy do polityków wszystkich opcji - Polsce potrzebny jest program narodowej solidarności - na rzecz zmniejszenia rozwarstwienia społecznego i ubóstwa, na rzecz skutecznego wsparcia przedsiębiorstw w czasie kryzysu, równego dostępu do usług publicznych - ochrony zdrowia i edukacji, na rzecz wyrównywania szans, inwestowania w człowieka, dialogu i partnerstwa. Będziemy się tego domagać od każdego rządu i parlamentu, od każdej władzy - w imię godności polskiego pracownika, w imię przyszłości młodych pokoleń i rozwoju Polski" - czytamy w Apelu przyjętym wczoraj w Gdańsku.

Homilia Arcybiskupa Metropolity Gdańskiego Sławoja Leszka Głódzia

**wygłoszona podczas Mszy Świętej celebrowanej pod przewodnictwem Jego Eminencji
Józefa Kardynała Glempa, Prymasa Polski, w 20 rocznicę wyborów do Sejmu i Senatu.
Gdańsk – Plac Solidarności, 4 czerwca 2009 r., godz. 12.00**

Czytania:

Tb 6, 10–11 a: 7, 1. 9-17; 8, 4-10
Ps 128
Mk 12, 28b -34

Zgromadziła nas tu dziś miłość ojczyzny i wdzięczność. Dziękować pragniemy za moc Ducha Świętego, Sprawcy dzieł Bożych, w 20. rocznicę pamiętnych wyborów do Sejmu i Senatu, które stanowiły istotny etap na drodze naszego Narodu ku odzyskaniu politycznej wolności.

Dziękczynnej Mszy świętej wspólnoty Metropolii Gdańskiej i wspólnoty ludzi z Polski, spod znaku „Solidarności”, przybyłych pod pomnik Trzech Krzyży Gdań-

skich, przewodniczyć będzie Jego Eminencja Ksiądz Józef Kardynał Glemp, Prymas Polski. Wyrażamy naszą wdzięczność Eminencji za przyjęcie zaproszenia i przybycie do Gdańska! Wyrażam wdzięczność za miłość i pasterską troskę za Kościół w Polsce. Twoja Posługa Prymasowska – posługa interrekta – budziła szczególne echa w Ojczyźnie w chwilach trudnych, dramatycznych, takich jak stan wojenny. To były lata które domagały się jednoznacznego świadectwa, przenikliwości sądu, odpowiedzialności i duchowej wielkości. Dziękujemy Ci za Twe świadectwo! Przewodź nam dziś w Tym spotkaniu z Chrystusem Eucharystycznym.

„Pan da siłę swojemu ludowi Pan da swojemu ludowi błogosławieństwo pokoju”(Ps 29 (28) 11)

Panie Prezydencie Najjaśniejszej Rzeczypospolitej!

Bracia Kapłani – wśród nich kapelani „Solidarności”, przewodnicy na drogach Boga i Ojczyzny!

Ludzie „Solidarności” – z Wybrzeża i z Polski całej!

Bracia Stoczniovcy, którzy w swoich sercach wciąż odczuwacie tamten powiew wiatru wolności sprzed 29 lat!

Bracia Kombatancki polskich dróg ku Niepodległości!

Rodacy, którzy dzięki Telewizji „Trwam” łączycie się z naszą wspólnotą modlitwy i pamięci! Ludu Boży Archidiecezji Gdańskiej i Ojczyzny!

„W imię przyszłości człowieka i ludzkości trzeba było wypowiedzieć to słowo „solidarność”. Dziś płynie ono szeroką falą poprzez świat...”. To słowa Sługi Bożego Jana Pawła II. Wypowiedziane tu, na pomorskiej ziemi, na Skwerze Kościuszki w Gdyni w dniu 11 czerwca 1987 roku. Niechaj stanowią motto naszego modlitewnego spotkania. A także coś więcej. Potwierdzenie – mocne, jasne, klarowne, jednoznaczne, że to słowo – „solidarność” – płynie dalej poprzez świat, płynie przez Ojczyznę – choć przeszły lata! „Przejdą lata i wieki przeminą” – ona płynąć będzie. A także to, przede wszystkim to, że „Solidarność”, wspólnota ludzi pracy i wspólnota polskiej nadziei – ŻYJE! W nowym kontekście czasów i systemowych realiów jest dalej ważnym znakiem Polski! Nie zeszła – choć wielu by tego pragnęło – ze sceny polskiego życia! Jeszcze ma wiele do powiedzenia! Jeszcze ma wiele do zrobienia! Nie zejdzcie ze sceny życia, bo nie zgasła ducha! Bo jest świadoma wielkiego dzieła przemian w Ojczyźnie i w Europie, które wiąże się z jej imieniem!

I. Duch Solidarności i wdzięczności

Ten duch „Solidarności” przyprowadził nas tutaj. W rzeczywistość wiary pragniemy włączyć święto dziś obchodzone – pamiątkę czerwcowych wyborów do parlamentu przed dwudziestu laty – ważnego etapu polskiej drogi ku wolności. Pamiętnych wyborów! Swoistego referendum!

Wielka rzesza obywateli Ojczyzny powiedziała wtedy dobitnie, jednoznacznie: Tak. Tak – drodze ku wolności. Tak – „Solidarności”. Tak – przemianom systemowym i gospodarczym. Tak – Polsce: bez przymiotników. Tak – polskiej nadziei.

Nie wszyscy w tych wyborach wzięli udział. Nie wszyscy, także wielu ludzi „Solidarności” – akceptowali tamten bieg spraw. Ale wszyscy zdawali sobie sprawę, że 4 czerwca stało się coś bardzo ważnego. Nadchodzi czas innej Polski: wymodłonej zdobywanej, wyczekiwanej. Wolnej, niepodległej, suwerennej. Nikt już tego pochodu wolności nie zatrzyma. Pan dał siłę swojemu ludowi!

Dziś we wspólnocie łamanego Chleba – Ciała Chrystusa, chcemy dziękować Bożej Opatrzności za tamten dzień, który otworzył nowy etap polskiej drogi do wolności. Dziękować za ludzi, którzy tę drogę wytoczyli – swoją determinacją, swoim poświęceniem, swoją pracą... Świętować – TAK! Ale najpierw winniśmy dziękować Bogu!

Duch „Solidarności” i wdzięczności, przyprowadził nas na ten gdański Plac. Jeden z placów ojczyzny. Plac, do którego macie szczególne prawo wy, Bracia i Siostry z „Solidarności” ze Stoczni Gdańskiej. I to nie dlatego, że nosi on nazwę: Plac Solidarności. Ale dlatego, że to Plac pamięci o ofiarach zbrodni grudniowej 1970: pamiętanej, przeżywanej, opłakiwanej tu – na Wybrzeżu.

To ich ofiara leżała u źródeł „Solidarności”. To ich ofiara w sercach i w sumieniach gruntowała przekonanie, że trzeba Polskę przemienić, aby w niej „brata nie zabijał brat”! W dziesiątą rocznicę tragicznych zdarzeń stanął pomnik Poległych Stoczniovców – Ofiar Grudnia 1970 – Trzy Krzyże Gdańskie. Wzniesiony przez „Solidarność”. Opatrzony słowami pewności i nadziei zaczerpniętymi z Psalmu Dawidowego: „Pan da siłę swojemu ludowi, Pan da swojemu ludowi błogosławieństwo pokoju”(Ps 29 (28), 11). Stanął na gdańskim Placu, który stał się czymś więcej niż jednym z placów miasta. Placem pamięci! Placem modlitwy! Placem jedności! Placem polskiej wspólnoty! Nie trzeba się tego Placu obawiać! Trzeba go nosić w sercu! Ten Plac

wieńczą Krzyże nadziei. Tylko pod tym Krzyżem...

II. Dzień pamięci i refleksji nad dziejami Narodu

Umiłowani!

Ewangelia według św. Marka na dziś przeznaczona, przynosi słowa Jezusa wypowiedziane w świątyni jerozolimskiej. Jezus wskazuje na dwa największe przykazania. Najistotniejsze wektory ludzi wiary, ludzi zawierzenia Bogu. Pierwsze: „Będziesz miłował Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą, całym swoim umysłem i całą swoją mocą” (Mk 12, 29) i drugie: „Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego” (Mk 12, 31). „Będziesz miłował Pana, Boga swego” – to znaczy będziesz mu ufał, wierzył, pokładał swoją nadzieję – w Nim, Bogu „wiecznym, niezmiennym, zawsze takim samym, wiernym, doskonale sprawiedliwym” (Katechizm Rzymski).

Mówi Jezus: „Przykazanie nowe daję wam, – abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem” (J 13,24). Miłość, która „rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego” (Rz 5,5), jest źródłem wolności. Ale Wolność, która nie czerpie ze źródeł miłości, może – w wymiarze indywidualnym i społecznym – nieść krzywdę i niesprawiedliwość, generować agresję i nikczemność. Może więc krzywdzić i lekceważyć człowieka, w imię władzy, kryzysu i pychy.

Dziś dzień pamięci i refleksji nad drogą Narodu – ku wolności. I nad drogą Polski ku wolności – wolnej wśród wolnych, równej wśród równych. Niepodległej. Dziś dzień naszego dziękczynienia za wolność, która czerpała ze źródeł miłości. Dlatego właśnie dziś trzeba pytać, kto tę wolność kształtował, kto drogę ku niej wskazywał, kto za tę wolność płacił – często najwyższą cenę. I komu za nią należy być wdzięcznym.

Umiłowani!

Przywołujemy najistotniejszy sens tego polskiego zwycięstwa sprzed dwudziestu lat: nadchodzący kres komunistycznego systemu obcego duchowi polskiej ziemi, narzuconego siłą, nigdy nie zaakceptowanego. Czas Polski niepodle-

głej, demokratycznej, suwerennej. Wolnej wśród wolnych, równej wśród równych – Najjaśniejszej Rzeczypospolitej!

III. Skąd ta siła, skąd ten Duch?

Bramy strajkujących Stoczni Wybrzeża przybrane kwiatami, udekorowane wizerunkami Matki Pana, portretami Ojca Świętego. Wielu z was tu obecnych to dobrze pamięta! Pierwsza Msza święta w gdańskiej Stoczni. Modli się z nami ten kapłan, który wtedy tę Mszę świętą odprawił – ksiądz prałat Henryk Jankowski, pierwszy kapelan strajkujących. Początek wielkiego poruszenia polskich serc – co wkrótce objął ojczyznę całą. Początek zmagania – bezkrwawej walki – nie tylko o chleb, także o godność, wolność, o Polskę – nową, inną, przemienioną.

Skąd ta siła, ta determinacja, pewność zwycięstwa? „Odważy się! Ja jestem, nie bójcie się!” (Mt 14,27) – jakże wiele robotniczych serc usłyszało wtedy – w dniach sierpniowych strajków – tę pobudkę, tę zachętę. Słowa Chrystusa, Bożego Syna, który przyjął naturę ludzką, by dokonać w niej naszego zbawienia.

Tamten zryw – trzeba to dobitnie powiedzieć – czerpał siłę ze źródeł wiary, z nadprzyrodzonych mocy, z tchnienia Ducha Świętego – światłości najświętszej. „Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi”. Przedwczoraj, 2 czerwca, minęło trzydzieści lat od chwili, kiedy na warszawskim placu Zwycięstwa Jan Paweł II wypowiedział to zdanie. Może najważniejsze zdanie wypowiedziane w ciągu polskiej historii! Może najważniejsze wezwanie! Wysłuchane!

Dziś, po trzydziestu latach od tamtej chwili, mówię, wobec was, że to On, Sługa Boży Jan Paweł II, Namiestnik Pana naszego Jezusa Chrystusa na ziemi, syn polskiego Narodu – jest Ojcem naszej wolności. Ojcem polskiej solidarności. Bo przyszedł czas – odnowiony przez Ducha! Przywołujemy Twoje Imię, Ojczyźnie Święty Janie Pawle II – Sługo wierny, Tego, który cię wybrał – Jezusa Chrystusa, Przewodniku Ludu mesjańskiego, którego udziałem „jest godność i wolność synów Bożych, w których sercach Duch Święty mieszka jak

w świątyni' (Sobór Watykański II, konstytucja *Lumen gentium*).

Przypominałeś nam że „nie sposób zrozumieć dziejów Narodu polskiego – tej wielkiej tysiącletniej wspólnoty, która tak bardzo stanowi o mnie, o każdym z nas – bez Chrystusa (Warszawa, 2 VI 1979), że Naród i Ojczyzna są rzeczywistością nie do zastąpienia, że „wolność stale trzeba zdobywać, nie można jej tylko posiadać! Przychodzi jako dar, utrzymuje się przez zmaganie” (poemat Karola Wojtyły, *Myśląc Ojczyznę*). Na największych areopagach świata mówiłeś o drodze swego narodu, który pośród dziejowych doświadczeń zachował własną tożsamość dzięki potędze swej kultury wrośniętej w głębę chrześcijaństwa.

Płonęła świeca solidarności w papierskim oknie, kiedy przyszedł stan wojenny. W 1987 roku Jan Paweł II – sługa nadziei, stał samotnie przed tym gdański pomnikiem odgradzony kordonem milicji od synów swej ojczyzny, od Ludu Bożego narodzonego „z wody i z Ducha” (J 3,5). Dziś niech usłyszy w domu Ojca naszą modlitwę wdzięczności i miłości. On, Jan Paweł II – ojciec polskiej wolności. Niech ta nasza modlitwa przybliży dzień jego wyniesienia do chwały ołtarzy!

IV. Kapłani wedle Serca Jezusowego

Sługa Boży Jan Paweł II – ojciec polskiej wolności. I ci inni, służy Chrystusa, którzy torowali drogę do wolności, do Polski, co miała przyjść w Imię Pana. Nosić w swych sercach pamięć tego kapłana z warszawskiej świątyni pw. Świętego Stanisława Kostki, który, gdy nastał stan wojenny, mówił: „Chrześcijaninowi nie może wystarczyć tylko potępienie zła, kłamstwa, tchórzostwa, zniewalania, nienawiści przemocy. Ale chrześcijanin musi być prawdziwym świadkiem, rzecznikiem i obrońcą sprawiedliwości, dobra, prawdy, wolności i miłości. O te wartości musi odważnie upominać się dla siebie i innych” (z homilii wygłoszonej na Mszy świętej za Ojczyznę 27 maja 1984 r.).

Pamiętacie jego pogrzeb – wielką modlitwę o prawa Boga, Kościoła, Solidarności, Narodu.... To podczas niego padły te znamienne słowa: „Solidarność” żyje, bo Ty

oddałeś za nią swoje życie. Ksiądz Jerzy Popiełuszko: „patron naszej obecności w Europie za cenę ofiary z życia, tak jak Chrystus” – to słowa Jana Pawła II (Włocławek, 7 czerwca 1991).

Służyli „Solidarności” i jej drodze ku wolności inni: służy Ewangelii i Ojczyźnie. Wielu ich było. Nieśli Chrystusowe przesłanie solidarności, braterstwa, Bożej miłości! Niektórzy odeszli do Pana – tragicznie: ks. Suchowolec, ks. Zych, ks. Niedzielak... Wspomnijmy dziś jednego: ks. Hilarego Jastaka, kapłana wedle Serca Jezusowego i wedle serca Ojczyzny, przewodnika na pomorskich i kaszubskich drogach ku wolności.

Drogi Księżu Kardynale Prymasie!

Pamiętasz dobrze tamtą drogę narodu i tamten czas. Pamiętamy – Polska i naród – Twoją posługę polskiej nadziei, jednaniu serc, przykładaniu ewangelicznej miary do napięć i problemów tamtych lat. Twoje przewodnictwo wspólnocie wiary, Kościołowi w Ojczyźnie, narodzonemu z przebitego Serca ukrzyżowanego Chrystusa i zjednoczonego z Nim – swoim Oblubieńcem. Podjąłeś dziedzictwo Twego Poprzednika, Sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego. Tak jak i On wiedziałeś, że drogi ku polskiej wolności nie da się odzielić od drogi Kościoła.

Kościół służy Narodowi, tak jak służył Solidarności, bo ona z ducha Narodu wyrosła. Tak pojmuję swoją rolę Kościół i dziś. I niech nikt tej roli nie pomniejsza! To szkodzi Polsce.

V. Nasz Naród jak lawa

„Będiesz miłował bliźniego swego”.

Droga Solidarności była drogą wspólnoty. Często przywoływano Pawłowe zalecenie: „Jeden drugiego brzemiona noście i tak wypełniajcie prawo Chrystusowe” (Ga 6,2). Nosiliście brzemiona innych, kiedy trzeba było strajkować – za słabszych, a w stanie wojennym organizować pomoc prześladowanym, represjonowanym, ich rodzinom. Droga „Solidarności” była też drogą walki, ale takiej, która nigdy nie traktowała drugiego człowieka jako wroga i nieprzyjaciela, którego należy zniszczyć – bezwzględnie, ostatecznie. To była walka „o człowieka, o jego prawdziwe prawa, o

jego prawdziwy postęp, walka o dojrzalszy kształt życia ludzkiego” (Jan Paweł II, Gdynia 11 VI 1987).

Dziwił się świat temu ruchowi, jego etycznemu wymiarowi, jego moralnemu napięciu. Dziwił się dojrzałości – także tej politycznej, także tej społecznej, także tej moralnej. Pokojowa Nagroda Nobla przyznana Lechowi Wałęsie, była „nagroda dla Solidarności, dla ludzi o sprawy, o które walczyliśmy w duchu i sprawiedliwości” – to słowa Laureata. Skąd ta dojrzałość się brała? Skąd się brał taki sposób myślenia – wedle porządku braterstwa i miłości?

Pisał przed laty Mickiewicz: „Nasz naród jak lawa, Z wierzchu zimna i twarda, sucha i plugawa; Lecz wewnętrznego ognia sto lat nie wyziębi”. Te wewnętrzny ogień – niewyziębiony, niezagasły, przynosiłście do stoczni, do portów, hut, zakładów i instytucji pracy. Przynosiliście go od środowisk, które was ukształtowały, wiernych Bogu i wartościom ojczystym.

Wielu z was to – synowie polskiej wsi, która w latach stalinizmu oparła się kolektywizacji. Każdego roku dotykaliście tajemnic Bożych, będąc świadkami cudu siewu i urodzaju. Wielu z was ukształtowały miasteczka i osady, polskie „małe ojczyzny”, rezerwuar trwałych polskich wartości. Wiele wniosły do ruchu „Solidarności” środowiska inteligenckie, naukowe, artystyczne, szczególnie – przez lata – narażone na komunistyczną indoktrynację. Z biegiem lat odnajdywały w Kościele przestrzeń wolności, aby w czasie „Solidarności” tworzyć tę swoistą wspólnotę chleba i słowa, kultury i ekonomii, o której mówił Jan Paweł II podczas spotkania z twórcami w 1987 roku.

Ten wasz wewnętrzny ogień – to także znak tamtego czasu – odślaniał likwidował „białe plamy” historii, rozpałał pragnienie pogłębiania wiedzy, samokształcenia, sięgania wzwyż – nad poziomy. Na drogę „Solidarności” wchodzili ludzie spod znaku Polski Walczącej. Jeden przykład: pośród internowanych w grudniu 1981 roku w Białoleścu znalazł się – sześćdziesięciopięcioletni letni wtedy – Antoni Heda „Szary”, słynny partyzant z Gór Świętokrzyskich, wsławiony rozbiciem po wojnie ubeckiego więzienia w Kielcach. Rozpoznawaliście legendę legionistów, powstań

narodowych, szwoleżerów księcia Józefa, kosynierów Kościuszki, Konfederatów Barskich. Ich dumna pieśń: „Nigdy z królami nie będziemy w aliansach / Nigdy przed mocą nie ugniemy szyi / Bo u Chrystusa my na ordynansach / Słudzy Maryi,” – rozbrzmiewała często w latach stanu wojennego.

To z tego ducha solidarności rodziło się przełamywanie barier stanowych, korporacyjnych, braterstwo, wspólnota robotników, inteligencji, różnych zawodów. To z tego ducha zniknęła społeczna atomizacja, która dzieliła, odsuwała od siebie ...

„W imię przyszłości człowieka i ludzkości trzeba było wypowiedzieć to słowo „solidarność: ... W imię prawdy w tym świątecznym dniu trzeba głosić chwałę „Solidarności” . Bo to ona stała się podmiotem politycznych zmian. Bo to ona ducha nie zgasiła. Bo to jej wewnętrzny ogień – nie stłumiony szykanami, represjami, delegacją – prowadził do przemian. Nic by nie wyszło z politycznych umów, koncesji, ustaleń, gdyby nie świadomość, że tam w przestrzeni ojczyzny i narodu, kumuluje się ta polska lawa, lawa „Solidarności”, która już nie ostygnie, która już nie powróci w koleiny dawnego systemu – ale ruszy, „wy-rwie murom zęby krat” i mury runą – odsłonią inny świat!

Mówię o tym, co dobrze pamiętam. Niosę doświadczenie „Solidarności”, przeżywanej we wspólnocie białostockiego regionu. Jest tu dziś jego sztandar, poświęcony w 1981 roku, w asystencji tysięcy, przez śp. biskupa Edwarda Kisiela, wtedy administratora apostolskiego znajdującej się w granicach PRL części archidiecezji wileńskiej, od 1991 pierwszego metropolity białostockiego. Bądźcie pozdrowieni Przyjaciela wspólnej białostockiej drogi!

VI. Niezapomnianie dziedzictwo

Nie runęłyby mury systemu komunistycznego w Europie Środkowo-Wschodniej, gdyby nie ten wicher wolności, gdyby nie ten wiatr od morza... To z gdańskiej Oliwii, z sali obrad I Zjazdu „Solidarności”, zostało skierowane to profetyczne przesłanie do krajów Europy Środkowo-Wschodniej, akcentujące wspólnotę losów i nadzieję na ich odmianę. Pamiętaj o tym

Europo, kiedy mówisz, że czas wolności narodów ujarzmionych przez komunizm rozpoczął się od zburzenia muru berlińskiego. Tamtego muru z betonu, kamienia, cegły. „Solidarność” skruszyła ten jakże inny mur, budowany przez wrogi system, co chciał odgradzić ludzkie braterstwo, postawić tamę prawu do wolności, zgasić głód ludzkiego ducha, ostudzić miłość ...

„W imię przyszłości człowieka i ludzkości trzeba było wypowiedzieć to słowo „solidarność”. I w imię przyszłości człowieka i Europy, trzeba było na tym gdańskim pomniku pamięci umieścić słowa zawierzenia i nadziei: „Pan da siłę swojemu ludowi. Pan da swojemu ludowi błogosławieństwo pokoju”.

To wy, ludzie „Solidarności”, jesteście detonatorem tych wielkich wydarzeń, które odmieniły oblicze Europy, przyniosły wolność jej ludom i narodom. Wolności, do której wyswobodził nas Chrystus!

Ludzie Solidarności – służy wolności krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

Wasza droga, rozpoczęta w sierpniu 1980, inspirowana tamtym wezwaniem Jana Pawła II o moc Ducha odnawiającego oblicze ziemi, zwycięska droga, stanowi wielkie dziedzictwo Polski i Europy! Dziedzictwo, które przypomina dzisiejszy dzień. Dziedzictwo, za które dziękujemy dziś Bogu i ludziom modlitwą naszej gdańskiej wspólnoty wiary i pamięci. Dziedzictwo, które nie może zostać nigdy zapomniane! Dziedzictwo, którym nie można manipulować! Dziedzictwo, którego nie godzi się wykorzystywać do doraźnych rozgrywek. Bo dziedzictwo to jest własnością Polski – solidarnej, wiernej. To nie postaw sukna z Potopu Henryka Sienkiewicza, który można rozrywać, zawłaszczać, koterie, związki grupowych interesów. To dziedzictwo Jana Pawła, także tych, co oddali życie, jak ci z Wujka, z Lubina, z innych miejsc Ojczyzny – długa to lista.

VII. Polska – ale jaka?

Umiłowani!

Dziś choć to dzień naszej modlitwy, naszego dziękczynienia, może w pamięci niejednego z was powraca – niczym zgrzyt żelaza po szkło – fraza wiersza Czesława Miłosza: „Który skrzywdziłeś człowieka

prostego, śmiechem nad jego krzywdą wybuchając...

Szli krzycząc: „Polska! Polska! – wtem jednego razu

Chcąc krzyczeć zapomnieli na ustach wyrazu;

Pewni jednak, że Pan Bóg do synów się przyzna,

Szli dalej krzycząc: „Boże! ojczyzna! ojczyzna.”

Wtem Bóg z Mojżeszowego pokazał się krzaka,

Spojrzał na te krzyczące i zapytał: „Jaka?”

Pytanie: Polska – ale jaka ? które Juliusz Słowacki wkłada w Boże usta powraca w różnych kontekstach, przy różnych okazjach. W tym pytaniu, jest też pytanie o dziedzictwo Solidarności, o jego znaczenie, wagę, oddziaływanie w Polsce Roku Pańskiego 2009. Kto się z nim liczy? Kogo uwiera, a czasem boli? Wiele dróg prowadziło ku „Solidarności”. Jej kształt budowało wiele wątków. Trwał wewnątrz niej spór o jej miejsce w polskiej rzeczywistości, o sposób jej działania, o tempo i sposób realizowania jej programu. Wzmagał się, gdy stary system począł się kruszyć i pękać – o przywództwo, o reprezentację, o strategię, o pakiet postulatów i problemów.

Ta rzeka „Solidarności”: składała się z różnych nurtów, czasami na pozór sprzecznych, ale płynących wspólnie, w jednym kierunku – przemian, nadziei na inny czas, na inną Polskę. Połączonych i scalonych węzłem wspólnoty: przekonaniem o prymacie etyki, jako narzędzia rozwiązywania problemów i społecznych napięć, o potrzebie podejmowania „pracy nad pracą”, akcentowaniem braterstwa – ponad różnicami, „Jeden drugiemu brzemiona noście”!

Czy to dziedzictwo trwa? Czy leśmiesz Solidarności tnie dalej polska glebę? Stawiam takie pytania. Odnieść można niekiedy wrażenie, że najwyższe instytucje narodu, szczególnie parlament, przypominają nową wieżę Babel w której pomieszały się języki – jakże trudno porozumieć się z tymi, którzy wyrosli ze wspólnego, solidarnościowego pnia. Czy pamiętamy słowa Ojca Świętego z Zaspy: „Nie może być program walki ponad programem solidar-

ności”. Co zrobić z rozwarstwieniem płacowym, z prywatyzacją, z bezrobociem?

W takim dniu jak ten w szczególności sposób dziękujemy ludziom, którzy tego dziedzictwa ustrzegli, którzy pozostali wierni ideałom, uczciwie, rzetelnie idą przez życie, także w wymiarze spraw społecznych i obywatelskich – traktowanych jako powołanie, jako zadanie, jako powinność wobec wspólnoty. Nie traktują swojej przeszłości, swojej drogi z „Solidarności” jako swoistego wytrychu, który pomoże im zająć wysokie miejsce przy stole ojczyzny. Nie patrzą na nią, jako na postawy sukna, z którego można coś wyszarpnąć – dla siebie, dla swojego ugrupowania, dla zawodowej korporacji. Nie użyją w społecznym sporze, choćby dramatycznym, choćby wypełnionym emocjami, argumentu siły, zamiast argumentu racji. Nie zapomną o tym – to tylko jeden z przykładów – że w społeczeństwie, „w którym istnieją: wolność pracy, przedsiębiorczość i uczestnictwo”, było zagwarantowane – poprzez odpowiedzialną kontrolę ze strony sił społecznych – „zaspokojenie podstawowych potrzeb całego społeczeństwa” (por. encyklika *Centesimus annus*).

Podmiotem podejmowanych reform ma być obywatel i jego dobro. Obowiązkiem państwa jest także ochrona ładu moralnego w ojczyźnie, położenie tamy brudnej fali nihilizmu, pogardy dla odwiecznych wartości, rodziny, małżeństwa, troski o życie. Marginalizowanie zagadnień polityki rodzinnej jest sprzeczne z etosem sierpnia '80, jest sprzeczne z dobrem społecznym, zagraża rozwojowi naszego kraju, godzi w dobro człowieka.

Są tacy ludzie pośród nas! Bo dziedzictwo Solidarności żyje. Bo jej lemiesz wciąż kroi glebę ojczyzny! Nie pozostawili „budowli niedokończonych”, nie poszli tam, „gdzie zazdrość i żądza sporu, bezład i wszelki występki” (por. Jk 3,16) nie zlekceważyli upomnienia.” Także od pychy bron swego sługę (Ps 19, 14) – pragną być siewcami pokoju, ładu serc i sumień. Pamiętają o przestrodze wypowiedzianej ongiś przez ks. Piotra Skargę, wciąż aktualnej: „Was Pan Bóg podniósł na wysokie urzędy: nie dał was, abyście sami swoich pożytków pilnowali, ale dla ludu, który wam

Pan Bóg powierzył, abyście nam sprawiedliwość i pokój, który od Pana Boga bierzecie, spuszczali”. Ks. Skarga upominał posłów: „Co w nocy uradzą, to w dzień obalają”.

„Polska – ale jaka?”

Polska w której ugruntuje się przekonanie, że państwo jest własnością Narodu, który jest jego suwerenem. Także to, że zwornikiem naszej wolności jest jedność, czasem wymagająca wyrzeczeń: jedność narodu i państwa, świadomego swojej historii, dziejowych celów, odpowiedzialności.

Polska, która patrzy z uwagą w swą przyszłość, bo wie – to słowa Romana Dmowskiego – że jej bytu” ryzykować, jej przyszłości przegrywać nie wolno, ani jednostkom, ani organizacji jakiegokolwiek, ani nawet całemu pokoleniu, bo Polska nie jest własnością tego czy innego Polaka, tego czy innego obozu, ani nawet jednego pokolenia”.

Polska solidarna, wierna, sprawiedliwa wobec swoich dzieci. Czy Polska jątrzących sporów? Czy Polska agresji? Czy Polska, w której doświadcza się społecznego zagubienia i beznadziei. Czy Polska w której wiara ojców i patriotyzm traktowane są jako przeszkoda w budowaniu nowego ładu?

Czyja Polska?

Polska – jaka?

Pytają o to, Ci, którzy byli tu solą ziemi, rozpoczęli marsz ku wolności – o was mówię, bracia stoczniońscy – a stali się wielką masą upadłościową, przeszkodą na drodze reform, podmiotem niejasnych do końca gier, wielkim kłopotem. Jakże łatwo się na was obrazić, jakże trudno stawić wam czoła, podjąć wasze problemy! Nie wziąć do serca słów Jana Pawła II: „W konflikcie między władzą a ludem, rację ma zawsze lud”.

Może dosyć tych pytań. Może za dużo tych pytań. Trzeba nam modlitwy: wiernej, ufnej, modlitwy nadziei... Módlmy się także podczas tej Mszy świętej dziękczynnej o powrót pod dach ojczyzny ducha wspólnoty, aby ci, co kiedyś szli razem, odnaleźli umiejętność dialogu Aby polska

polityka skupiona była na wartościach, nie na jałowych sporach. Budujemy nasze jutro na wartościach. O prymat prawdy w polityce. O prymat moralności w życiu społecznym. O miarę sumienia. O ducha odmiany, solidarności, szacunku. O to, żeby ta fraza: „Który skrzywdziłeś człowieka prostego...” nie miała odniesienia do polskiego życia. O zrozumienie, że Ojczyzna to wielki dar Boga, którego nie można zmarnować, zohydzić, sponiewierać.

Umiłowani!

W niedzielę wybory do parlamentu europejskiego. Do instytucji europejskich wnosimy wiano dziedzictwa ducha, z którego wyrosła wielkość Sługi Bożego Jana Pawła II, także wiano obrońców Europy tych spod Monte Cassino, z Normandii – żołnierzy, których zdradził świat, także wiano polskiej nauki, myśli, sztuki – obfite, liczące się.

To nasze polskie wiano, nich dopełni, niech wzbogaci, wiano europejskich wieków, także wiano ojców współczesnej zjednoczonej Europy: Schumana, Gaspariego, Adenauera. Tych, co w Europie szukali wartości, ożywiali współpracę, zasypywali przepaści niezgody między narodami, sięgali do źródeł. Nie próbowali odwracać biegu europejskich dziejów, nie tworzyli nowych utopii, nie wydawali wojny chrześcijańskiemu duchowi jej przeszłości.

Wiano naszej tożsamości, naszego etosu ma się stać świadectwem, szczególnie teraz, kiedy w stronę nas, Polaków, padają tak straszne, tak brutalne, tak absurdałne w swym kłamstwie oskarżenia o udział w wielkiej zbrodni, o współdziałanie ze zbrodniczym systemem.

Niech ci, którzy zostaną, niech pamiętają, że „Komu wiele dano, od tego wiele wymagać się będzie, a komu wiele zlecono, tym więcej od niego żądać będą (Łk 12,48).

Za chwilę pośród nas stanie Chrystus Eucharystyczny – niesie błogosławieństwo prawdy i pokoju. Niech was nim obdzieli – uczestników tej Najświętszej Ofiary – tych, co w niej uczestniczą dzięki przekazowi telewizyjnemu, także tych, których tu nie ma. „W imię przyszłości człowieka i ludzkości trzeba było wypowiedzieć to słowo „solidarność”. Wypowiadajcie je dalej, nieście światu, nieście Polsce, Niech będzie z nami Pan, nasz Bóg, jak był z naszymi przodkami (Krl 8,57).

Bądź uwielbiony, Boże ojców naszych;

i niech będzie uwielbione imię Twoje;

na wieki przez wszystkie pokolenia!(Tb 8,5)

„Pan da siłę swojemu ludowi, Pan da swojemu ludowi błogosławieństwo pokoju”.

Amen.

Prawa autorskie © Archidiecezja Gdanska Wszystkie prawa zastrzeżone.

Wystąpienie Prezydenta Lecha Kaczyńskiego

Przeżywamy dni szczególne. Ważne dla polskiej historii i przyszłości. W Gdańsku, w Krakowie, w Warszawie, w całej Polsce obchodziliśmy dwudziestą rocznicę wyborów z czerwca '89 roku. Wspominamy tamten czas. Sięgamy do rodzinnych albumów. Oglądamy zdjęcia z tamtych lat. Są świadectwem historii, którą razem tworzyliśmy. Świadectwem zwycięstwa, które wspólnie odnieśliśmy. Bez broni, ale dzięki nadziei, odwadze i solidarności. Dzięki naszemu wielkiemu rodakowi, Janowi Pawłowi II.

Wybory sprzed dwudziestu lat odmieniły Polskę. Pokonaliśmy komunizm, odzyskaliśmy wolność, przywróciliśmy de-

mokrację. Polska rozpoczęła drogę do struktur jednoczącej się Europy. Dziś jesteśmy członkami NATO i Unii Europejskiej. Umocniliśmy nasze bezpieczeństwo, zyskaliśmy nowe szanse. Teraz należy je w pełni wykorzystać. Dziś wygrywać dla Polski można i trzeba również w Europie.

To ruch „Solidarności” sprawił, że runęły mury dzielące Europę. Polacy przywrócili znaczenie podstawowym wartościom, które dają ludziom wiarę i siłę. Pokazali, że w i w ludzkim życiu, i w międzynarodowej polityce trwale może być tylko to, co jest zbudowane na prawdzie, wolności, solidarności. Na przykazaniach Dekalogu.

Dlatego i dzisiaj nie może być nam obojętne, w jakim kierunku zmierza europejska wspólnota. W Parlamencie Europejskim rozstrzygają się kwestie zasad i wartości, na jakich oparta jest Unia. Głos Polski musi być tam słyszalny. To głos przeciwko podziałom na starych i nowych, na bogatych i biednych, na tych, którym wolno więcej i tych, którym wolno mniej. Głos mocny i mądry.

Oczekują tego Polacy. Mówią o tym ludzie, z którymi spotykam się w polskich miastach i wsiach. Dziękuję za te spotkania i rozmowy. To również dzięki nim wiem, że zasada solidarności jest dla Polaków wciąż drogowskazem. Powinna stać się europejską odpowiedzią na obecne wyzwania. I te związane z rozszerzeniem Unii, i te wynikające ze światowego kryzysu. Potrzebujemy solidarności na trudne czasy.

Pojutrze wybierzemy polskich reprezentantów do Parlamentu Europejskiego. To miejsce, gdzie musimy budować jak najsilniejszą pozycję Polski w Europie. Nie-

zależnie od sympatii i poglądów, wybierzmy ludzi, których wyróżnia patriotyzm. Ludzi, którzy będą pamiętać w Strassburgu i Brukseli, że są z Polski. Że w rodzinie Europejczyków można i trzeba cenić własną tożsamość, dbać o własne państwo, bronić polskich interesów. Wspierać europejskie dążenia naszych przyjaciół na wschodzie, nawet wbrew niektórym głosom. Zabiegać o bezpieczeństwo energetyczne Polski i Europy, bronić zasady równych szans i równych możliwości.

Dwadzieścia lat temu obaliliśmy komunizm. Pokazaliśmy jak mogą wygrać wolność, prawda i solidarność. Zmieniliśmy Polskę i Świat. Dzisiaj znów jest pora działania, moment decyzji. To wielka zdobycz Polaków – móc głosować dla Europy. Wspólna, silna Europa jest zgodna z polską racją stanu. Nasze doświadczenia, nasza tożsamość i nasza energia mogą wzmocnić Europę także i dziś. Dajmy Europie i Polsce więcej solidarności.

Wystąpienie Janusza Śniadka

Szczęść Boże!

Panie Prezydencie, Przyjaciele,

Tutaj wszyscy jesteśmy równi. Pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców - Na Placu Solidarności w Gdańsku

Witam i pozdrawiam NSZZ „Solidarność”, witam i pozdrawiam przyjaciół „Solidarności”.

Jesteście wspaniali, stawiliście się niezawodnie, aby Być TU RAZEM. Tu gdzie wszystko się zaczęło....

Rocznica częściowo wolnych wyborów 4 czerwca, które tak bardzo przybliżyły nas do upragnionej wolności, to wyjątkowa okazja, aby podziękować zwyczajnym ludziom, polakom, którzy potrafili i chcieli być solidarni.

Ludziom i środowiskom, o których się nie pamięta.

To okazja, aby podziękować polskiemu kościołowi, bez którego nie byłoby Solidarności i wolnej polski. Podziękować księżom, kapelanom i duszpasterzom ludzi

pracy, którzy w całej Polsce, w swoich kościołach tworzyli OAZY wolności.

Podziękować artystom, piosenkarzom, aktorom, ludziom pióra, którzy współtworzyli wielką powszechną wspólnotę niezgody na zakłamaną rzeczywistość prl-u. Drukarzom i kolporterom, dzięki którym funkcjonował drugi obieg. Kłaniam się nisko przed wszystkimi, przed polskim światem pracy, przed każdym z Was na tym placu, bo na to zasługujecie.

Wspólnie dziękujemy dzisiaj Bogu za odzyskaną wolność, za spełnione dzięki temu zwycięstwo marzenia. Pokolenia Polaków marzyły przecież o wolności i suwerenności, o tym, żeby decydować o swoim losie –

Chcę tylko domu w twoich granicach

Bez lokatorów stukających w ściany

śpiewał wydawałoby się na próżno Leszek Wójtowicz.

Kto z nas wtedy myślał - marzył, że upadnie zbrodniczy komunizm, zniknie blok sowiecki wraz ze Związkiem Radzieckim,

że będziemy w NATO i Unii Europejskiej, że w wolnych wyborach będziemy wykuwali – czasami nieporadnie - naszą demokrację i jej instytucje.

Przeszliśmy drogę od komunizmu do kapitalizmu, od gospodarki nakazowo - rozdzielczej do wolnego rynku.

Miliony przedsiębiorczych i coraz bardziej wykształconych Polaków uczciwie, i z powodzeniem, wzięło sprawy w swoje ręce.

Chcę podkreślić, że to właśnie Solidarność na początku procesu przemian prowadziła pierwsze szkolenia i wydawnictwa z zakresu przedsiębiorczości.

Szerzyła edukację prawną, uczyła negocjacji, domagała się partnerstwa i wspierała organizacje pracodawców.

Tak – ponieważ uważaliśmy i uważamy, że uczciwy dialog prowadzi do sukcesu. Podkreślam – uczciwy dialog!

Pokolenie solidarności nie zawsze na tych przemianach korzystało, ale przecież robiliśmy to w imię przyszłości i nie do końca dla siebie.

Chcemy, aby z tych owoców solidarnie korzystały następne pokolenia.

Dlatego tutaj, - dzisiaj zmierzmy się z niepowodzeniami z tym co boli. I od razu chcę powiedzieć – to nie są niepowodzenia elit, to nie są niepowodzenia rządzących – to są nasze niepowodzenia, bo Polska to nasz kraj, to my wybieramy ludzi, to my jesteśmy odpowiedzialni jak nasz wolny dom będziemy meblowali.

Za kompromis w ówczesną władzę zapłaciliśmy uwłaszczeniem nomenklatury, brakiem dekomunizacji, spóźnioną lustracją. Wiele komunistycznych zbrodni pozostało nieosądzonych.

Nie muszę dodawać tu na Wybrzeżu pod gdańskimi i gdyńskimi krzyżami, że należy do nich także zbrodnia grudnia 1970 roku.

Nasz Związek nigdy nie był doktrynalnym przeciwnikiem prywatyzacji, ale pośpieszna i często polegająca na rozkradaniu narodowego majątku doprowadziła do dramatycznych skutków dla całej gospodarki narodowej.

Ale największym niepowodzeniem jest brak społecznej solidarności i aktywności. Dziś Polska, członek wielkiej europejskiej rodziny, należy do krajów o największym rozwarstwieniu płac – grupa najbogatszych zarabia 15-cie razy więcej niż proporcjonalna grupa zarabiających najmniej, 2/3 pracowników zarabia poniżej średniej krajowej, płaca minimalna należy do realnie najniższych w Europie, a pracujący Polacy najczęściej w Europie znajdują się w sferze ubóstwa.

Za Terapię szokową, której nie przeprowadzono w żadnym innym kraju tzw. nowej Unii zapłaciliśmy ponad 20-to % bezrobociem, rzeszą ludzi wykluczonych. Bliższe 90% rodzin pięcioosobowych ma dochód poniżej minimum socjalnego! Tymczasem zamiast mądrej polityki prorodzinnej likwiduje się emerytury pomostowe dla pracujących w najtrudniejszych warunkach! brak zwiększonych nakładów na ochronę zdrowia i bezpieczeństwo socjalne powoduje rosnącą nierówność w dostępie do usług medycznych i utratę poczucia bezpieczeństwa.

Kiedy w Europie trwa dyskusja o bardziej zrównoważonych możliwościach korzystania z pakietu usług publicznych u nas proponuje się komercjalizację i prywatyzację kolejnych jej segmentów.

Dlatego tu, spod pomnika Poległych, z ziemi, na której śpiewaliśmy „za chleb i wolność, za nową Polskę Janek Wiśniewski padł – wołamy – nauczmy się dzielić chlebem!

Niech nasza praca nie będzie jedynie towarem na sprzedaż! Przestrzegamy rządzących – procent bezrobocia to nie słupek statystyki i założenie, że bezrobotni i tak do wyborów nie chodzą.

Procent bezrobocia to setki tysięcy – miliony ludzkich dramatów, to miliardy złotych strat dla gospodarki!

Ale w naszym rachunku sumienia nie możemy uciec od pytania, ile solidarności jest w samej Solidarności? Czy potrafimy skutecznie bronić tych słabszych, mniejszych, podzielonych? To jest dla nas wyzwanie na najbliższe lata – bądźmy bardziej solidarni, otwórzmy się na młodych, dajmy świadectwo wierności ideałom. Ma-

my obowiązek być wśród ludzi na co dzień i na co dzień służyć im pomocą.

Walczyliśmy o możliwość podejmowania samodzielnych decyzji. Dziś marnujemy to, kiedy zostajemy w domu w dniu wyborów, nie bierzemy udziału w akcji związkowej. Marnujemy, bo pozbawiamy siebie możliwości osiągania naszych celów. Osiągał je będzie ktoś inny. Takie są oszty wywalczonej wolności i odpowiedzialności za nią.

Wreszcie szczególnie chcę podziękować moim kolegom i przyjaciółom ze wszystkich polskich stoczn i portów. Tu rodziła się nasza solidarność – kiedy 17 sierpnia 1980 roku nie przerwaliście strajku, tu rodziła się nasza wolność – kiedy w 1988 roku prowadziliśmy desperacką wydawałoby się próbę walki o prawo do zrzeszania się. prawo Okupione krwią naszych kolegów.

Dziś chcę wam podziękować i w obliczu zagrożeń zapewnić, że zrobimy wszystko, aby polskie stocznie mogły budować i remontować statki. Potrafimy to robić dobrze. Nie chcemy łaski ani od polskiego rządu, ani od Brukseli. Chcemy i żądamy natomiast, abyśmy byli traktowani tak samo jak stocznie w Niemczech, Francji czy Danii. I przez Brukselę i przez nasz rząd.

Polsce potrzebna jest wielka solidarność umysłów serc i rąk – mówił do nas Jan paweł II w roku 1996. Dziś wołamy też do elit politycznych – Polsce potrzebny jest narodowy program solidarności. Nie taki wykorzystywany przy okazji kolejnych kampanii, rocznic i parlamentarnych eks-

pose. Prawdziwy, autentyczny. Zmierzający do zmniejszenia rozwarstwienia i wyrównywania szans, gwarancję dostępu do usług publicznych, wsparcia w czasie kryzysu dla działających w Polsce przedsiębiorstw, inwestowanie w człowieka – w bezpieczeństwo pracy i płacy, w bezpieczeństwo zatrudnienia i gwarancje wypoczynku, w wykształcenie i kształcenie, wreszcie odbudowy zaufania poprzez uczciwy dialog i wsparcie partnerów społecznych. Do dzisiejszych elit władzy, odwołujących się do solidarnościowego rodowodu kieruję wezwanie o uczciwy rachunek sumienia oparty na rozliczeniu z programu z jakim komitety obywatelskie szły do wyborów 4 czerwca.

Mamy za co dziękować Bogu, bo zdarzyło się wiele dobrego. Jednak Solidarność musi zawsze pamiętać o tych, którzy nie mają powodów do radości.

Na koniec dziękuję Wam z całego serca, że Przybywając dzisiaj pod gdański Pomnik zdaliście kolejny egzamin z solidarności. Gratuluję

Podnieśmy wysoko wszystkie sztandary.

Pokażmy Polsce i Światu, że trzymamy je dumnie i mocno.

Nie pozwolimy naszej godności schować do lamusa.

Nie pozwolimy naszych sztandarów, zamknąć do muzeum.

Nie pozwolimy!

Solidarność jest jedna tak jak polska jest jedna.

Solidarność...

Apel zebranych na placu Solidarności w Gdańsku w 20-tą rocznicę odzyskania suwerenności

Powstanie NSZZ „Solidarność”, a później – niezłomna walka tysięcy ludzi przyczyniły się dwadzieścia lat temu do odzyskania przez naszą Ojczyznę niepodległości. Te wydarzenia zainicjowały koniec porządku jałtańskiego, upadek komunizmu, a niedługo potem – rozpad Związku Radzieckiego i koniec zimnej wojny. To było wielkie, historyczne zwycięstwo całego polskiego społeczeństwa, o którym powin-

niśmy zawsze pamiętać, niezależnie od doraźnych podziałów czy zwykłych trosk życia codziennego.

My, ludzie „Solidarności”, polscy pracownicy, w 30-tą rocznicę pierwszej pielgrzymki do Polski Ojca Świętego Jana Pawła II i 20-tą rocznicę częściowo wolnych wyborów, chcemy o tym głośno powiedzieć. Jesteśmy to winni ofiarom stanu wojennego – więzionym, upokarzonym i

zabijanym, bohaterskim kapłanom, stoczniovcóm i górnikom, nauczycielom i lekarzom, którzy dawali świadectwo solidarności, rozbitym wskutek prześladowań rodzinom, tysiącom politycznych emigrantów. Jesteśmy to winni naszemu wielkiemu papieżowi Janowi Pawłowi II, bez którego nie byłoby „Solidarności”, wolnej Polski i zjednoczonej Europy.

Przypominamy o tym tu, pod pomnikiem Poległych Stoczniovców, obok Drugiej Bramy. Tu nas nigdy nie zabraknie!

Przypominamy o tym wolni, ale też rozgoryczeni. Jesteśmy w Unii Europejskiej bez granic, czujemy się bezpieczniejsi w NATO, mamy wolne media, nieskrępowany dostęp do internetu, sklepy pełne towarów. Ale nie możemy zapominać o tym, że nadal za próby zakładania organizacji związkowej polscy pracownicy są wyrzucani z pracy, że tysiące bezrobotnych pozostaje często bez środków do życia, że w wolnych mediach brakuje miejsca na debatę o sprawach społecznych, a dialog władzy ze związkami zawodowymi jest najczęściej pozorowany.

Konieczna jest pamięć o wielkich wydarzeniach z najnowszej historii, ale niezbędna jest też refleksja, jak dziś wygląda godność człowieka pracy. Jest to szczególnie istotne w czasie globalnego

kryzysu, który powoduje upadek wielu firm i dramatyczny wzrost bezrobocia.

Dlatego wyrażamy naszą solidarność z tymi, którzy upominają się o godną pracę i godziwą płacę, o Polskę przyjazną pracownikom. Tu, pod Stoczną Gdańską jesteśmy solidarni ze stoczniovcami, którzy zawsze byli skłonni do największych poświęceń w imię wolności i solidarności, a dziś walczą o miejsce pracy i chleb powszedni.

Apelujemy do polityków wszystkich opcji – Polsce potrzebny jest program narodowej solidarności – na rzecz zmniejszenia rozwarstwienia społecznego i ubóstwa, na rzecz skutecznego wsparcia przedsiębiorstw w czasie kryzysu, równego dostępu do usług publicznych – ochrony zdrowia i edukacji, na rzecz wyrównywania szans, inwestowania w człowieka, dialogu i partnerstwa.

Będziemy się tego domagać od każdego rządu i parlamentu, od każdej władzy – w imię godności polskiego pracownika, w imię przyszłości młodych pokoleń i rozwoju Polski.

NSZZ „Solidarność” nie da się podzielić ani zniszczyć!

Rola Kościoła w odzyskaniu niepodległości

2 czerwca 2009 r. minęła 30. rocznica pierwszej pielgrzymki Ojca Świętego Jana Pawła II do ojczyzny. Z tej okazji w Pałacu Prezydenckim odbyła się konferencja „Rola kościoła w odzyskaniu niepodległości”,

Poniżej zamieszczamy wystąpienie arb. Kazimierza Nycza.

Referat wygłoszony w trakcie konferencji „Rola Kościoła w odzyskaniu niepodległości” w dniu 2. czerwca 2009 roku w Pałacu Prezydenckim

„Dzieje ludzi! Dzieje narodu są przede wszystkim dziejami człowieka. A dzieje każdego człowieka toczą się w Jezusie Chrystusie. Chrystusie Nim stają się dziejami zbawienia. Jeśli jest rzeczą słuszną, aby dzieje narodu zrozumieć poprzez każdego człowieka w tym narodzie,

to równocześnie nie sposób zrozumieć człowieka inaczej jak we wspólnocie, którą jest naród (...). Nie można też bez Chrystusa zrozumieć dziejów Polski – przede wszystkim jako dziejów ludzi, którzy przeszli i przechodzą przez tę ziemię”.

W czerwcu obchodzimy rocznice prawie wszystkich pielgrzymek Jana Pawła II do Ojczyzny. Na pytanie, która z nich była najważniejsza, trzeba odpowiedzieć, że wszystkie. Począwszy od pierwszej, kiedy Jan Paweł II przywoływał Ducha Świętego, aby zstąpił na tę ziemię, aż po ostatnią, kiedy zawierzał Polskę i świat Bożemu Miłosierdziu. Myślę, że jest to dobry czas do ponownego odczytania znaków czasu, wskazań w nich zawartych, do odpowiedzi na pytanie, czegośmy się nauczyli od Niego i na ile Jego słowa wypowiedziane do nas przyniosły owoce w naszym ży-

ciu społecznym, narodowym, duchowym, wreszcie osobistym.

Jednym z podstawowych wątków, który nieustannie przewijał się we wszystkich papieskich wystąpieniach były dzieje Narodu i nierozzerwalnie złączonego z nim Kościoła. Słuchając przemówień Jana Pawła II nasuwało się nieodparte wrażenie, że Papież nie tylko wykladał naukę o potrzebie odpowiedzialności za Naród i jego dzieje, ale jako Syn tej ziemi, na której się wychował i którą ukochał, wyrażał swoją ogromną troskę o wszystko, co się w Polsce dzieje, o jej przyszłość i obecność w Europie. Przypominał rządzącym o prawach każdego obywatela – było to szczególnie obecne w czasie II pielgrzymki w 1983 roku i całego stanu wojennego.

W historiozofii Jana Pawła II centralne miejsce zajmuje człowiek. On jest podmiotem dziejów. Ta swoista lekcja historii zasługuje na szczególną uwagę. Po pierwsze, mogli ją słyszeć wszyscy Polacy, nawet ci odgródzeni kordonami, którym nie dane było w spotkaniach uczestniczyć. Po drugie, mogli usłyszeć właściwą interpretację osoby ludzkiej, sprzeczną z materializmem historycznym, obecnym w podręcznikach szkolnych i w publikacjach, który dyskredytuje zarówno osobę ludzką, jak i podejmowane przez nią działania.

Papieski wykład dziejów ojczystych dotyczył całych dziejów Polski, od jej początku, aż po ostatnie dni. Stosunkowo dużo miejsca w papieskiej katechezie dziejów zajął okres powojenny. Ojciec Święty niejednokrotnie przypominał wkład Kościoła w zachowanie tożsamości narodowej, obronę polskiej kultury i tradycji. Przy tej okazji przywoływał postać wielkiego Prymasa Tysiąclecia.

Analiza wygłaszanych przez papieża tekstów pozwala na wychwycenie kilku elementów papieskiej historiozofii. Wzajemne przenikanie się Kościoła i Narodu, tysiącletni wspólny spłot dziejów, doprowadził do chrystianizacji naszej historii i ewangelizacji naszej kultury. W takim też kontekście użył Ojciec Św. określenia katecheza dziejów. Odczytywał bowiem ojczystą historię, przypominając wejście doń Chrystusa. Nic więc dziwnego, że każdorazowe uderzenie w Kościół utożsamiane

było z uderzeniem w naród, zaś każda próba odcięcia nas od chrześcijańskiej tradycji była uznawana za celowe fałszowanie przeszłości. Kultywowanie chrześcijańskich wartości pozwalało, z jednej strony, ocenić polityczne wydarzenia i poczynania mężów stanu w kategoriach etyki, z drugiej strony mimo silnego akcentowania zadań stojących przed narodem, czyniło go otwartym i tolerancyjnym. Dzięki temu w chwilach trudnych nie popadaliśmy nadmierną narodową megalomanię, a jednocześnie nie zyskał u nas prymatu ciasno pojmowany nacjonalizm.

Ta papieska katecheza dziejów ojczystych, zapoczątkowana na Placu Zwycięstwa w 1979 roku, której przesłaniem było: „Naród jest prawdziwie wolny, gdy może kształtować się jako wspólnota”, stała się fundamentem tego, co wydarzyło się w 1980 roku i doprowadziło do narodzin Solidarności.

Przemówienia skierowane do Solidarności i mówiące o niej wpisują się w katechezę o dziejach ojczystych i są jej częścią.

SOLIDARNOŚĆ W ROZUMIENIU (UJĘCIU) PAPIEŻA

Rozważając stosunek Jana Pawła II do „Solidarności”, warto sobie uświadomić, że pojęcie solidarności jako pewnej kategorii filozoficznej pojawia się u niego znacznie wcześniej, bo już w roku 1969, w książce „Osoba i czyn”. Mówiąc o uczestnictwie w życiu społecznym, Karol Wojtyła wymienia dwie postawy autentyczne, czyli solidarność i sprzeciw oraz dwie nieautentyczne, tj. konformizm i unik. Solidarność rozumie on jako współdziałanie wielu osób w tym, co dobre. Mówił też, że solidarność to nie jest wyręczanie społeczności mniejszych w tym, co mogą same uczynić. Dzisiaj nazwalibyśmy to zasadą pomocniczości. Z pewnością Wojtyła miał wówczas na myśli wszelkie ograniczenia, jakie niósł ustrój marksistowski. Ale solidarność rozumiał też jako autentyczne zaangażowanie i przeżywanie swego udziału w życiu społeczności i to różnego rodzaju. Tak samo autentyczną postawą był dla niego sprzeciw, który odróżniał od buntu czy nieposłuszeństwa.

Na początku swego pontyfikatu nie posługiwał się on tym pojęciem. Wrócił do niego w okresie stanu wojennego. Wtedy to powrócił do pojęcia solidarności, mając na myśli z pewnością związek zawodowy „Solidarność”, ale nie tylko. Istnienie tego związku stało się dlań okazją do doprecyzowania treści pojęcia solidarność. Nadał mu charakter bardziej socjologiczny. Słowem tym posługiwał się nie tylko w czasie pielgrzymek do Polski, ale też mówił o solidarności i jej roli w Buenos Aires i San Paulo. Zwracał tam uwagę na potrzebę zaangażowania się w życie społeczne i wzięcie za nie odpowiedzialności. Przestrzegał przed stawianiem jedynie wymagań i podejmowaniem działań nieodpowiedzialnych. Powiadał, że solidarność stanowi swoistą konkretyzację miłości i że nie wyklucza tej ostatniej. Budowanie życia społecznego w oparciu o przykazanie miłości jest jak najbardziej słuszne. Ta sama myśl pojawiła się w nauczaniu papieskim w czasie jego przemówienia do wiernych w Gdańsku. Mówiąc o solidarności, nie tylko dopominał się o legalizację związku zawodowego „Solidarność”, ale także nawoływał do odpowiedzialnego zaangażowania się w sprawy społeczne, do wzięcia odpowiedzialności za swoje działania, jak i za dobro Polski, a z drugiej strony pokazywał, że każda społeczność ma do odegrania ważną rolę i nie wolno jej w tym wyręczać. Do tego tematu powracał wielokrotnie, zwłaszcza w encyklice *centesimus annus* oraz w *Sollicitudo rei socialis*, a także w listach na światowy dzień pokoju, gdzie powiadał, że nie będzie pokoju bez solidarności ogólnoludzkiej, bez przyznania krajom ubogim możliwości działania i bez udzielenia im odpowiedniego wsparcia.

Jeszcze inne znaczenie nadał Jan Paweł II pojęciu solidarności w dalszej części swego pontyfikatu. Nabrało ono znaczenia teologicznego. Zaczął on mówić o solidarności ludzkiej, której prawzorem jest solidarność Pana Boga z ludźmi urzeczywistniona przez Jezusa Chrystusa w jego dziele odkupienia. Bóg, który jest miłością, pozostał solidarny z człowiekiem, nawet wtedy, gdy ten zgrzeszył, odszedł od niego. By go ratować, zstąpił na ziemię w osobie Jezusa Chrystusa, który poniósł śmierć dla naszego zbawienia. Solidarność Boga ze

słabym, nic nie mogącym z siebie uczynić człowiekiem stała się fundamentem naszej ludzkiej solidarności z tymi, którzy błądzą, są słabi zagubieni, niezdolni do wyrwania się z grzechu czy nałogów. Papież podkreślał, że bycie z nimi solidarnym, oznacza trud włączenia ich z powrotem w życie społeczności i Kościoła. Wyrazem tego są słowa Pisma świętego: Jedni drugich brzemiona noście, a tak wypełnicie nakaz Chrystusowy.

Jak zatem widzimy pojęcie solidarności przeszło swoistą ewolucję. Z kategorii filozoficznej (etycznej), poprzez socjologiczną, w teologiczną. Gdy więc papież mówił o niej, to z pewnością miał na myśli jej konkretne odniesienia społeczno-polityczne, walczył o przynależne związkowcom prawa, a jednocześnie pokazywał, w sposób mniej o przynależne związkowcom prawa, a jednocześnie pokazywał, w sposób mniej lub bardziej wyraźny przedstawicielom związków zawodowych, szczególnie Solidarności, że mają brać odpowiedzialność za wspólne dobro narodu i państwa, a od tegoż państwa oczekiwał nie tylko przywrócenia zdelegalizowanego związku, ale wskazywał rządzącym, że poszczególne społeczności mniejszego typu powinny mieć większy wpływ na to, co się dzieje w kraju. To oczywiście wymaga odpowiedniej wiedzy i odpowiedniego oceniać spraw publicznych, by nie było tak, że w imię doraźnego interesu, społeczność poniesie niepowetowane straty. Stąd też odwoływał się on do wartości, do pojęcia dobra wspólnego gdyż tylko ono może być fundamentem ludzkiej solidarności, o ile jest dobrze rozumiane i odpowiednio przeżywane.

Wiele wskazuje na to, że teksty zarówno kardynała Wojtyły, jak i późniejszego papieża inspirowały wielu myślicieli i doradców Solidarności do proponowania odpowiednich rozwiązań. Wystarczy wymienić choćby ks. Józefa Tischnera z jego „Etyką solidarności”. Z pewnością jest tam wiele oryginalnych uwag krakowskiego filozofa, ale także wiele odwołań do myśli papieża.

Spróbujmy teraz prześledzić niektóre teksty i wypowiedzi Jana Pawła II dotyczące solidarności.

Ważną w tym nauczaniu o Solidarności, a zarazem będącą wielką kartą nauki społecznej Kościoła stała się jego encyklika *Laborem exercens*. W dokumencie ogłoszonym w rok po wydarzeniach sierpniowych niewątpliwie doszły o głosu refleksje Papieża związane z sytuacją w Polsce. Encyklika ta stanowiła też doniosły wkład w dalszy rozwój świadomości ludzi pracy, także w Polsce. Ojciec Święty stwierdził, że związki zawodowe SA istotnym elementem życia społecznego i broniąc interesów materialnych ludzi pracy stanowią płaszczyznę walki o sprawiedliwość społeczną. Precyzując pojęcie „walki”, Jan Paweł II stwierdził, że powinna ona być traktowana jako normalne starania o dobro wspólne. Papież powtórzył w encyklice naukę zawartą w swym przemówieniu do „Solidarności” wygłoszonym w styczniu 1981 roku: „Ruch związkowy powinien dążyć do wypracowania dobra wspólnego skierowanego ku wspólnym potrzebom ludzkim, nie zaś przeciwko komukolwiek”. W Jego przekonaniu praca winna łączyć ludzi i budować wspólnotę, w której zgodnie muszą działać zarówno pracodawcy, jak i pracownicy. Dlatego właśnie „zrodzona z potrzeb pracy łączność ludzi dla zabezpieczenia właściwych im uprawnień pozostaje konstruktywnym czynnikiem ładu społecznego i nieodzowną dla tego solidarności”.

Jan Paweł II przestrzegał także związkowców przed zaangażowaniem politycznym, widząc w tym niebezpieczeństwo instrumentalnego traktowania związku zawodowego przez partie polityczne walczące o władzę. Tak mówił o tym na spotkaniu w styczniu 1981 roku: „Działalność związków zawodowych nie ma charakteru politycznego, nie powinna być narzędziem działań nikogo, żadnej partii politycznej, aby mogła w sposób wyłączny i w pełni samorządny skupić się na wielkim dorobku społecznym ludzkiej pracy i ludzi pracy”. Zaś w czasie spotkania z „Solidarnością” 11 listopada 2003 roku podejmując ten temat, mówił: „Wydaje się, że właśnie upolitycznienie związku – być może spowodowane historyczną koniecznością – doprowadziło do jego osłabienia. Jak bowiem pisałem w encyklice *Laborem exercens*, ten kto dzierży władzę w państwie, jest pośrednim pracodawcą, którego interesy za-

zwyczaj nie idą w parze z potrzebami pracownika. „Solidarność” wkraczając na pewnym etapie bezpośrednio w świat polityki i podejmując odpowiedzialność za rządzenie krajem, siłą rzeczy musiała zrezygnować z ochrony interesów pracowników w wielu sektorach życia ekonomicznego i publicznego”. Papież wyraźnie dał wtedy do zrozumienia obecnym na audyencji członkom „Solidarności”, że jeżeli prawdziwie, zgodnie ze swoim powołaniem Solidarność chce służyć narodowi to musi wrócić do swoich korzeni, do ideałów jakie jej przyświecały i na nowo odkryć swoje posłannictwo. Myślę, że wiele z tamtego przesłania jest aktualne i dzisiaj.

We wspomnianej encyklice *Laborem exercens* Papież przestrzega też członków „Solidarności”, aby ich żądania nie zmieniły się w „pewien rodzaj egoizmu grupowego czy klasowego”. Solidarność bowiem nie ma nic wspólnego z „walką klas”. Wręcz odwrotnie: jest jej całkowitym zaprzeczeniem. Dochodzenie słuszych praw nie może być skierowane przeciwko innym. To nie może mieć nic wspólnego z tzw. Janosikową filozofią, żeby zabrać bogatym a dać biednym.

I jeszcze dwa ważne teksty Jana Pawła II mówiące o solidarności i do „Solidarności” jako związku skierowane. Są to homilie wygłoszone w Gdańsku i w Gdyni podczas pielgrzymek w 1987 i 1999 roku. Homilie te są kontynuacją wcześniejszego nauczania papieskiego na temat podstawowych wartości, które budują międzyludzką solidarność i które są również ważne dla prawidłowego działania członków „Solidarności” jako związku zawodowego.

Nawiązując do walki jaką podjęła „Solidarność” w imię sprawiedliwości społecznej, a o której to walce mówił w encyklice *Laborem exercens*, Papież dodał, że ludzkość może przetrwać i każdy naród może żyć i rozwijać się w wolności tylko wtedy, gdy solidarność będzie przed walką. I pytał wtedy: „bo co to znaczy solidarność?” I snując refleksje na ten temat konkludował: „solidarność to znaczy sposób bytowania w wielości ludzkiej na przykład narodu, w jedności, w uszanowaniu wszystkich różnic, wszystkich odmienności, jakie pomiędzy ludźmi zachodzą, a więc

jedność w wielości, a więc pluralizm”. Solidarność przed walką to znaczy nigdy przeciw drugiemu. Będzie to walka o człowieka, o dojrzały kształt ludzkiego życia. Być solidarnym, być w „Solidarności” to znaczy, że nigdy nie będę traktował człowieka jako wroga. W Gdyni Papież też przypomniał, że słowo solidarność, które „dziś płynie szeroką falą poprzez świat” jest wielką szansą dla przyszłości człowieka i ludzkości. Podejmując solidarność jako cnotę społeczną zaczynamy rozumieć, że nie możemy żyć wedle zasady „wszyscy przeciw wszystkim”, ale tylko wedle zasady „wszyscy dla wszystkich”. Oto nowy sposób jakości życia zaproponowany przez papieża w nowym kontekście posierpnio-wego czasu.

W budowaniu tego naszego czasu ważne jest, abyśmy mieli świadomość dokonujących się przemian, które nie od razu przynoszą owoce. Trzeba umieć czekać, a czekając trzeba nosić wzajemnie swoje brzemiona. Tak jak władza nie może nakładać ciężarów nie do uniesienia na społeczeństwo, tak też i społeczeństwo nie może oczekiwać, że władza natychmiast spełni wszystkie oczekiwania. „Jeden drugiego brzemiona noście”. Przywołując to zdanie św. Pawła Papież powie: „jest ono inspiracją dla międzyludzkiej społecznej solidarności. Solidarność – to znaczy: jeden i drugi, a skoro brzemień, to brzemień niesione razem, to znaczy we wspólnocie. A więc nigdy jeden przeciw drugiemu (...). I nigdy brzemień dźwigane przez człowieka samotnie. Bez pomocy drugich. Nie może być walka silniejsza nad solidarność. Nie może być program walki nad programem solidarności. Inaczej rosną zbyt ciężkie brzemiona. I rozkład tych brzemion narasta w sposób nieproporcjonalny”. Papież wyraźnie przestrzega nas wszystkich przed taką roszczeniową postawą, która jest zaprzeczeniem solidarności.

Dla Papieża związek „Solidarność”, to nie tylko jeden ze związków zawodowych walczących o prawa pracownicze. To wspólnota ludzi, której myślenie opiera się o trwałe wartości takie jak: prawda, miłość wzajemna i przebaczenie. To pokazanie dotychczas zniewolonemu społeczeństwu, że można żyć inaczej, lepiej. Mówił o tym Jan Paweł II w Sopocie w 1999 roku: „Soli-

darność otworzyła bramy wolności w krajach zniewolonych systemem totalitarny, zburzyła mur berliński i przyczyniła się do zjednoczenia Europy. Nie wolno nam tego nigdy zatrzeć w naszej pamięci. To wydarzenie należy do naszego dziedzictwa narodowego. Słyszałem od was w Gdańsku (1987) – nie ma wolności bez solidarności. Dzisiaj trzeba powiedzieć: nie ma solidarności bez miłości. Więcej, nie ma szczęścia, nie ma przyszłości człowieka i narodu bez miłości, tej miłości, która przebacza, choć nie zapomina, jest wrażliwa na niedolę innych, nie szuka swego, ale pragnie dobra dla drugich (...). Jesteśmy zatem wezwani do budowania przyszłości opartej na miłości Boga i bliźniego. Do budowania cywilizacji miłości. Dzisiaj potrzeba światu i Polsce ludzi mocnych sercem, którzy w pokorze służą i miłują, błogosławią, a nie złorzeczą”.

To przesłanie Jana Pawła II, które wtedy zostawił nam na Wybrzeżu było potrzebne i ważne nie tylko w tamtym czasie. To przesłanie jest dzisiaj ważne dla „Solidarności”, bo może trochę o tym zapomnieliśmy i jest ważne dla całego naszego narodu i całej ludzkości.

JAKIE SOLIDARNOŚCI POTRZEBUJEMY DZISIAJ?

Chcemy to sobie na koniec uświadomić.

Potrzebujemy solidarności w zrozumieniu naszej bolesnej historii. Cierpienie sprawia, że często oskarżamy się wzajemnie. Zupełnie tak, jakby każdy chciał udowodnić, że bardziej cierpiał, że to jemu należy się zaszczytne, bo budzące szacunek i współczucie, miejsce skrzywdzonego. Skrzywdzony zasługuje na uznanie i rekompensatę. Zakwestionowanie rzekomych czy oczywistych ofiar poniesionych przez innych umacnia nasze przekonanie o własnej wyjątkowości i szczególnej pozycji społecznej. Ale wszystkie te dyskusje nie dają odpowiedzi na podstawowe pytanie, dlaczego dotknęło nas to cierpienie? Żadne uznanie, żadne odznaczenie nie wyrówna krzywd, nie przywróci pogrzebanej nadziei, nie powróci zniszczonych więzi, straconych możliwości, nie odbuduje złamanych sumień, dokonanych podziałów. Zapewnienie sobie szczególnej pozycji społecznej nie

nada sensu tym cierpieniom. Potrzebna jest prawdziwa solidarność, która pojawia się tam, gdzie uznajemy naszą niewystarczalność i ograniczoność. To, co nas łączy, to rana, której nie da się ukryć, ani też cudownie uleczyć. Solidarność może jednak przemienić tę słabość i chwałę jeśli tylko pochylimy się razem, każdy na swoim poziomie, nad tworzeniem sensu tej rany. Solidarność to budowanie miłości, to uruchomienie „wyobraźni miłosierdzia” ponad cierpieniem, to świadczenie o tym, że rana i ograniczoność nie są ostateczne, że zraniony człowiek nie jest jedynie bezradną ofiarą, lecz wskazują na nowy sposób istnienia, który wyraża się w czynieniu dobra, w dawaniu siebie drugiemu. Solidarność nie jest jedynie opatrywaniem ran i domaganiem się zadośćuczynienia, to miłość, która jest odpowiedzią na ranę, to troska o życie drugiego człowieka, to nieustanne dzielenie się z drugim. To słowo „dzielenie” posiada dwa znaczenia: można dzielić tort i można wspólnie dzielić przekonania. W pierwszym przypadku chodzi o to, by każdy otrzymał w wyniku podziału przysługującą mu część. Tak dzieli się efekty wypracowanego dochodu: każdy chce otrzymać swoją część zysku. W drugim przypadku dzielenie oznacza wspólny nasz udział w tej samej ograniczonej rzeczywistości. Dzielony tort zmniejsza się w miarę jak każdy zabiera należną mu część, dzielone

przekonania pomnażają się i stanowią nasze wspólne dziedzictwo. Musimy odbudować wspólne dobra duchowe, wspólne przekonania, i wspólne projekty, które nadadzą im konkretny charakter, jeśli nie chcemy, by solidarność ograniczyła się jedynie do czysto materialnego podziału dobrobytu. Solidarność to gotowość do dania więcej niż sam otrzymuję, w przeciwnym razie społeczeństwo stanie się jedynie układem powiązań ekonomiczno-biznesowych.

Potrzebna nam też jest solidarność międzypokoleniowa. Znikła już tradycyjna rodzina wielopokoleniowa, rozpad małżeństw sprawia, że spotkanie dziecka z rodzicami odbywa się raz w tygodniu. Potrzeba nam zatem solidarności nie tylko we wspólnym tworzeniu sensu, ale i w przekazie wartości, umiejętności, doświadczeń, tradycji, aby budować społeczeństwo jutra. Nieustanne kłótnie tych, którzy tworzyli historię sprawiają, że odbieramy młodemu pokoleniu przyszłość, dumę ze wspólnej historii. Bez solidarności nie będzie już wspólnego świata i wspólnej przyszłości. Bez solidarności życie zostanie sprowadzone, jak mawiał Tocqueville, do tyranii małych, codziennych przyjemności.

• *Abp Kazimierz Nycz, Metropolita Warszawski*

DZIAŁ DS. POLITYKI SPOŁECZNEJ

WSKAŹNIKI GUS – MAJ 2009

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Wyszczególnienie	V 2009			I-V 2009
	XII 2008=100	V 2008=100	IV 2009=100	I-V 2008=100
O G Ó Ł E M	103,2	103,6	100,5	103,5
Żywność, napoje bezalkoholowe i alkoholowe oraz wyroby tytoniowe	105,5	106,1	100,6	105,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	106,0	105,2	100,7	104,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,5	110,0	100,5	109,0
Odzież i obuwie	95,0	92,1	100,0	92,3
Mieszkanie	104,0	107,6	100,2	108,6
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	104,7	109,0	100,2	110,4
w tym nośniki energii	104,8	111,1	100,0	113,6

Wypożyczenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	101,3	102,2	100,2	102,0
Zdrowie	101,9	103,0	100,3	103,1
Transport	104,0	95,5	101,2	94,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	105,2	88,5	102,6	86,7
Łączność	100,0	100,0	100,0	99,9
Rekreacja i kultura	101,8	102,4	100,4	101,6
Edukacja	100,8	104,1	100,0	104,0
Restauracje i hotele	102,1	105,4	100,5	105,7
Inne towary i usługi	101,8	101,7	100,4	101,8

**Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenie
w sektorze przedsiębiorstw¹ w maju 2009r.**

Wyszczególnienie	V 2009			I-V 2009
	w liczbach bezwzględnych	IV 2009 = 100	V 2008 = 100	I-V 2008=100
Sektor przedsiębiorstw				
Zatrudnienie w tys.	5292,3	99,7	98,3	99,7
Przeciętne wynagrodzenie ogółem (brutto) w zł	3193,90	96,9	103,8	105,5
w tym bez wypłat zysku	3190,67	96,9	103,8	105,5

Budownictwo mieszkaniowe^{a)} w okresie I-V 2009 r.

Formy budownictwa	2009				
	V			I-V	
	liczba mieszkań	V 2008=100	IV 2009 =100	liczba mieszkań	I -V 2008= 100
Mieszkania oddane do użytkowania					
Ogółem	10153	104,4	84,3	63659	108,2
Spółdzielcze	498	97,3	70,7	2757	85,1
Indywidualne	4541	105,0	108,6	28874	99,1
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	4695	106,6	67,1	29557	122,3
Pozostałe ^{b)}	419	86,6	266,9	2471	106,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto					
Ogółem	13806	81,7	89,9	52640	68,7
Spółdzielcze	453	520,7	115,0	1486	62,1
Indywidualne	10033	94,6	91,5	35413	86,4
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3059	55,8	81,3	14343	46,7
Pozostałe ^{b)}	261	36,5	106,5	1398	55,2
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia					
Ogółem	16153	83,7	105,9	74986	81,5
Spółdzielcze	395	53,6	107,0	1974	62,4
Indywidualne	9558	87,0	102,8	41474	90,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	5956	81,8	120,6	28104	72,8
Pozostałe ^{b)}	244	81,9	37,9	3434	80,8

a) zakładowe, komunalne, społeczne czynszowe.

WSKAŹNIKI GUS – CZERWIEC 2009

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Wyszczególnienie	VI 2009			I-VI 2009
	XII 2008= 100	VI 2008=100	V 2009=100	I-VI 2008=100
O G Ó Ł E M	103,4	103,5	100,2	103,5
Żywność, napoje bezalkoholowe i alkoholowe oraz wyroby tytoniowe	104,8	105,7	99,3	105,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	104,8	104,7	98,9	104,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,4	110,2	100,9	109,2
Odzież i obuwie	94,5	91,9	99,5	92,3
Mieszkanie	104,0	107,3	100,0	108,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	104,7	108,7	100,0	110,1
w tym nośniki energii	104,7	110,6	99,8	113,1
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	101,5	102,1	100,2	102,0
Zdrowie	102,2	103,0	100,3	103,1
Transport	107,1	96,6	103,0	94,5
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	112,5	91,5	106,9	87,6
Łączność	100,0	99,5	100,0	99,9
Rekreacja i kultura	103,0	102,4	101,1	101,7
Edukacja	100,4	103,6	99,6	104,0
Restauracje i hotele	102,6	105,2	100,5	105,6
Inne towary i usługi	102,2	102,9	100,4	101,9

Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw¹ w czerwcu 2009r.

Wyszczególnienie	VI 2009			I-VI 2009
	w liczbach bezwzględnych	V 2009 = 100	VI 2008 = 100	I-VI 2008 = 100
Sektor przedsiębiorstw				
Zatrudnienie w tys.	5280,1	99,8	98,1	99,5
Przeciętne wynagrodzenie ogółem (brutto) w zł	3287,88	102,9	102,0	105,0
w tym bez wypłat z zysku	3276,51	102,7	102,1	105,0

Budownictwo mieszkaniowe^{a)} w okresie I-VI 2009 r.

Formy budownictwa	2009				
	VI			I-VI	
	liczba mieszkań	VI 2008=100	V 2009 =100	liczba mieszkań	I -VI 2008=100
Mieszkania oddane do użytkowania					
Ogółem	12359	118,5	121,7	76018	109,7
Spółdzielcze	451	97,2	90,6	3208	86,6
Indywidualne	5411	114,1	119,2	34285	101,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	6211	128,5	132,3	35768	123,3

Pozostałe ^{b)}	286	73,9	68,3	2757	101,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto					
Ogółem	15200	84,3	109,9	67840	71,7
Spółdzielcze	403	45,1	89,0	1889	57,5
Indywidualne	10125	99,3	100,9	45538	89,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	4474	67,3	146,3	18817	50,3
Pozostałe ^{b)}	198	67,1	70,7	1596	56,4
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia					
Ogółem	15371	66,8	95,2	90357	78,6
Spółdzielcze	242	67,6	61,3	2216	62,9
Indywidualne	10064	89,6	105,3	51538	90,1
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	4859	44,8	81,6	32963	66,7
Pozostałe ^{b)}	206	35,8	84,4	3640	75,4

^{a)} zakładowe, komunalne, społeczne czynszowe.

DZIAŁ DS. WALKI Z BEZROBOCIEM

NACZELNA RADA ZATRUDNIENIA

Kolejne posiedzenie Naczelnej Rady Zatrudnienia z udziałem Wiceminister pracy Czesławy Ostrowskiej odbyło się 18 czerwca br. Naczelna Rada Zatrudnienia zapoznała się z pisemną informacją Ministra Pracy na temat zatrudniania cudzoziemców w Polsce.

Według Ministra Pracy stajemy się krajem migracyjnym. W celu szybszego zatrudniania cudzoziemców w zawodach deficytowych po 01.01.2009r., uproszczono regulacje prawne (m.in. zniesiono dwustopniowe procedury ubiegania się o zezwolenie na pracę). W 2008 roku ogółem wydano 18 072 zezwoleń na pracę oraz 156 105 oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom. Najbardziej liczną grupę cudzoziemców stanowią obywatele Ukrainy oraz Białorusi, Mołdawii i Rosji (budownictwo, rolnictwo, usługi domowe). Natomiast nikt w kraju nie wie co się dzieje z obywatelami i posiadaczami 94.884 wydanych wiz !!! Tyle informacji w pigułce. Ale nie może to dziwić skoro kolejny rząd, po raz kolejny w tym samym zespole ludzkim podejmuje debatę nad założeniami !!! zamiast nad Strategią Migracyjną Polski (o co wносиła przed laty Komisja Krajowa – Stanowisko Nr 72/07 z dnia 20.06.2007r.)

Mało wiemy jako państwo, a to co wiemy np. z kontroli PiP to porażka w co

dziesiątej firmie cudzoziemcy byli zatrudnieni nielegalnie. Ponadto za dużo zatrudnionych pracowników przy pracach prostych (18%) i robotników wykwalifikowanych (46%). Trzeba szkolić i lepiej płacić polskim bezrobotnym.

Zawnioskowałem o jak najszybszą implementację Dyrektyw Rady WE w sprawie jednolitej procedury zezwolenia na pracę i pobyt dla obywateli państw trzecich; w sprawie warunków wjazdu i pobytu wysokowykwalifikowanych; w sprawie transferów wewnątrzkorporacyjnych i stażystów; w sprawie wjazdu i pobytu w celu podjęcia pracy sezonowej, a także w sprawie kar dla pracodawców zatrudniających cudzoziemców nielegalnie.

Ponadto zgłosiłem potrzebę utworzenia centralnej bazy pracowników obco-krajowców zatrudnionych w Polsce jak i baz pracodawców recydywistów zatrudniających nielegalnie pracowników.

Po ratyfikacji Konwencji MOP 181 należy ratyfikować Konwencję 97 i 143.

Następnie Główny Inspektor Pracy Tadeusz Zając przedstawił raport PiP z kontroli legalności zatrudnienia w 2008 roku. Ten wielostronicowy i wielowątkowy raport PiP odzwierciedla naruszenie praw pracowniczych i jest odbiciem prawdziwej polityki pracodawców nastawionej na szyb-

ki zysk. Wg T. Zająca kontrola ujawniła ogromną patologię – czubek góry lodowej.

Jest oczywiste, że razem ze Zdzisławem Maszkiewiczem poparliśmy propozycje PiP zarówno zmian organizacyjnych (wyodrębnienie z tych struktur służb kontrolnych celem podjęcia działań operacyjnych), utworzenie centrów monitorowania ws. wydawanych zezwoleń i oświadczeń o pracy, a także nielegalnej pracy, jak i zmian prawnych.

Dalej Naczelna Rada Zatrudnienia przyjęła informację Ministra Pracy w sprawie wykonania planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za rok 2008 / fundusz na koniec maja 2008 wypłacił ponad 3 mln świadczeń dla pracowników o czym piszę w innym miejscu / oraz wykonania planu finansowego Funduszu Pracy na rok 2008 i jego efektywności / mimo że efektywność funduszu uległa pogorszeniu i zmniejszył się zakres wparcia bezrobotnych (o czym również piszę w innym miejscu). W związku z informacją MPiPS, że jutro (tj. 19.06) odbędzie się pierwsze czytanie ustawy o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców, NRZ nie przystąpiła do omawiania szczegółów dotyczących funduszy zwłaszcza, że Minister zapewnił, iż środków nie brakuje i są szkolenia pracowników w zakresie obsługi nowych zadań.

Szanowna Pani
Czesława Ostrowska
Wiceminister
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Warszawa
WZB/145/09

Dotyczy: Naczelnej Rady Zatrudnienia

1. Ostatnie posiedzenie Naczelnej Rady Zatrudnienia (18.06.2009r.) było dowodem, że kolejne posiedzenia muszą odbywać się comiesięcznie i muszą zawierać mniej punktów obrad. Stąd moje uwagi, zapytania, wszystko czego nie dopowiedziałem podczas obrad ze względu na brak czasu.
2. Wychodzę z założenia, że kryzys na rynku pracy dopiero się zaczyna, będzie dłuższy niż w innych regionach świata i jeżeli nie rozwiążemy szybko proble-

W tym punkcie Naczelna Rada Zatrudnienia została poinformowana, że w wielu powiatach brakuje już środków na wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy.

Do tej informacji wrócimy we wrześniu, zwłaszcza że przepełniony czas obrad NRZ zmusił mnie do wystąpienia do Resortu Pracy w punktach omawianych jak wyżej.

Przebieg obrad NRZ przedstawiłem zarówno na Prezydium jak i podczas Komisji Krajowej NSZZ Solidarność w Warszawie.

• *Jacek Smagowicz*

PS.

Informuję, iż w MPiPS obecnie trwają prace analizujące możliwość wprowadzenia zmian w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, umożliwiających informowanie przez osobę bezrobotną o podjęciu krótkotrwałego zatrudnienia i możliwości związanej z tym utraty na ten czas statusu bezrobotnego, już po fakcie zaistnienia tego krótkotrwałego zatrudnienia np. przy okazji następnej wizyty w powiatowym urzędzie pracy. Uprzejmie informuję, że obecnie MPiPS wspólnie z Ministerstwem Zdrowia analizuje możliwość oddzielenia statusu bezrobotnego od posiadania tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego.

mów np. miejsc pracy dla młodych, go-dziwie opłacanych, wzrośnie emigracja, nie zatrudnimy na nowo (50 +, długo-trwałych, kobiet), bezrobocie wzrośnie a spadnie zatrudnienie, pogorszy się sytuacja funduszy rynku pracy, wzrosną obciążenia pomocy społecznej itd.

3. Dotyczy zmian w przepisach o zatrudnieniu cudzoziemców.

W obecnej chwili należy bardziej chronić polski rynek pracy:

- pierwszeństwo dla przyuczenia i zatrudniania polskich bezrobotnych + dobra płaca,
- kompleksowy monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych,

- ratyfikacja Konwencji MOP nr 97 i 143,
 - implementacja Dyrektyw Rady WE ws.:
 - jednolitej procedury wnioskowania o jednolite zezwolenie na pracę i pobyt na terytorium państwa członkowskiego dla obywateli państw trzecich,
 - w sprawie warunków wjazdu i pobytu pracowników wysoko wykwalifikowanych dla obywateli państw trzecich,
 - w sprawie transferów wewnątrz-korporacyjnych oraz stażystów otrzymujących wynagrodzenie,
 - w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy sezonowej
 - w sprawie kar dla pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium UE.
 - aktywniejsze pośrednictwo pracy,
 - lepsze wykorzystanie agencji pracy tymczasowej /więcej kontroli, inna polityka certyfikatów/,
 - utworzenie centralnej bazy cudzoziemców pracujących na terenie RP,
 - utworzenie centralnej bazy pracodawców recydywistów zatrudniających nielegalnie cudzoziemców.
4. W sprawie kontroli legalności zatrudnienia
- Rekomenduję propozycje PiP ze strony 17 - 18, 23 - 24 i 28 z raportu z maja 2009r., w sprawie zmian legislacyjnych. Ponadto zgłaszam wnioski w sprawie:
- przywrócenia obowiązku pracodawcy informowania psz o wolnych miejscach pracy /nie ma ich za dużo/,
 - utworzenia centralnego systemu monitorowania nielegalnego zatrudnienia,
 - utworzenia centralnego rejestru wydawanych zezwoleń na prace cudzoziemców,
 - utworzenia centralnej bazy ofert pracy dostępnych w każdej gminie,
 - zwiększenia etatów tak w pośrednictwie pracy jak i PiP, w celu usprawnienia kontroli legalności zatrudnienia,
 - systematycznego obniżania kosztów pracy.
5. W sprawie sprawozdania z wykonania planu FGŚP za 2009r.
- Dziękuję za przesłaną informację o ilości i wysokości wypłat dla pracowników za okres 1994 – 2008. W sprawie obciążenia FGŚP nowymi zadaniami z działań anty-kryzysowych, nadal stwierdzam brak opinii prawnej /opinii pozarządowej/ o trafności wydawania środków FGŚP na utrzymanie zatrudnienia w poszanowaniu przepisów stanowiących Konwencji MOP 173 i Zalecenia 180, że środki pozyskiwane bez udziału Skarbu Państwa mogą być wydawane wyłącznie na spłatę roszczeń pracowniczych tytułem niewypłacalności.
- Tryb stawiania faktów dokonanych przez Panią Minister, że jutro będzie czytana ustawa w sejmie stanowczo odrzucam jako formę dialogu bardzo niedobrego. Ponadto oświadczenie przedstawiciela MPiPS, że FGŚP będzie miał środki i kadry do realizacji nowych zadań zamyka kwestię dalszych pytań, poza uwagą, że nie jest to dobry kierunek by urzędnicy (a nie banki) oceniali programy biznesowe (programy naprawcze). Natomiast w sprawie odpowiedzi na opinię w zakresie zmiany ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy /projekt komisyjny/ uprzejmie informuję, że Prezydium Komisji Krajowej NSZZ Solidarność Decyzja Nr 95 z dnia 18 maja 2009r., do owego projektu nie wniosło uwag.
6. W sprawie sprawozdania z wykonania planu Funduszu Pracy 2009.

Podtrzymuję, że efektywność podstawowych form promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych finansowanych z Funduszu Pracy za rok 2008 była gorsza w skali ogółem (652 tys.) niż za rok 2007, a także w zakresie szkoleń, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, stażów i w tworzenia dodatkowych miejsc pracy. Po raz kolejny nie wiadomo ile utworzono nowych miejsc pracy i ile ochroniono w wyniku środków FP i EFS.

Nadal brakuje informacji w zakresie efektywności grup ryzyka (art. 49 ustawy) ile osób zatrudniono w wyniku 50+, ile osób otrzymało wsparcie w trybie 6 miesięcy ile w 12 miesiącach, a ilu osobom w ogóle odmówiono wsparcia.

Brak też informacji o przeciętnym czasie poszukiwania pracy w roku 2008, a także o ilości refundowanych kosztów przejazdów, zakwaterowań, stypendiów, zwrotów za opiekę.

W tym punkcie zwracam się z wnioskiem o wyjaśnienie, czy nie jest zagrożona podstawowa działalność Funduszu Pracy w związku z informacjami (lipiec 2009), że w pośredniakach brakuje środków na składki ubezpieczeniowe /na zdrowie/ na wsparcie biznesowe dla bezrobotnych, na uruchomienie CAZ, czy na przygotowanie indywidualnych planów działań. Mam nadzieję, że wartościowy raport na temat efektywności odpowie na wiele znaków zapytania.

7. Sprawozdanie roczne z realizacji Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia 2008 rok nie zawiera działań dodatkowo zaplanowanych w związku z kryzysem. Ponadto sprawozdanie nie odpowiada głównemu celowi Strategii

Lizbońskiej (ile osób zatrudniono na nowych miejscach pracy, ile osób utrzymano w pracy, a także ile osób zmieniło zawód, ile osób podniosło kwalifikacje w roku 2008).

8. Przechodząc do spraw roku 2009 wnioskuję o przygotowanie sprawozdania dla NRZ z wykonania zadań MPiPS pakietu antykryzysowego (z 26.04.2009) str. 4 – 15 z podaniem bilansu ile osób obsłużono i gdzie.
9. Jestem też zainteresowany stanowiskiem Resortu Pracy w zakresie zapowiedzi likwidacji Funduszu Solidarności Społecznej (jeszcze przed uruchomieniem tego funduszu). Likwidacja tego funduszu jest skrajnie niedopuszczalna kosztem osób najsłabszych, w tym rodzin wielodzietnych, w sytuacji zadłużenia wielu gmin i braku środków z pomocy społecznej.
10. Po raz kolejny pytam kiedy będzie upubliczniona mapa zagrożeń kryzysem dotyczących przedsiębiorstw, branż, powiatów – likwidacji zakładów i miejsc pracy w latach 2009 – 2011 / tzw. mapa Boniego/?.
11. Na koniec wnioskuję o zmonitorowanie problemów związanych z zatrudnieniem pracowników z państw trzecich kosztem polskich bezrobotnych w roku 2009 i przedstawienie zmian legislacyjnych uszczelniających polski rynek pracy do niezbędnego minimum do 2011 roku. Jako uzasadnienie podaję zwiększone powroty emigrantów, a także brak ofert pracy dla młodzieży i środków w publicznych służbach zatrudnienia na wsparcie działalności gospodarczej.

LISTY PRZESŁANE DO STRUKTUR ZWIĄZKOWYCH

Przewodniczący
Zarządów Regionów
NSZZ Solidarność
WZB/149/09

W związku z kolejnymi informacjami medialnymi o braku środków na aktywizację bezrobotnych w niektórych publicznych

służbach zatrudnienia i groźby, że w ostatnim kwartale br. urzędy pracy mogą nie mieć pieniędzy na wsparcie bezrobotnych, zwracam się z uprzejmą prośbą o przesłanie konkretnych danych o powyższych przypadkach.

Przewodniczący Zarządów Regionów NSZZ Solidarność
Przewodniczący Krajowych Sekretariatów Branżowych
NSZZ Solidarność
WZB/146/09

W związku z otrzymanymi w ostatnim czasie uwagami dotyczącymi zatrudniania cudzoziemców kosztem obywateli polskich zwracam się z uprzejmą prośbą o przesłanie informacji o konkretnych faktach zatrudniania legalnego/nielegalnego obywateli państw trzecich kosztem polskich pracowników i bezrobotnych zarejestrowanych, z ominięciem powiatowych urzędów pracy lub urzędów wojewódzkich właściwych dla siedziby pracodawcy.

Proszę również o informację o przypadkach zatrudniania cudzoziemców z

wypłacaniem niższych ich wynagrodzeń niż pracowników polskich.

Na marginesie pragnę przypomnieć, iż pracodawca musi zarejestrować w powiatowym urzędzie pracy oświadczenie o zamiarze zatrudnienia cudzoziemców do pracy na okres 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy lub złożyć wniosek o zezwolenie na pracę do urzędu wojewódzkiego w przypadkach dłuższych okresów pracy. Przepisy o legalnym zatrudnieniu i wykonywaniu pracy przez cudzoziemców są uregulowane w rozdziale 16 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008r., Nr 69 poz. 415).

• Jacek Smagowicz

EFEKTYWNOŚĆ WSPARCIA BEZROBOTNYCH PRZEZ FUNDUSZ PRACY (ZA ROK 2008)

Ministerstwo Pracy przekazało informacje wstępne o efektywności podstawowych form promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej finansowanych w roku 2008 z Funduszu Pracy.

Niestety informacja nie obejmuje analizy i skuteczności:

- finansowania kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa dla bezrobotnych, którzy otrzymali środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- refundacji kosztów przejazdu i zakwaterowania osób, które podjęły zatrudnienie, szkolenie, staż lub przygotowanie

zawodowe w innej miejscowości niż w miejscu zamieszkania,

- wypłat stypendiów i pożyczek dla bezrobotnych,
- zwrotu bezrobotnym kosztów opieki nad dzieckiem (...) w przypadku podjęcia zatrudnienia, szkolenia, stażu, lub przygotowania zawodowego w miejscu pracy,
- refundacji składek rolników i kosztów zatrudnienia socjalnego.

Według informacji Ministra Pracy w roku 2008 zaktywizowano 651 999 osób to jest o 20 789 osób mniej niż w 2007 r.

Zmiany w poziomie aktywizacji i efektywności zatrudnieniowej w 2008 roku w stosunku do 2009 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	2008	2007	2008/2007 [%]
1	Szkolenia i przekwalifikowania			
	Liczba uczestników	168 336	178 089	94,5
	Liczba zatrudnionych	64 048	76 586	83,6
	Efektywność % zatrudnionych do kończących	39,2	44,4	88,3
2	Prace interwencyjne			
	Liczba uczestników	46 032	59 096	77,9
	Liczba zatrudnionych	34 245	41 951	81,7
	Efektywność % zatrudnionych do kończących	73,4	74,3	98,8
3	Roboty publiczne			
	Liczba uczestników	44 536	40 900	108,9
	Liczba zatrudnionych	19 752	17 711	111,5
	Efektywność % zatrudnionych do kończących	46,6	46,9	99,4

4	Prace społecznie użyteczne			
	Liczba uczestników	63 769	73 400	86,9
	Liczba zatrudnionych	26 564	31 926	83,2
	Efektywność % zatrudnionych do kończących	43,5	44	98,9
5	Staże			
	Liczba uczestników	169 860	173 017	98,2
	Liczba zatrudnionych	81 299	91 059	89,3
	Efektywność % zatrudnionych do kończących	54,2	55,2	98,2
6	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy			
	Liczba uczestników	79 438	65 777	120,8
	Liczba zatrudnionych	33 984	32 225	105,5
	Efektywność % zatrudnionych do kończących	53,4	52,6	101,5
7	Środki na utworzenie stanowiska pracy			
	Środki dla bezrobotnych na działalność gospodarczą	52 034	45 086	115,4
	Refundacja pracodawcom kosztów doposażenia stanowiska pracy	27994	37 423	74,8
8	Razem wszystkie programy			
	Liczba uczestników	651 999	672 788	96,9
	Liczba zatrudnionych	339 920	373 967	90,9
	Efektywność % zatrudnionych do kończących	56	57,7	97,1

Z tabeli wynika, że 9 753 osób mniej niż w 2007r., uczestniczyło w programach szkoleniowych, 13 064 osób mniej w pracach społecznie użytecznych, 3 175 osób mniej niż w roku 2007 w stażach, a także mniej wydano środków na utworzenie dodatkowych miejsc pracy. Utworzono ich 80 028 (w 2007 utworzono 82 509) i jest to niezrozumiałe, bo środki na tworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnych jak i pracodawców są najbardziej efektywne i potrzebne przy coraz mniejszej liczbie ofert pracy. W informacji brak jest odpowiedzi ile utworzono netto nowych miejsc pracy (ile utrzymano) w ramach programów finansowych ze środków europejskich funduszy strukturalnych, a nie były to środki małe.

Nadal nie ma informacji o efektywności zatrudnienia grup szczególnego ryzyka, bezrobotnych ujętych w treści art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a także o zatrudnieniu osób 50+.

Dziwi to, zwłaszcza, że w roku 2008 po raz pierwszy wdrożono podstawowe standardy usług na rynku pracy świadczone przez publiczne służby zatrudnienia. Nadal nie ma odniesienia się Ministra Pracy do Wytocznych WE z dnia 12 lipca 2005r., dla polityki zatrudnienia, wg których to Wytocznych (i ustawy o promocji zatrudnienia) psz mają zapewnić każdej osobie bezrobotnej możliwość rozpoczęcia na nowo życia zawodowego, przed upływem 6 miesięcy pozostawania bez pracy w przypadku młodzieży i 12 miesięcy w przypadku pozostałych dorosłych. Informację MPiPS, co prawda wstępną ściemnia brak informacji ilu osobom odmówiono wsparcia z Funduszu Pracy, a także brak podstawowej informacji o przeciętnym czasie poszukiwania pracy przez określone grupy ryzyka.

Słabością informacji Ministra Pracy jest brak danych o efektywności w przeliczeniu na % PKB i porównania polskich mierników ze wskaźnikami europejskimi.

• Jacek Smagowicz

FUNDUSZ GWARANTOWANYCH ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych utworzony w roku 1994 na mocy Paktu o przedsiębiorstwie państwowym w trakcie przekształcenia (z 22 lutego 1993) ma już za sobą 16 lat dzia-

łalności jako instytucja solidarnościowa pracodawców i pracowników gwarantująca wypłaty pracownikom, w sytuacji niewypłacalności pracodawcy. Fundusz działa pod rządami ustawy o ochronie roszczeń pra-

cowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Fundusz działa w oparciu o środki przyznane ze składek pracodawców określanych corocznie przez ustawę budżetową. Aktualnie składka wynosi 0,10% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Trzeba podkreślić, że FGŚP nie był i nie jest dotowany przez państwo, natomiast na fundusz były nakładane przez Sejm i rządy różne dodatkowe zadania (m. in. wypłaty dla powoźników, emerytów).

Aktualnie, w związku z kryzysem finansowym państwa, w Sejmie trwają prace nad nałożeniem nowych zadań na FGŚP co może spowodować osłabienie kondycji finansowej Funduszu i budzi wątpliwości w zakresie zgodności z Konwencją MOP Nr 173 i Zleceniem MOP Nr 180. Miło mi załączyć informację pozyskaną od Ministerstwa Pracy w zakresie ilości wypłaconych świadczeń pracowniczych z FGŚP w latach 1994 – 2008.

Wypłacono tych świadczeń dla 2 980 202 pracowników, ochraniając ponad 500 tys. miejsc pracy.

Należy dodać, że na dzień 31 maja 2009r. Fundusz wypłacił już 3 073 970 świadczeń i ostatnio trendy wypłat są wzrastające z miesiąca na miesiąc.

Ponure są zapowiedzi na rok 2009/w zakresie zapowiadanych bankructw (a nie wszyscy to ujawniają).

Trzeba dokładnie monitorować zarówno sytuację przedsiębiorstw jak i samego Funduszu zwłaszcza, że rząd dokonał już cięć, tak w pomocy społecznej, jak i zlikwidował Fundusz Solidarności Społecznej, zanim jeszcze ten fundusz zaczął działać na rzecz najsłabszych poszkodowanych w wyniku kryzysu.

• Jacek Smagowicz

KOMITET KOORDYNACYJNY NSRO NA LATA 2007 – 2013

W dniu 8 lipca 2009 r. odbyło się V posiedzenie KK NSRO 07-13 z udziałem ministrów rozwoju regionalnego E. Bieńkowskiej H. Jahns oraz przedstawicieli Komisji Europejskiej Ch. Vitchevy, A. Cecilio, P. Boijmansa.

Komitet zapoznawał się z informacją M. Kalupy na temat realizacji NSRO oraz programów operacyjnych na lata 2007 – 2013.

Do końca 2008 r., złożono ponad 39 tys. wniosków na kwotę 70 mld zł, podpisano 6,6 tys. umów na kwotę 8,9 mld zł skierowano do KE wnioski płatności okresowe na kwotę 11,7 mln euro.

Do końca czerwca 2009r złożono ok. 70,4 tys. wniosków na kwotę 149 mld zł, podpisano 14,381 umów na kwotę 30,9 mld zł, skierowano do KE wnioski o płatności okresowe w wartości 4,5 mld zł.

Zaawansowanie zawierania umów jest zróżnicowane pomiędzy programami, priorytetami i działaniami. Aktualnie największe kontrakty zawarto w PO Kapitał

Ludzki, Innowacyjna Gospodarka i RPO woj. śląskiego, odpowiednio 5 mld zł, 1.5 mld zł i 0.3 mld zł.

W zakresie Po IG najważniejszą informacją jest uruchomienie kredytu technologicznego przez BGK (pula dostępna dla przedsiębiorców to 409 mln euro z czego 600 mln zł jest przewidziane na rok bieżący).

W zakresie PO KL na koniec 2008 zarejestrowano 1811 wniosków na kwotę 10.5 mld zł z centralnego i 27942 wniosków na kwotę 16.07 mld zł z komponentu regionalnego.

W PO JiŚ po weryfikacji ministrów znalazło się 287 zarejestrowanych projektów na wartość 163.7 mld zł

W PO RPW podpisano 88 programów na kwotę dofinansowania 5.6 mld zł.

W PO PT wpłynęły 74 wnioski na kwotę 393 mld zł.

W zakresie RPO wpłynęło 195 wniosków o wartości ogółem 24 537 488

397,26 zł (najwięcej dla woj. śląskiego 1.143 wnioski na kwotę 3.3 mld zł).

Przypomnę, że na realizację działań NSRO w latach 2007 – 2013 Polsce przyznano 67,28 mld euro, na krajowe PO 48,67 mld euro, na RPO 16,55 mld euro.

Z absorpcją środków nie jest dobrze, bo mimo złożenia 39,3 tys. wniosków na kwotę 70,3 mld do końca 2008 roku podpisano tylko 6,6 tys. umów na kwotę 8,8 mld zł. Z obecnej perspektywy finansowej na lata 2007 – 2013 Polska wykorzystała w zeszłym roku 1,7 % należnych jej środków unijnych. Statystycznie i wizualnie można stwierdzić niską jakość zarządzania programami (kwota 8.8 mld zł z 2008 jest trochę wyższa od 5.5 mld z 2004 drugiego półrocza i pierwszego roku absorpcji środków unijnych). Niewiele efektu dadzą działania nadzwyczajne, gdy na co dzień brak pracy organicznej.

W toku debaty zapytałem co było przyczyn opóźnień i niepodpisania kilkunastu projektów w PO RPW. Dalej zwróciłem uwagę, że w sprawozdaniu brak jest efektów w zakresie działań NSRO i wytycznych strategii lisbońskiej w obszarze zatrudnienia (wytyczne 17, 18, 19, 21, 24) oraz brak bilansu ile to utrzymano miejsc pracy, ile osób bezrobotnych zatrudniono na nowych miejscach pracy i gdzie, w roku 2008.

Ponadto zwróciłem się o podanie przyczyny dlaczego rząd arbitralną decyzją zlikwidował Fundusz Solidarności Społecznej utworzony w listopadzie w ramach Paktu Stabilizacji i Rozwoju. Dalej poprosiłem o informację o sposobie zagospodarowania dodatkowych środków z funduszy unijnych

(600 mln zł) i 5,5 mld dolarów z Banku Światowego.

Z wymienionych w załączniku do sprawozdania 42 strategii rozwoju zwróciłem się o przesłanie zwięzłej informacji o realizacji strategii rozwoju w zakresie gospodarki morskiej, przemysłu stoczniowego i przemysłu obronnego. Zawnioskowałem też o pogłębienie badań w zakresie wzrastających różnic między bogatymi i biednymi regionami w Polsce. Komitet Koordynacyjny jednomyślnie przyjął uchwałę ws. przyjęcia linii demarkacyjnej między PO Polityk Spójności, WPR i WPR.

W zakresie prezentacji i informacji H. Jahns na temat stanu prac nad metodologią podziału krajowej rezerwy wykonania celu konwergencji (wielkość rezerwy 1 331 304 euro) zawnioskowałem o odbycie Konwentu marszałków przed kolejnym spotkaniem KK NSRO, ...opowiedziałem się za stosowaniem kryteriów efektywnościowych, zawnioskowałem o końcowy projekt zasad podziału do września br., aby programy z tej rezerwy mogły zaistnieć jeszcze w tym roku, w tych województwach, które są do tego przygotowane.

Poprosiłem również o kopię odpowiedzi Ministra Rozwoju Regionalnego ws. protestu Komitetu Monitorującego RPO woj. dolnośląskiego przesłanego przez ZR Dolny Śląsk NSZZ Solidarność.

Komitet Koordynacyjny zapoznał się także z systemem monitorowania dużych projektów (do końca czerwca 2009 przysłano ich do KE osiemnaście na wartość 2.2 mld euro, głównie w obszarach gospodarki: transportu, środowiska i energetyki)

• Jacek Smagowicz

SZKOLENIA ZWIĄZKOWE

MOBBING

Szkolenie dla Ziemi Łódzkiej

W dniu 26 maja br., w Ośrodku Szkoleniowym „Mazowsze” w Soczewce k. Płocka, odbyło się szkolenie pt. „Mobbing – jak Związek może poradzić sobie z tym zjawiskiem?”.

Szkolenie zostało zorganizowane z inicjatywy Zarządu Regionu Ziemia Łódzka i Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

Uczestniczyło w nim 31 członków władz Regionu.

Rekomendowana przez Biuro Szkoleń i Programów Europejskich Komisji Krajowej Beata Bondara przygotowała i przedstawiła doskonałą prezentację; częste i istotne uwagi kierowane do Beaty przez słuchaczy świadczyły o wadze problemu i

zainteresowaniu uczestników. Można mieć pewność, że zdobyta wiedza (uczestnicy otrzymali obszerny skrypt) pomoże przynajmniej częściowo rozwiązać te niezwykle trudne problemy w środowisku pracy.

- *Jerzy Goszczyński - Członek Prezydium ZR ZŁ NSZZ „Solidarność”*

ROZWÓJ ZWIĄZKU

Dwa szkolenia na Ziemi Radomskiej

W dniach 2 i 3 czerwca br., w dwóch Oddziałach ZR Ziemia Radomska, odbyły się szkolenia podstawowe dla działaczy związkowych z kolejnych KZ-tów i MOZ-ów.

W pierwszym z nich, w siedzibie Oddziału Lipsko, brało udział 12 osób.

W drugim z nich, w siedzibie Oddziału Zwoleń, brało udział 11 osób.

Oba szkolenia zakończyły się stworzeniem planów rozwoju dla reprezentowanych organizacji związkowych.

Zajęcia prowadził Janusz Zabiega z krajowego Działu Szkoleń.

- JZ

WIZERUNEK I MEDIA

Szkolenie pod Piotrkowem Trybunalskim

W Woli Bykowskiej (pensjonat „Iwona”), od 2 do 4 czerwca br., zorganizowano szkolenie z zakresu kształtowania wizerunku i komunikacji dla 22-osobowej grupy związkowców z terenu Regionu Piotrkowskiego.

Tematyka obejmowała zagadnienia dotyczące komunikacji społecznej, stylów i poziomów porozumiewania się, komunikacji interpersonalnej, retoryki, tremy i stresu.

Szkolenie prowadzone było z wykorzystaniem różnych środków metodycznych: wykładu, pracy w grupach, dyskusji, pracy indywidualnej. Przeprowadzono również ćwiczenia z wykorzystaniem środków audiowizualnych.

Podczas zajęć dyskutowano m.in. na temat wizerunku NSZZ „Solidarność” w mediach.

Zajęcia prowadziła Agnieszka Kuraś-Steczyńska z Działu Szkoleń KK NSZZ „Solidarność”.

Opiekę logistyczną zapewniła obecna podczas całego szkolenia Grażyna Adamczyk z Zarządu Regionu.

Uczestników szkolenia odwiedził przewodniczący ZR Zbigniew Bogusławski.

Przekazana teoria i wykonane ćwiczenia zapewne pozwolą lepiej funkcjonować w strukturach związkowych.

Kolejne szkolenie z zakresu komunikacji przewidziane jest na wrzesień tego roku. Udział w nim mogą wziąć osoby, które uczestniczyły w szkoleniu z zakresu wizerunku w czerwcu ubiegłego lub tego roku.

- AKS

MEDIA I ROZWÓJ

Dwutematyczne szkolenie w sezonie wakacyjnym

W ośrodku agroturystycznym „Pod Chyrową” Region Podkarpacie NSZZ „Solidarność” zorganizował dniach 7-9 lipca br. szkolenie nt. kształtowania wizerunku działacza związkowego.

Uczestnicy szkolenia (członkowie, łącznie z przewodniczącym, i pracownicy Zarządu Regionu oraz członkowie Regionalnej Komisji Rewizyjnej) mogli zapoznać się z zasadami obowiązującymi podczas procesu komunikowania się.

Zarówno dyskusje, jak też ćwiczenia z użyciem kamery poświęcone były w dużej mierze komunikacji interpersonalnej i wywieraniu dobrego wrażenia. Nagranie wystąpienia publicznego pozwoliło uświadomić działaczom, iż „strach ma wielkie oczy”; być może podczas tego ćwiczenia wystąpiła trema – jednak wszyscy uczestnicy doskonale sobie z tym zjawiskiem poradzili. Dalsze rozważania poświęcone były retoryce oraz radzeniu sobie ze stresem i emocjami. Mówiono także o wizerunku Związku w mediach.

Zajęcia prowadziła Maria Kościńska z Działu Szkoleń Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

Natomiast w dniu 10 lipca ta sama czternastoosobowa grupa omawiała obecną sytuację Związku w regionie i wypracowywała dalsze działania związane z rozwojem istniejących oraz powstawaniem nowych organizacji związkowych na terenie ZR Podkarpacie.

Po wysłuchaniu przypomnienia przez prowadzącego definicji związku oraz różnic pomiędzy związkiem usługowym a organizującym się – uczestnicy zajęli się wypracowaniem materiału opisującego rolę, zadania i relacje pomiędzy Zarząd Regionu, Koordynatorem ZR ds. Rozwoju i organizatorem(mi) związkowym. Wypracowany materiał zostanie opracowany i przedstawiony na posiedzeniu Prezydium i Zarządu Regionu. W wyniku tych spotkań powinny zostać określone dalsze kroki, jakie Region podejmie w kwestii rozwoju.

Zajęcia prowadził Janusz Zabiega z Działu Szkoleń Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

• MK i JZ

NEGOCJACJE

Szkolenie w Regionie Rzeszowskim

W dniach 3-5 czerwca, w Ośrodku Wypoczynkowym WSK „PZL-Rzeszów” w Kamionce, odbyło się dwuipółdniowe szkolenie negocjacyjne dla działaczy związkowych NSZZ „Solidarność” z terenu regionu Rzeszowskiego. Wzięło w nim udział 16 osób.

Prowadzącym był Jan Plata-Przechlewski z działu szkoleń KK.

Szkolenie otworzyła wiceprzewodnicząca/sekretarz Zarządu Regionu Małgorzata Franczyk (obecna na przeważającej części zajęć oraz nadzorująca logistykę).

• jpp

Szkolenie dla Regionu Płockiego

W dniach 15-17 czerwca (w Centrum Rekreacji, Rehabilitacji i Wypoczynku „12 Dębów” w Załdziejach) odbyło się kolejne szkolenie negocjacyjne; tym razem dla działaczy związkowych z terenu Regionu Płockiego. Udział w nim wzięło 16 osób

– w większości byli to absolwenci wcześniejszego szkolenia z rozwoju związku i z budowania świadomości związkowej.

Było to już jedenaste z nowych szkoleń na ten temat w tym roku kalenda-

rzowym (a piętnaste w mijającym sezonie szkoleniowym).

Zajęcia prowadził jak zwykle Jan Plata-Przechlewski z krajowego Działu Szkoleń.

Uczestników odwiedził (na rozpoczęcie, w trakcie i na zakończenie szkolenia) zastępca przewodniczącego Zarządu Regionu Grzegorz Lewandowski. Stronę logistyczną przygotowała Violetta Kulpa z ZR Płock.

• jpp

BHP

DOROCZNE SEMINARIUM KK/GIP

W dniach 8-9 czerwca, jak zwykle w Centrum Szkoleniowym „Dał” na gdańskim Przymorzu, odbyło się kolejne seminarium dla koordynatorów BHP i inspektorów SIP z NSZZ „Solidarność”.

Uczestniczyły 24 osoby z wielu regionów i branż.

Zajęcia prowadzili inspektorzy z gdańskiego oddziału PIP: Henryk Batarowski („Koszty społeczne wypadków i chorób zawodowych”), Krzysztof Kosecki („Wymagania zasadnicze i minimalne dla maszyn”), Krystyna Ślebioda („Wymagania

zasadnicze dla środków ochrony indywidualnej”), Paweł Grabowski („Ocena ryzyka zawodowego”), Katarzyna Dubicka („Zmiany w przepisach prawa pracy i wybrane orzecznictwo”).

Za stronę merytoryczną odpowiadała Iwona Pawlaczyk (krajowy Pełnomocnik ds. BHP), zaś kwestiami organizacyjnymi zajmował się Jan Plata-Przechlewski (trener z Działu Szkoleń KK).

• jpp

INFORMACJE RÓŻNE

KOMISJA TRÓJSTRONNA

Rząd oszczędza na najuboższych

16 czerwca 2009 r. w Warszawie obradował Zespół problemowy przy Komisji Trójstronnej ds. budżetu, wydatków i świadczeń socjalnych.

Zespół nie zaakceptował informacji o stanie realizacji programu kryzysowej pomocy dla społeczeństwa, w szczególności wsparcia rodzin najuboższych, poszkodowanych w wyniku kryzysu oraz zwiększenia środków na świadczenia socjalne z związku ze wzrostem liczby osób zwalnianych z pracy.

Szczegółowe zarzuty zespołu przedstawiono w dwóch stanowiskach: strony społecznej i strony związkowej zespołu.

Przedstawiciele strony społecznej stwierdzają, że strona rządowa nie podjęła żadnych działań na rzecz realizacji postulatów dotyczący punktu pierwszego "Pakietu działań antykryzysowych" (Program kryzysowej pomocy dla społeczeństwa w szczególności wsparcie rodzin najuboższych poszkodowanych w wyniku kryzysu).

Przedstawiciele strony związkowej z głębokim oburzeniem przyjmują brak propozycji rządu w zakresie podwyższenia wysokości progów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz zasiłków z pomocy społecznej. Związkowcy uważają, że poprzez blokadę środków budżetowych przeznaczonych na ten cel w

aktualnie obowiązującej ustawie budżetowej, rząd dokonuje oszczędności kosztem najuboższych.

Stanowiska strony społecznej i związkowej zespołu ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych, 15 czerwca br. - wsta ze strony internetowej

Zespół w sprawie minimalnego wynagrodzenia

Zespół Komisji Trójstronnej ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych wydał stanowisko w którym przyjął i zaakceptował propozycję rządu w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę. Strona społeczna Zespołu przypominała o konieczności rozpoczęcia prac nad wypracowaniem mechanizmu i harmonogramu osiągnięcia minimalnego wynagrodzenia do wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia.

Nie uzgodniono wysokości średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na 2010 r., ponieważ strona rządowa i pracodawców podtrzymują propozycję rządu 1% nominalnego wzrostu wysokości ww. wskaźnika. Natomiast strona związkowa proponuje określenie wskaźnika w wysokości co najmniej 3% nominalnego wzrostu (szacowana inflacja, zdaniem związków zawodowych, będzie wynosiła nie mniej niż 2% + wzrost wynagrodzeń na poziomie 1% ponad inflację).

Stanowisko Zespołu TK ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych z dnia 10 lipca 2009 r.

1. Zespół TK ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych przyjął i zaakceptował informację rządu o propozycji wysokości minimalnego wynagrodzenia za

pracę od dnia 1 stycznia 2010 r. - 1317,- zł.

Jednocześnie strona społeczna Zespołu przypomina o konieczności rozpoczęcia prac nad wypracowaniem mechanizmu i harmonogramu osiągnięcia minimalnego wynagrodzenia do wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia.

2. Zespół TK ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych nie uzgodnił wysokości średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na 2010 r.

Strona rządowa i pracodawców podtrzymują propozycję rządu 1% nominalnego wzrostu wysokości ww. wskaźnika.

Strona związkowa proponuje określenie wskaźnika w wysokości co najmniej 3% nominalnego wzrostu (szacowana inflacja, zdaniem związków zawodowych, będzie wynosiła nie mniej niż 2% + wzrost wynagrodzeń na poziomie 1% ponad inflację).

3. Strona społeczna Zespołu TK ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych, na podstawie art. 9 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, wnosi o zweryfikowanie kryteriów dochodowych uprawniających do pomocy społecznej.

MUSIMY SZUKAĆ NOWYCH SPOSOBÓW MYŚLENIA

3 czerwca br. w Genewie rozpoczęła się Międzynarodowa Konferencja Pracy - Zgromadzenie ogólne - Międzynarodowej Organizacji Pracy, której głównym hasłem w tym roku jest światowy kryzys gospodarczy. Konferencję rozpoczął Prezydent Lech Kaczyński.

Zgromadzenie ogólne - Międzynarodowej Organizacji Pracy zbiera się raz do roku i wybiera Radę Administracyjną;

przyjmuje budżet MOP, finansowany ze składek krajów członkowskich; ustanawia międzynarodowe standardy pracy; stanowi światowe forum do dyskusji problemów społecznych i problemów pracy. Każda delegacja krajowa składa się z dwóch delegatów rządowych, jednego delegata przedsiębiorców i jednego przedstawiciela pracowników.

W tym roku konferencje rozpoczął Prezydent Lech Kaczyński a przedstawicielem "Solidarności" jest Tomasz Wójcik. Rozpoczynając swoje wystąpienie Prezydent podkreślił, że zna strukturę i zadania Międzynarodowej Organizacji Pracy, bo był stałym uczestnikiem posiedzeń zgromadzenia MOP, a także przez krótki czas zastępcą członka Rady Administracyjnej MOP.

- Dzisiaj jest rzeczą niezmiernie istotną, żeby Międzynarodowa Organizacja Pracy nie tylko zwiększała swoją aktywność, ale stała się miejscem wykuwania nowych idei w stopniu większym niż dotąd - tłumaczył Lech Kaczyński. Jak wyjaśnił, powinno się tak stać z powodu przyczyn kryzysu, który ogarnął świat w 2008 roku, a wymieniając je wskazał na swoistą sytuację w światowym sektorze finansowym oraz kryzys zaufania. - Załamanie ze sfery sektora finansowego, który zaczął być bytem funkcjonującym sam dla siebie, przeniosło się do gospodarki realnej i doprowadziło do bardzo istotnego wzrostu bezrobocia - mówił Prezydent.

Jak zauważył, w niektórych krajach Unii Europejskiej bezrobocie dochodzi do 18 proc., choć - jak dodał - są też kraje, gdzie jego poziom wynosi niewiele ponad 3 proc. - Musimy pamiętać, że co roku na rynek pracy będzie wchodziło 45 mln no-

wych kandydatów na pracowników, co jest zagrożeniem utrzymania kryzysu jeżeli chodzi o bezrobocie przez okres 6-8 lat - mówił Prezydent.

Lech Kaczyński dodał, że zadaniem MOP jest kreowanie nowych sposobów myślenia. Przypomniawszy, że MOP powstała jako organizacja, która ma jednoczyć trzy strony - pracowników, pracodawców i państwo, i że mimo 90 lat od czasu jej powstania, zadania te do dziś pozostają aktualne.

Prezydent wskazywał na fakt, że w ciągu ostatnich 25 lat dominuje sposób myślenia polegający na tym, aby odchodzić od reżimu przewidzianego przez prawo pracy. Dodał, że choć w Polsce kodeks pracy w dwóch przepisach wyraźnie tego zakazuje, powszechnie funkcjonuje praktyka samozatrudnienia. - I tutaj MOP powinna starać się zrobić jak najwięcej, aby ową praktykę groźną dla interesów świata pracy, ale także groźną dla rozwoju i unikania bezrobocia, w możliwym stopniu ograniczyć. To bardzo istotne - mówi Prezydent.

- Dla świata my wszyscy razem powinniśmy szukać nowych recept, nowych sposobów myślenia - zakończył Prezydent i życzył MOP wielu sukcesów globalnych w walce z zapaścią socjalną i bezrobociem.

W tym roku konferencja Międzynarodowej Organizacji Pracy trwała do 19 czerwca.

IX WARSZTATY WROCŁAWSKIEJ WSZECHNICY SPOŁECZNEJ INSPEKЦИИ PRACY

W trosce o inspektorski profesjonalizm

Wszechnica Społecznej Inspekcji Pracy Region Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”, powszechnie ceniona i uznana agenda związkowa specjalizująca się w szkoleniach i promowaniu skutecznych zachowań prozdrowotnych w środowisku pracy, wyróżniona w 2004 r. prestiżową Nagrodą im. Haliny Krahelskiej już po raz dziewiąty była organizatorem zajęć warsztatowych adresowanych do blisko 40-osobowej grupy społecznych inspektorów pracy z zakładów pracy i instytucji. Warsztaty zorganizowane zostały tym razem w Kołobrzegu na początku czerwca bieżącego roku.

Tematem wiodącym zorganizowanych warsztatów był udział Społecznej inspekcji pracy w procesie oceny ryzyka zawodowego. W pierwszym dniu uczestników szkolenia zaszczycił swoją obecnością Kazimierz Kimso – Zastępca Przewodniczącego Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk, jeden z pomysłodawców utworzenia Wszechnicy i podejmowanych w jej ramach inicjatyw. Za sprawny przebieg zorganizowanych zajęć, listę znakomitych prelegentów jak zwykle odpowiadał Józef Cencora kierujący Wszechnicą, inicjator wielu znakomitych przedsięwzięć adresowanych do społecznych inspektorów pracy, laureat Nagrody im. Haliny Krahelskiej w 2008 r. W zajęciach uczestniczył również Jan Kosowski, zakładowy spo-

łeczny inspektor pracy w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., odznaczony między innymi Nagrodą im. Haliny Krahelskiej.

Iwona Pawlaczyk – specjalista, pełnomocnik ds. BHP Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zwróciła uwagę w autorskiej prezentacji skierowanej do uczestników warsztatów na skutki zagrożeń biologicznych dla zdrowia pracowników występujących w środowisku pracy i brak oszacowania występującego ryzyka zawodowego. Zwróciła uwagę na znaczenie integracji środowiska pracowniczego w procesie szkoleń realizowanych na przykładzie doświadczeń duńskich. Praktyki integrujące realizowane w procesie szkoleń z zakresu BHP pozwalają na wypracowanie oczekiwanych wniosków i ich realizację z bezpośrednim udziałem pracowników traktowanych podmiotowo, co w naszej krajowej rzeczywistości często przychodzi z wielkim trudem i hamuje proces humanizacji pracy. Z kolei Józef Łożyński – były inspektor Państwowej Inspekcji Pracy z Katowic skoncentrował się podczas wykładu na zagadnieniach prawnych. Przytaczając obowiązujące przepisy prawne podkreślił odpowiedzialność karną, wykroczeniową i cywilną pracodawcy w aspekcie ochrony zdrowia i życia pracowników, oraz osób wykonujących pracę na terenie zakładu.

W świetle kodeksu pracy (art. 15) pracodawca ma bezwzględny obowiązek zapewnić pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Ów bezwzględny obowiązek wynika również z innych przepisów prawnych. Ze szczególnym zainteresowaniem uczestników warsztatów spotkała się część wykładu dotycząca protokołów wypadkowych i najczęściej ujawnianych przez inspektorów PIP błędów. Nie kto inny jak społeczny inspektor pracy jest prawnie umocowany do wyjaśnienia przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy, oraz podpisywania protokołów wypadkowych. Inspektor PIP w interesujący sposób wyjaśnił różnice między zasadą a przepisem prawnym i przypomniał znaczenie dyrektyw unijnych w krajowym systemie prawnym. Szczegółowo omówił uprawnienia poszczególnych służb i instytucji (PIP, SIP, BHP i inne) w zakresie kontrolno-nadzorczym oraz przysługujące środki prawne i konsekwencje jakie wiążą się z tego rodzaju uprawnieniami głównie dla pracodawców nie respektujących obowiązujących przepisów prawnych. Podejście do zagadnień BHP zależy w dużym stopniu od kultury tech-

nicznej pracowników i pracodawców. Utrudnieniem w bieżącej realizacji obowiązujących standardów bezpieczeństwa są częste zmiany przepisów prawnych. Uczestnicy warsztatów z uwagą wysłuchali kolejnej znakomitej prelekcji w wykonaniu dr Zbigniewa Augustyniaka z Politechniki Poznańskiej poświęconej problematyce bezpieczeństwa pracy w budownictwie. Na kilku przykładach prelegent wyjaśnił tragiczne w skutkach bagatelizowanie obowiązujących przepisów prawnych. Społeczni inspektorzy pracy nie są zwolnieni od kontroli bezpieczeństwa pracy na budowach, użytkowania obiektów oraz ich stanu technicznego. Niejednego ludzkiego dramatu bez wątpienia udało by się uniknąć gdyby na wysokości zadania stanęli projektanci i wykonawcy oddawanych do eksploatacji obiektów budowlanych oraz ich użytkownicy.

Uczestnicy warsztatów mieli okazję uzyskać podczas tej jak i pozostałych prelekcji dodatkowe wyjaśnienia w sprawach ich interesujących. Za wielce profesjonalną i interesującą słuchacze uznali prelekcję prof. dr hab. Jerzego Olszewskiego z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, poświęconą systemowi ochrony pracy w Polsce. Profesor jest znakomitym znawcą zagadnień ergonomicznych, bez których niemożliwe jest realizowanie skutecznych strategii bezpieczeństwa pracy. Obok osiągnięć naukowych pełni także na swojej uczelni funkcję Zakładowego Społecznego Inspektora Pracy. W ocenie profesora SIP jest swoistym przedłużeniem kompetencji i zadań realizowanych przez Państwową Inspekcję Pracy. Bez udziału sip niemożliwe byłoby sprawowanie kontroli u znacznie większej liczby pracodawców. Zdaniem profesora społeczni inspektorzy pracy poprzez wykorzystanie internetu winni aktywniej popularyzować zagadnienia z zakresu ergonomii, bezpieczeństwa pracy oraz respektowania obowiązujących przepisów, a także powodować usprawnienie komunikacji między podmiotami zajmującymi się problematyką bezpieczeństwa.

Uczestnicząc w zakładowych komisjach BHP winni zwracać większą uwagę na znaczenie ćwiczeń profilaktyczno – regeneracyjnych w środowisku pracy. Wiedza, doświadczenie, autorytet i pełniona przez profesora funkcja zakładowego sip pomogła obecnym uczestnikom szkolenia w lepszym zrozumieniu zadań jakie wykonują będąc społecznymi inspektorami pracy. Należy żałować, że w zajęciach nie brali udziału zwolen-

nicy likwidacji społecznej inspekcji pracy, których nie brakuje zarówno wśród teoretyków prawa jak i przedstawicieli ministerstwa pracy, oraz pracodawców, głównie z kręgów liberalnych. Wsłuchując się w prelekcję profesora i podawane argumenty, zapewne zmuszeni byłiby co najmniej do zrewidowania swoich poglądów z korzyścią na rzecz poszukiwania skutecznych rozwiązań systemowych służących poprawie bezpieczeństwa z czynnym udziałem SIP. Po solidnej dawce wiedzy uczestnicy warsztatów pracując w 5 grupach pod przewodnictwem moderatorów mieli okazję praktycznego sprawdzenia swoich umiejętności. 4 czerwca, kiedy „Solidar-

ność” przypominała o początku drogi ku niepodległości sprzed 20 lat, Dyrekcja hotelu SKANPOL, gdzie odbywały się zajęcia przekazała uczestnikom szkolenia i „Solidarności” życzenia w języku polskim i niemieckim przy pełnym aplauzie kilkuset hotelowych gości z Niemiec i krajów skandynawskich. Warsztaty i inne inicjatywy podejmowane w ramach wrocławskiej Wszechnicy są znakomitym przykładem aktywności środowiska zarówno inspektorskiego jak i związkowego spod znaku NSZZ „Solidarność”.

• *Kazimierz Pasternak - Region Świętokrzyski Kielce NSZZ „Solidarność”*

ARTYKUŁ MIESIĄCA

BEZCENNE MIEJSCA PRACY – CZYLI O POLSKICH I NIEMIECKICH RECEPTACH NA KRYZYS

Subsydiowanie zatrudnienia, uśpione zatrudnienie czy techniczne bezrobocie to określenia tego samego antykryzysowego działania, które w wielu krajach jest najważniejszym i stosowanym od początku roku instrumentem w walce o ochronę rodzimych rynków pracy. Jeżeli firma z powodu kryzysu ma mniej zleceń – zamiast zwalniać ludzi, ogranicza ich czas pracy wraz z wynagrodzeniem. Za okres nieprzepracowany wynagrodzenie jest częściowo refundowane z funduszy centralnych. U nas, mimo że „Solidarność” występowała o takie rozwiązanie już w styczniu, dalej nie ma decyzji, a propozycje rządowe są więcej niż niedoskonałe.

W berlińskiej fabryce Mercedesa produkuje się silniki do największych (Maybach) i najmniejszych (Smart) aut koncernu. Pracuje tu blisko 3000 osób, które średnio zarabiają na produkcji ok. 3,5 tys. euro brutto na miesiąc. Zgodnie z wewnątrzzakładowym porozumieniem 95% pracowników musi mieć umowy o pracę na czas nieokreślony. Wg szefowej Rady Zakładowej, Ute Hass, w wyniku kryzysu zamówienia spadły od 30 do 50%, szczególnie na największe i najdroższe silniki. Groziło to utratą pracy nawet 400 osób. Wobec tego zdecydowano się wprowadzić ustawowe rozwiązanie o tzw. zatrudnieniu uśpionym – część załogi pracuje trzy-cztery dni w tygodniu na dwie zmiany, zamiast na trzy. Za czas nieprzepracowany zgodnie z ustawą dostają z Federalnego

Urzędu Pracy 60% utraconych zarobków netto, a ci, co mają dzieci – 67%. Dodatkowo wynegocjowano z pracodawcą nawet 13% - a więc pracownicy otrzymują do 80% utraconych zarobków. Pracodawca i budżet pokrywają też za nieprzepracowany czas składkę ubezpieczeniową za pracownika, co powoduje, że nie zmniejsza się w przyszłości jego emerytura. Tak jest od początku roku, a może być nawet do 18 miesięcy. W ostatnich dniach na szczęblu centralnym wynegocjowano – wobec złych danych z rynku – przedłużenie tego okresu do 24 miesięcy.

W niemieckim Ministerstwie Pracy nie mają wątpliwości, że to rozwiązanie korzystne dla wszystkich. W ich ocenie udało się w ten sposób ocalić w skali kraju 350-400 tysięcy miejsc pracy od początku roku. Pracownik zachowuje miejsce pracy i ma dochody większe niż zasiłek dla bezrobotnych, a w razie utraty zatrudnienia – okres „skróconego czasu pracy” nie zmniejsza okresu pobierania zasiłku. Ponadto, zgodnie z ustawą, może w tym czasie podnosić swoje zawodowe kwalifikacje. Pracodawcy zachowują pracowników już wykwalifikowanych, nie ponoszą kosztów zwolnień (odprawy), a przede wszystkim zachowują możliwość szybkiej reakcji na zmiany koniunktury. Wreszcie korzyści są też dla budżetu czy też precyzyjniej – systemu ubezpieczeń społecznych – jest to po prostu rozwiązanie tańsze niż pełne zasiłki dla bezrobotnych i pozostałe koszty z tym związane.

System jest bardzo elastyczny i opiera się w dużej mierze na dobrej woli wszystkich zainteresowanych, choć muszą też być spełnione określone warunki – najważniejszy to spadek zleceń w przedsiębiorstwie minimum o 10% spowodowany kryzysem. Co ważne – spadkowi nie można zapobiec w inny sposób – poprzez usprawnienie organizacji pracy, czy zwiększenie wydajności. Oczywiście warunkiem skorzystania z programu jest zatrudnienie osób na umowę o pracę. Początkowo dodatkowym warunkiem był brak pracy dla co najmniej 1/3 zatrudnionych, ale ostatecznie wycofano ten zapis. Dagmar Reidelshofer z niemieckiego Ministerstwa Pracy mówi, że w budżecie przeznaczono na ten cel 3,4 mld euro. Ekspertki DGB podkreślają, że taki system daje zatrudnionym poczucie bezpieczeństwa, choć oczywiście nie stanowi pełnego zabezpieczenia przed zwolnieniem.

Ekspertyzy Biura Ekspertkiego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” są zadziwiająco zbieżne z tym, co usłyszeliśmy zarówno od niemieckich związkowców, jak i w Ministerstwie Pracy. Przy i tak minimalistycznych wobec rozwiązań niemieckich założeniach, że świadczenia kompensujące utracone wynagrodzenie wskutek zmniejszenia czasu pracy będą proporcjonalne do płacy minimalnej (czyli pracując dwa tygodnie, to otrzymując pełne wynagrodzenie na dotychczasowej wysokości za dwa tygodnie a za pozostałe dwa – połowę płacy minimalnej) koszty publiczne będą wynosiły 382 miliony zł na 6 miesięcy przy 100 000 pracowników korzystających z systemu. Tymczasem koszty zasiłku i ubezpieczenia wypłacane ze środków publicznych dla tej samej liczby wyniosłyby już ponad 415 mln zł. A przecież wyliczenia te nie uwzględniają ani spadku wpływów do Narodowego Funduszu Zdrowia czy FUS, ani ogromnych kosztów społecznych – przy naszej wysokości zasiłków dla bezrobotnych osoby tracące pracę z dnia na dzień zostają wepchnięte w strefę głębokiego ubóstwa. Warto więc zadać pytanie, dlaczego rząd konkretne propozycje przedstawia dopiero teraz, gdy od początku roku ponad trzysta tysięcy osób zasililo armię bezrobotnych? Ile z tych utraconych miejsc pracy można byłoby uratować z pożytkiem dla budżetu i całej gospodarki? Z analizy kosztów bezrobocia sporządzonej dla Rzecznika Praw Obywatelskich przez grupę niezależnych profesorów jeszcze w 2007 roku wynika, że

16-procentowe bezrobocie kosztuje polską gospodarkę 118 mld zł rocznie (!).

Przedstawione ostatnio propozycje rządowe w zakresie subsydiowanego zatrudnienia stanowią kolejny przykład patrzenia na kryzys przede wszystkim przez pryzmat krótkowzrocznych „oszczędności” budżetowych. Oto wg propozycji rządowej za czas nieprzepracowany pracownik ma otrzymywać stałą (!) kwotę stanowiącą 70% zasiłku dla bezrobotnych bez względu czy tydzień, dwa czy trzy... Notabene w projekcie nie precyzuje się nawet czy kwotą bazową ma być 504, 20 zł wynikająca z art. 72 ust.1 ustawy o promocji zatrudnienia czy kwota zwaloryzowana – 551,80 zł. Po wszystkich odliczeniach dałoby to pracownikowi korzystającemu z systemu dodatek za czas nieprzepracowany w wysokości od 312 do 335 zł. Można powiedzieć – dobre i to. Ale obawiam się, że w ten sposób nie zapewnimy pracownikom ani poczucia bezpieczeństwa zatrudnienia – dla mniej zarabiających często nie zapewni to nawet płacy minimalnej, dla osób z wynagrodzeniem na poziomie średniej krajowej – będzie to po prostu mało atrakcyjne.

Niski poziom legislacyjny przedstawionych nam projektów, brak aktów wykonawczych, dla wielu rozwiązań kluczowych, czy wreszcie proponowane wysokości dopłat stwarzają niepokojące wrażenie, że odbywa się kolejna gra pozorów. To niedobrze. W wielu krajach przewidywany wzrost bezrobocia powoduje, że rozwiązania chroniące rynek pracy są traktowane jako najważniejszy środek walki z kryzysem. Na bok odkłada się doraźne spory i grę polityczną. Nie tylko w interesie ludzi, choć to oni są najcenniejszym kapitałem, ale także w interesie budżetu i rozwoju gospodarczego. U nas – być może – rządzący wychodzą z założenia, że Polacy przeżyli niedawno 20-procentowe bezrobocie, to przeżyją i 16, czy 17-procentowe. A i tak będzie można się pochwalić, że rozwijamy się w stosunku do krajów EU-15 najszybciej. Tylko że dla milionów Polaków takie „najszybciej” oznacza dużo za wolno wobec naszego poziomu życia, wobec rosnącego rozwarstwienia i bezrobocia. Podobno pokój społeczny stał się dziś wymierną wartością rynkową, a zaufanie i kapitał społeczny – czynnikami decydującymi o naszej przyszłości. Podobno.

• Jacek Rybicki

Szanowni czytelnicy Biuletynu Informacyjnego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”

Wraz z Serwisem Informacyjnym Solidarności w czerwcu i lipcu 2009 r. rozesłano następujące dokumenty i materiały:

SIS nr 22 (124) z 1 czerwca 2009

- 1) SIS tematyczny – 20 la minęło
- 2) Opinia NSZZ „Solidarność” do projektu ustawy z dn. 22.05.2009 r. o pomocy państwa w przeciwdziałaniu rozwiązywaniu z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników
- 3) Rok 1989 – opracowanie dr hab. Mirosław Golon, dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku
- 4) Artykuł „Bezcenne miejsca pracy – czyli o polskich i niemieckich receptach na kryzys” – autorstwa Jacka Rybickiego

SIS nr 23 (125) z 8 czerwca 2009

- 1) SIS tematyczny – 20 lat Wolnej Polski
- 2) Serwis Foto – 20 lat Wolnej Polski
- 3) Homilia arcybiskupa Metropolity Gdańskiego Sławojka Leszka Głódzia, Gdańsk 4.06.2009 r.
- 4) Apel zebranych na placu w Gdańsku w 20-rocznicę odzyskania suwerenności, Gdańsk 4.06.2009 r.

SIS nr 24 (126) z 16 czerwca 2009

- 1) SIS prawny
- 2) Raport makroekonomiczny opracowany przez Zespół Ekonomiczny Biura Ekspertckiego Komisji Krajowej, czerwiec 2009
- 3) Wystąpienie arcybiskupa Kazimierza Nycza, Metropolity Warszawskiego w Pałacu Prezydenckim nt. „Rola kościoła w odzyskaniu niepodległości”, Warszawa 2 czerwca 2009 r.

SIS nr 25 (127) z 22 czerwca 2009

- 1) Wystąpienie posła Stanisława Szweda ws. projektów ustaw: o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników, przedsiębiorców oraz o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, Warszawa 19 czerwca 2009 r.
- 2) Komunikat z badań CBOS – Oceny i rozliczenie okresu PRL w opinii publicznej, Warszawa, czerwiec 2009

SIS nr 26 (128) z 30 czerwca 2009

- 1) SIS tematyczny – Pakiet Antykryzysowy
- 2) Uchwała KK nr 20/09 ws. projektu ustawy z 4 czerwca o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i pracodawców
- 3) Pakiet Antykryzysowy – prezentacja, czerwiec 2009
- 4) Raport „Metody i mechanizmy ograniczenia bezrobocia oraz realizacje zadań władz publicznych w zakresie prawa do pracy i zabezpieczenia społecznego bezrobotnych (Ekspertyza dla Rzecznika Praw Obywatelskich) autorstwa: Mieczysław Kobaj, Gertruda Uścińska, Jerzy Wratny, Warszawa, listopad 2007

SIS nr 27 (129) z 6 lipca 2009

- 1) SIS zagraniczny

SIS nr 28 (130) z 13 lipca 2009

- 1) SIS prawny

SIS nr 29 (131) z 20 lipca 2009

- 1) SIS szkoleniowy

SIS nr 30 (132) z 27 lipca 2009

- 1) SIS tematyczny – Minimum socjalne i egzystencji
- 2) Plakat – Dni Honorowego Krwiodawstwa
- 3) Komunikat z badań CBOS – Stosunek do rządu w lipcu, Warszawa, lipiec 2009
- 4) Komunikat z badań CBOS – Nastroje społeczne w lipcu, Warszawa, lipiec 2009

Osoby zainteresowane otrzymaniem ww. materiałów mogą skontaktować się z Mariuszem Depką z Sekretariatu Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, tel. 058 30 84 312